

31117

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12

సంపుటము ౧౨ } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 16-వ తేది బుధవారము
శ్రీ క్రొదనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ ప్రథమ ౧.

No. 206

సంచిక ౨౦౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితే వలకు వలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగడు.

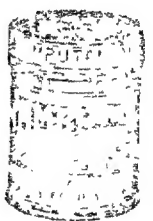
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లజోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవగి. సి.

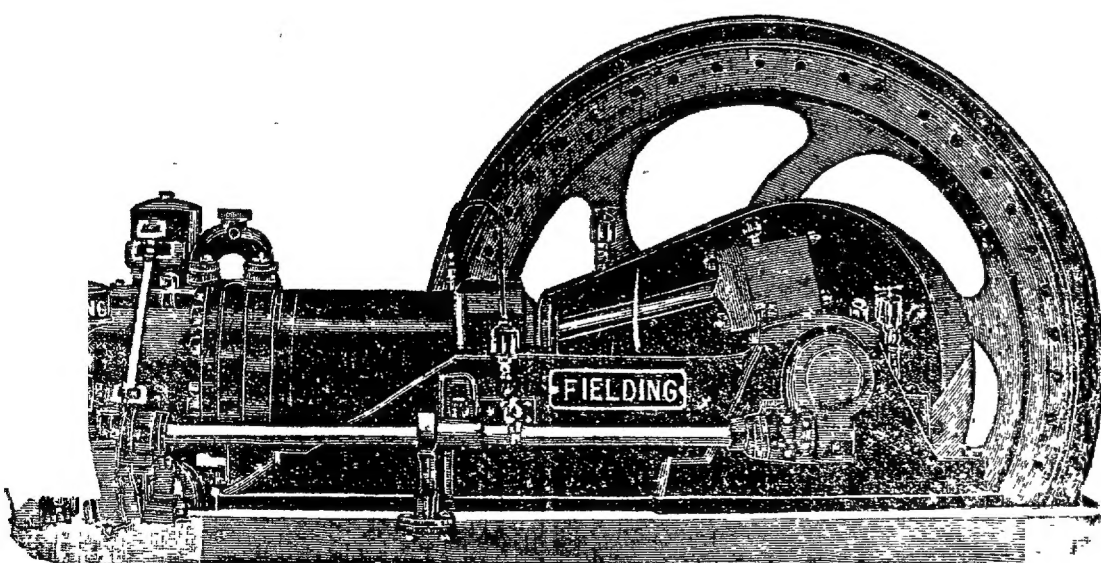
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The safest, simplest, strongest and the most
advantageous Oil Engine with many improvements.

“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు నేట్టిక్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను
వేవరైజరు స్ట్రపుతో కాల్యవలసిన అవసరములేకుండగనే
రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలదు.

586

వీటినామానులుచాలా బలముకలవిగానుమంచి లెంపరు కలవిగాను పుండుటవల్ల చాలాకాలము
అరిగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రసిద్ధిచెందివున్నవి.
క్రూడ్లు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమడ్డి క్రూడ్లు ఆయిలుతో సయినను బహు
చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్ని సైజులు యెప్పుడున్న స్టాకులో పుంప
బడల్ల ధరలు బహుసరసముగావుండును.

పోల్ ఎంజెంటు:—డి. ఎల్. శాస్త్రి అండుకో, 12, తంబుచెట్టివీధి, మెద్రాసు.

బ్యాంచి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

క్రొ ను థి యే ట రు 2253

12-12-25 శనివారమునుండి 18-12-25 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 రాత్రి 9-30 గం
శని, ఆదివారములందు పగలు 2 గం మాటసేగలను
మదన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్ వారు

గొప్ప పురాణ సంబంధమైన

బిల్వ మంగల్ లేక

భక్త సూరదాసును ప్రతినిధితురు మిస్ గోహాల్ ప్రధాన
కథానాయకురాలు.

10 కి స్క్రూ కలది

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా 953

మవుంటురోడు, వద్రాసు.

ఒకవారము వరకు మాత్రమే

12-12-25 శనివారమునుండి 18-12-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రదర్శనమందు సుప్రసిద్ధమైన

“నేను నీకు పట్టము చూపెదను”

అను కథ ప్రదర్శింపబడును. రెజిస్టర్డ్ డెన్సి
ప్రధాన కథానాయకుడు.

లో ఎవర్ డేవిస్ పాపులర్ నాటకంనున్న కళ

మదనకామేశ్వరిలేన్యామ

బలహీనుల సంజీవి, వేదము, విక్రాంత, నిష్కర్మ, చక్ర
నష్టము, అతిమాత్రము మొ॥ వాటిని వారింది బలము, శక్తి
పుట్టిని, సంసార సౌఖ్యమును, సంతోషప్రాప్తిని గరించును,
2 డబ్బీలు చాలును. 8951

20 ఖ. డబ్బీ రు 1-4-0 బి. పి. 0-0-0

పి. కె. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదపరమాజం, కేరిజి. (కె. ఎ. డి.)

(రత్న పురుష లేన్యామ) 1953

యేకాదశమ శతాబ్దిని గురించి వివరించుచున్న
గలుగజేయునది ఆ శతాబ్దికి కొన్నిసార్లు ముందు
పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం. A. D.

పెద్ద బహుమానము

5 లక్షల మార్కులు

మీకొక గొప్ప అదృష్టము
రానున్నది

బహుమానములన్నియు

జర్మనీ ప్రభుత్వమువారి

గ్యారంటీ గలిగినది.

గొప్ప బంగారపు ద్రవ్యతాటరికి

చందాల నిచ్చుటవలన మీకీ అదృష్టము లభించును మొదటి డ్రాయింగు 1926 జనవరి 21 తేదీన జరుగును. ఈ తాటరికియందు 70,000 టిక్కెట్లుగలవు. ఇందులో 27600 టిక్కెట్లు ముందు జనవరి నుండి జరుపబడు ఆరు డ్రాయింగులలో (నెలకొకమారు డ్రాయింగు) జయమునందగలవు.

మొత్త బహుమానములు

49,76 000 బంగారపుమార్కులు లేక 248,800 పానులు.

మొట్ట మొదటి గొప్ప బహుమానము 500,000 మార్కులు

లేక 25000 పానులు

మీని ఈ క్రింది గొప్పమార్కులుగల బహుమానములు గలవు

200,000	120,000	70000	60000
100,000	80,000	50000	40000

Samuel Heckscher, senr, Banker
Dammtor Street 14 Hamburg (Germany)

..... Cut off here .....
Order From. Please send me .....

Ticket for first, second and third drawing. Amount of ..... is enclosed herewith by British Postal Orders.

Name and Address (Plainly and in fully) :

Date .....

Postage on ordinary letters 1s 3 d.

యిచ్చే ప్రకారం మాలీష్ట్ర ప్రకారం యింకను బహుమానములుగలవు. జాబితా కోరువారికి పంపబడును.

మొదటి మూడు డ్రాయింగులలో వున్న యె.గవడు టిక్కెట్లు ఖరీదు నిండుటిక్కెట్లు 8 పానులు, అరటిక్కెట్లు 80 పిల్లంగులు, కాలుటిక్కెట్లు 15 పిల్లంగులు. తక్కిన మూడు డ్రాయింగులకుకూడ టిక్కెట్లు యత్యేగరయ్యుండును. ప్రతి టిక్కెట్టుకు రిజిష్టరు పోస్టఖర్చు 6 పెన్నీలు.

సామ్యుచేరినతోడనే టిక్కెట్లు పంపబడును. డ్రాయింగు కావడముతోనే బహుమానము పంపబడును. జనవరి డ్రాయింగు త్వరలో రానున్నది గనుక వెంటనే టిక్కెట్టుకు సామ్యు పంపవలెను. ఆ డ్రాసు యాక్రందిప్రకారము ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

బొంబాయి సంఘ సేవాసభ

బొంబాయి, డిసెం 14:—అస్పృశ్యత, జెయిలు సంస్కరణము, ఇండ్లవసతి, నిరుద్యోగము, గ్రామపారిశుధ్యము, స్త్రీ పనివాండ్రకు ప్రమాతి కార్యములు, పడవునృత్తి, శిశురక్షణ మొదలగు విషయములపై తీర్మానములను గావించి బొంబాయి సంఘ సేవాసభ నిలిచిపోయెను.

నిమ్న జాతుల బాలలను ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోను ముగ్గురి పిపలు పాఠశాలలలోను, లోకలుబోర్డు పాఠశాలలలోను చేర్చు కొనవలెననియు నిమ్న జాతులకు సామాన్య విద్య ప్రాథమిక చాక్కుల నొసంగవలెనని ఓరులలోను కానన సభ్యులయందును ప్రచారము సులుపవలెననియు అంగీకరింపబడెను.

జెయిలు సంస్కరణముపై గావించబడిన తీర్మానము ఇండియన్ జెయిలు కమిషనరు చేసిన శిఫారసును అమలులో పెట్టవలెననియు, సైదీలకు వ్యూహము శిక్షల నొసంగరాదనియు ప్రాజెక్టు పద్ధతిని ప్రయత్నించి మాడవలెననియు పురుషాస్త్రీ లు మత్తైతి విజ్ఞానవిద్యను వ్యాపింపజేయవలెననియు చెప్పుమందెను.

గ్రామపారిశుధ్యముపై తీర్మానము బోర్డులకు ఎక్కువ డబ్బుండవలెనని కోరుచు సెంట్రలు సానిటేషన్ బోర్డుకటి స్థాపింపవలెనని చెప్పుమందెను. స్త్రీ పనివాండ్రకు ప్రసవదినము లకుముందును చెనుకు కూడ నష్టముపాలు కాకుండ నెలవొసంగునట్లు కాననములు గావించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. వరియొక తీర్మానములో బొంబాయి విజ్ఞానసంఘ కాఫలను జిల్లాలలో స్థాపింపవలెననికూడ నూచింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

హెడజాబి రాయబారము

19 తేదిన రాయబారులు బయలుదేరుదురు

బొంబాయి, డిసెంబరు 14:—“సియాబత్” సంపాదకుడు సయ్యద్ హుసేన్, అబ్దుల్ అజీజ్, అబ్దుల్ ఖాదరు బాదుయానీ గార్లతో బొంబాయిలోని జెయిలుకు ఖదా మద హర్యాయిగుగు హెడ జాబి కొకరాయబారము నేర్పాటు చేసిరి. మొదటివా రిద్దరును నిన్ననే యిచ్చటికి వచ్చిరి. మూడవవారు లక్నోలోని మాలానా అబ్దుల్ బాకీ గారితో కలిసి నేడు వత్తురు. రాయబారులు 19 తేది శనివారం మెయిలు స్టీమరులో బయలుదేరుదురు.

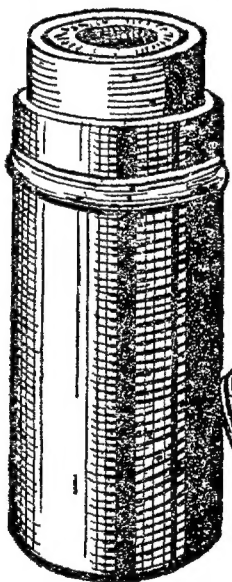
ఉద్దేశము

ఈ రాయబారము ఇజిప్తీ సామకు వ్యతిరేకముగా నేర్పాటు చేయబడినది. ఇజిప్తీ సాదు రాక పూర్వమును వచ్చిన తరువాతను హెడజాబిలోని మహమ్మదీయుల పవిత్రస్థలము లెట్లున్నదియు తై ప్రుగ యెట్లుజరిగినదియు పవిత్రస్థలములను నాశనము నర్చిన తన సైనికులపై ఇజిప్తీ సాదు ఏమిచర్య దీసుకొన్నదియు విచారించి తమ వైద్యములను పంపివేయ వలసినదనియు పురికొల్పి ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి హెడజాబి ప్రజలకే హక్కు లొసంగవలసినదనియు రాయబారులు అమీరాల్ ఇజిప్తీ సాదులకు పురికొల్పెదరు. (ఆ. ప్రె.)

వకీలును సస్పెండుజేయుట

దుష్ప్రవర్తనయే కారణము

బొంబాయి, డిసెం 14:—బొంబాయి హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు మార్ట్ క్ ముగ్గోంగరు గార్లయెదురు 82 సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్న స్టీవ రొకనిని దుష్ప్రవర్తనక్రింద శిక్షింపవలసినదని గవర్న మెంటు స్టీవ రొక దరఖాస్తును తెచ్చెను. బొంబాయి స్కాబుకాజు కోర్టులో దాదాచందుకీ అను స్టీవకే యితడు. ఒకప్పు డిశ్చడాకోర్టులో జడ్జిగా కూడ ఆక్రింగుచేసెను. కోర్టులో వ్యవహారములు పుట్టింపుట, స్కాబుకాజుకోర్టు జడ్జిలను బహిరంగముగా నిందించుట మొదలగు నేరము లన్నిపై మోపబడెను. న్యాయపరిపాలన నేరుస్థితిలోనికి తెచ్చునట్లుగా జడ్జిలను నిందించుచు ముద్దాయి వ్రాసిన జాబుల నకళ్లను గవర్న మెంటు స్టీవచూపెను. స్కాబుమూర్తులను వకీళ్లును కలిసియే చేయవలెనని చెప్పుచు న్యాయమూర్తులస్థితిగతును 4 సంవత్సరములు సస్పెండు చేసి యీ వాలుగు సంవత్సరములలో ఆతని నవత బాగుండునన్న అశనిపేరును వకీళ్లపట్టిమండి తొలగింపబడునని చెప్పెను. కోర్టు లాయర్లతో నిండియుండెను. (ఆ. ప్రె.)

మీగడవలె సమృద్ధిగానుండు
నురుగువలన సుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు

“ఎరాన్ మిక్”

వే వింగుస్టిక్

ఎరాన్ మిక్ పర్ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్టోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

“హోమ్ మాస్టర్స్ వాయిస్” గ్రామఫోనులు

ధర రూ 75 అంతకు హెచ్చుధరలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తాని మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను రికార్డులు ఎప్పుడును మావద్ద సిగ్గుముగా నున్నవి.

వ్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

Homer & Co,

175, Broadway, Madras.

2385

నీలవర్ణము శాలువలు జర్మనీలో తయారు చేయబడినవి.

మిక్కిలి అదముగాను, సన్నగా నుండును.

తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

6 మా X 8 మా రూ 10-0-0. 6 మా X 8 మా అన్నిగంగలలోను గలను 1-8 రూ 10-8-0.

కె. ఎన్. సుత్రయ్య కంపెనీ, తపాలు పెట్టె నెం. 99, మదరాసు.

2382

బీదల నుద్ధరింపు

ఎన్నికల సందర్భమున క్రొత్తకార్యక్రమమును
సి. రాజగోపాలాచారి గారు సూచించుట

సి. రాజగోపాలాచారి గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
కడచిన 6 సంవత్సరములనుండి ప్రజలలో కాంగ్రెసుపట్ల
గౌరవము అభిమానము అధికముగ వృద్ధిచెందినది. కాంగ్రెసు,
ప్రజాప్రతినిధులలో మాడిన సంస్థయగుటయే ఇందులకు కారణ
మని చెప్పుటకు లీలులేదు. కాంగ్రెసునాయకులు ప్రచారములు
ప్రజల నుద్ధరింపు పూనుకొనుటయే ఈ గౌరవమునకు కారణమని
చెప్పవలసియున్నది. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు రాజకీయ విశేషము
లతో నిండియున్నది. కాని ప్రజలక్షేమమును వృద్ధిచేయు పని
అల్పముగ జరుగుచున్నదని చెప్పకతప్పదు. ఇదిగొప్ప పొరబాటు.
పూర్వముగడించిన కీర్తి ఇంకను నిలిచియున్నది. కాని ఎల్లకాలము
ఇట్లేయుండునని చెప్పుటకు పీలులేదు. ప్రజల విశ్వాసమును పొం
దజలయునని కాంగ్రెసు ప్రజలక్షేమమును దృష్టియందుంచుకొని
వారి నుద్ధరింప పుచ్చుకొనెను.

ఖడ్గద్రు ప్రచారము సలుపుటకు ప్రత్యేక ప్రతిష్టాపనము
స్థాపించబడినది. కాంగ్రెసువారిలో ప్రత్యేక సంబంధము తేక తం
తుకారంధ్రము వారు ఖడ్గద్రుప్రచారము సలిపెదరు. కాంగ్రెసు
వారు కాశనసభలకు సంబంధించిన వ్యవహారమును జరుపుచుండె
దరు. ఇట్టిపరిస్థితులలో ప్రజలకు క్షేమము కలుగజేయు కార్య
క్రమమును నిర్ణయించుట కాంగ్రెసువారి ధర్మమైయున్నది.
కాంగ్రెసు ప్రతిష్ట బలము వృద్ధిచేయుటకు నూతన కార్యక్రమము
అవసరము.

ఈవిషయముననే నోకనూచన నోసగుటకు సాహసించు
చున్నాను. దేశమునందు మద్యపానములను తియ్యరుచేయుట దిగు
మతిచేయుట సంపూర్ణముగ నిషేధించు కార్యక్రమమును కాం
గ్రెసువారు నిర్ణయించవలెను. ఇచ్చేవిధమున బడ్జెటు తయారుచేయ
బడవలెను. ఈకార్యక్రమమునే కాంగ్రెసు వారు అవలంబించిన
క్షేపించువారైయు యుండవలరు. ఏదో 20 సంవత్సరములకు
మద్యపానము సంపూర్ణముగ నిషేధించుటకై ఇప్పటినుండి
కొంచెము కొంచెముగ ప్రయత్నించుట సరియైన పద్ధతి
కాదు. ఈ సంవత్సరమే మద్యపానమును సంపూర్ణముగ
నిషేధించియే బడ్జెటులను ప్రభుత్వమువారు తయారు చేయ
వలయునని దేశమందంతయు గొప్ప ఆందోళనము సలుపవలెను.
ఈప్రశ్నమీదనే ఎన్నికలుకూడ జరుపువలెను. మద్యపాన నిషే
ధము అవసరమని వేదగ చెప్పుట అనవసరము. అహమ్మోద్యమ
ప్రచారమునల్ల ప్రజలయందు వ్యాపించిన ఉన్నతనైతికదృష్టి
ఇంకను కొంతవరకు నిలిచియున్నది. కావున సంపూర్ణ మద్య
పాననిషేధమునకై గొప్ప ఆందోళన జరుపుటకు ఇదియే చక్కని
అవకాశము ఈఅవకాశమును సద్వినియోగ పరుపకుండుట పాప
మగును.

ఈవిధముగ నోక కార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొని తదేక
దీక్షతో పరిచేయుట ఉచితము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమున
ఇదియే ముఖ్యంశముగ ముండులెను. ప్రజాసేవకు అవకాశము
లేని సంస్థలు ప్రజావిశ్వాసమును గోల్పోవును. ప్రజల బలము
మనచైపున లేకున్న ఇట్టిప్రభుత్వమువారు మనస్వరాజ్యశయ
మును తిరస్కరించెదరు.

నెల్లూరుస్వరాజ్యక్షేత్రముఖుల రాక
ఈనెల 19 తేదీ శనివారము చెన్నరాజధాని స్వరాజ్య
పక్ష సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీమాక యస్. శ్రీనివాసయ్యం
గారును, చెన్నపురి పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు, చెన్నపురి
కాసననిర్యోగి శిఖాసభ్యులు నగు శ్రీయుత సామి వెంకటా
చలము శ్రేష్ఠిగారును నెల్లూరునకు విచ్చేయుదురు.

ఆదిత్యు సామంత్రము పురనుండిరమున బహిరంగసభ
జరుగును. ఆసభలో నెల్లూరుజిల్లాప్రజల పక్షమున హారలకు
సన్మాన పత్రములు సమర్పించబడును.

- తిక్కవరపు రామిరెడ్డి.
- విస్సా రాజగోపాలరావు.
- పొణకా గోవిందురెడ్డి.
- వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య.
- పోణకా జట్టాభిరామరెడ్డి.

యమ్మగనూరు, గంజులకూడెం, బవలి గ్రామములలో
12 తేదీన దర్శనము ఉత్సవములు జరుపబడినవి.

పురమాషీవనులుకు, పోకరపనులకు
సుప్రసిద్ధమైన నిలయము

బహుమాన మిచ్చు గిన్నెలు, పండ్లపు లోటాలు, పలుకరములలోను, పరిమాణము
లందును మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. ఇవిగాక సకలమైన వెండిసామానులు, బంగారు
బహుమాన పత్రములు, డాలరులు, సాదాఉంగరములు, కంపులు, పువ్వురాగములు
చెక్కిన ఉంగరములు కూడ నున్నవి. 1842

సవరము బంగారుకు, నీమ వెండికి పూచీనిచ్చెనము.
యిదివరలో మావద్ద బేరముచేయనివారు ఒకదఫా చేయగోరెనము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
నగల వర్తకులు, 25, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలికలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు
కలవు ఇదిఉన్నచో చైతన్యశక్తి సింధు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగుగ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాటికోవై డు వెల 3-4-0 లు.
ఇందు సమస్త ఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు
లవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్ముతుగల భస్మములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

2454 రెడ్ డి స్టో ద రు లు, రాయవరము, గోదావరి.

శ్రీవాసు హోటలు

తెల్లిగ్రాము యెస్సెనేడు మద్రాసు తెలిఫోను 3190

శ్రీవాస్ -మద్రాసు ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది ! ఆంధ్రభోజనము !!

ప్రసిద్ధిపడసిన హిందూ బ్రాహ్మణుల భోజన హోటలు
ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును.

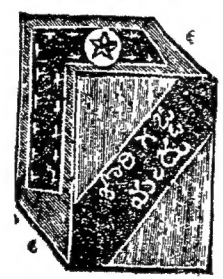
నివాసవసతి !! విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు. భోజనవసతి !!

నగరమధ్యమున నున్నది !!! ఆరోగ్యమైన భోజనము !!!

ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములలో నడుపబడు
హోటలు. హోటలుమార్గమును చూపువారు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుండురు.

అద్భుతమైన యేర్పాటులు
ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు పెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగ ప్రత్యేక
సౌకర్యములు చేయబడును.

రేటు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి. (2497)

అడుసుపుండ్రమందు:

నీళ్లలో తిరుగుటకల్గి కాలిక్రేళ్లుల వ్యయమున కలుగు పుండ్రము ఈ ఔషధము చాల శ్రేష్ఠ
మైనది. బడ్డి 1-కి రు. 0-8-0.

అమరావతి యేజినీ, పార్కుటవును - మదరాసు. 1740

ఆశ్చర్యము!! ప్రశ్న

ఇది జ్యోతిషముకాదు. ప్రశ్న శాస్త్ర మంతకన్న కాదు. కేరళశాస్త్ర సంబంధ మనలే
లేదు. ఇది యోగ సంబంధముగు ఒక అపూర్వ నవీనవిద్య. ఒకసారి పరీక్షించి ఆనందించుడు.
మీ భవిష్యత్తులు గురించి విమ ప్రశ్నలను వ్రాసి కవరులోపెట్టి అంటించి నీలుచేసి మాకు పంపి
పుడు. కర్ణపై శాచిని సహాయమున కవరువిప్పకయే నరియైన భావిఫలముతెల్పు జవాబులనువ్రాసి
ఒకరు. 1-4-0 (పోస్టేజి సహా) వి. పి. గా పంపెదము. మీకవరకూడా మీలో షార్డము వంపి
వేసెదము. (మనోవ్యక్తి ప్రసాదినీ తాయెత్తు)

అధికారుల యనుగ్రహమును సంపాదించుట, పెద్దలదయకు పాత్రులగుట, వ్యాపారము
లందు లాభమును బడయుట, సకలజనులచే మెప్పునొందుట, వేయేల సర్వవిధముల నూనవజీవిత
మున కానందము కలుగజేయు దీన గోకదానిని యుపయోగించి చూచిన మీకే తెలియగలదు.

నరియైన వివరములతో సహా దీనిఖరీదు రు 3-8-0

పోస్టేజి రు 0-6-0 2501

N. B Correspondance in English Only
Address : T. S. KRISHNAS. MIER
Malayala Mantra Sala Villupuram P. O. S. A. Dt.

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

శాసనసభ సమావేశమయినపుడు యాదినవరీ ప్రశ్నోత్తరములు జరిగినవి:—

సూతన విశ్వవిద్యాలయ పాఠశాలల ఖర్చు

జె. ఎ. సాహనాగారు:— ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నకు సెంత ఖర్చును? ఇందు ప్రభుత్వమువారి సెంత యొనగ నడు? ఇదిగాక యితర విశ్వవిద్యాలయము లేమయిన నిర్బంధములు?

జె:— సూతన విశ్వవిద్యాలయము ఖర్చులనుగూర్చి యిప్పుడేమి అంచనా వేసినను విశ్వవిద్యాలయాధికారులేర్పడి యెట్టి విశ్వల సంస్థాపించుకో తెలియువరకు నికరపు అంచనా కానేరదు. ఇంజనీరింగు, హాల్స్సు, వాణిజ్య కళాశాలలతో సహా యావిశ్వవిద్యాలయమునకై చివరకు ఖర్చు మదుపు రూ. 15 లక్షలవనియు, సాలీనా 8 క్షే. లక్షలవనియు అంచనా వేసి యుండిరి. విద్యార్థులవద్ద నకూర్చుపాలనకు రూ. 2 లక్షలుగా అంచనా వేయబడును. విశ్వవిద్యాలయము నిర్బంధపడిన పదవ బిల్లు నూచనల ప్రకారము ప్రభుత్వమువారి ఆప్టి ఆర్థికస్థితినిబట్టి యే మిచ్చునది నిర్ణయింపబడును. ఇతర విశ్వవిద్యాలయము ప్రాజెక్టులేమియు లేవు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— “విశ్వవిద్యాలయమునకై చివరకు ఖర్చు” అని ప్రత్యుత్తరమునందు చెలిపిరి. ఈ పదము నకు వివరముగ అర్థము తెలుపగోరెద.

మంత్రి:— అనగా, విశ్వవిద్యాలయము పూర్తియగు సరికి ఖర్చు.

సత్యమూర్తిగారు:— ప్రారంభ ఖర్చులు జరిగిన వివర హాల్స్సు, ఇంజనీరింగు మున్నగు కళాశాలలు తెరవనిది విశ్వ విద్యాలయము పని ప్రారంభించెదరా?

జె:— ప్రభుత్వమువారు యేపనియు ప్రారంభించగ. గవర్నరు జనరలుగారు చట్టమున కనుమతి యొసగినపిమ్మట విశ్వ విద్యాలయాధికారులే అన్ని కళాశాలలను ప్రారంభించవలెను. వైసు చాన్సలరుగారు, అందుకు సంబంధించిన యితరులు పని ప్రారంభించవలెను.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు:— విశ్వవిద్యాలయ ప్రాజెక్టు లేమయిన ప్రభుత్వమువారిచరణయందున్నవా? జె:— లేవు.

ఒప్పులకు ప్రమాదము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— రిజిస్ట్రేషను కాఖలో రూ. 80 ఉద్యోగి బిల్లుచరణదానుగారిని ఆతనికన్న యెక్కువదర్జులు చాలమంది యుండగా రూ. 160 కి వేతనాభివృద్ధివేసి ఉన్నతో ద్యోగమునం నుంచుటకు కారణ మేమి?

జె:— అయిన ఓడ్రజాతివాడు. ఆజాతివారికి రిజిస్ట్రేషను కాఖ ఉన్నతోద్యోగములందు తగిన ప్రాతినిధ్యము లేదు. అయిన యితరులన్న యెక్కుడు సవర్ణు డని తెలియవచ్చెను. వైస్రేసు ఉద్యోగులను ఎంచి వేయించుదుము.

ప్ర:— ఆతనికన్న యెక్కుడు సవర్ణు లాజాతివారిలో లేరా?

జె:— లేరని జవాబునందు స్పష్టముగ దిలియుచున్నది. కా|| సి. నరేశముద్రయ్యగారు:— రిజిస్ట్రేషను కాఖలో సెందరు ఒడ్డలు గలరు. జె:— చాలనంది.

ఎస్. వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— గా|| మంత్రిగారు ఒడ్డ్రజాతివారినే ప్రత్యేకముగ గమనించి వారికి తగిన ప్రాతినిధ్యము లేదని చలంపలే?

జె:— జవాబు లేదు.

మునిసిపలు ఎన్నికలలో మంత్రిల హాజరీ

ఎస్. ముత్తయ్యమద్యయ్యగారు:— గత కార్పొరేషను ఎన్నికలలో ప్రధాన మంత్రిగారు స్వయముగా ఏడుబావుల డివిజనునం దింటింటికి బోయి జస్టిసుపక్షము ఆధ్వర్యకొరకు ప్రచారము జేసెనా? ఎన్నికలలో మంత్రిలు పాల్గొనరాదని నిబంధన గలదా?

జె:— మంత్రిగారు పాల్గొనలేదు. అట్టినిబంధనలేవు.

గా|| మంత్రిగారు వేరొక ఉపప్రశ్నకు బదులుచెప్పెను తాను ఒకమిత్రుడు విందున కాహ్వానింపగా నవ్వుటకుబోయి, ప్రశ్నముగ నొక అభ్యర్థి జయము గాంచినచో తనకు సంత సాధించి అగ్గిప్రాయము కల్పించెట్లు బలికెను.

ఎస్. వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— గౌరవనీయమాయము గారు మంత్రిగారిని తన గృహమున కాహ్వానింపగా బోయి అప్పుడు ఒడ్డున ప్రచారము జేసిరా?

జె:— ఆ ప్రశ్నకు తావులేదు.

సామి వెం. చెట్టిగారు:— తాను యింటింటికి బోయి జస్టిసుపక్షపు అభ్యర్థి తరపున ప్రచారము జేయలేదని చెప్పబడే యీ ప్రశ్న అడుగవలసి వచ్చెను.

ఇంటింటికి బోలేదని బదులు జెప్పియుంటిని.

సామి. వెం. చెట్టిగారు:— అట్లయిన జస్టిసు పక్షము అభ్యర్థి తరపున ప్రచారము జేసెనని భావించవచ్చునా?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:— మంత్రిలు మునిసిపలు ఎన్నికలలో పాల్గొనరాదని నిబంధనలు గలవా?

జె:— ఏమీ లేవు?

సామి. వెం. చెట్టిగారు:— ఇట్లు చేయుట కిదియే మొదట పర్యాయమా? జె:— ఈ ప్రశ్నకు అవకాశములేదు.

సత్యమూర్తిగారు వేరొక ప్రశ్న యడుగ్గ ఉన్న నిబంధనలు స్థిరప్రభుత్వోద్యోగులకే సంబంధించునని మంత్రిగారు బదులు చెప్పిరి.

సత్యమూర్తిగారు:— ప్రభుత్వోద్యోగులను ఎన్నికలలో పాల్గొనరాదని కానియ యీ నిబంధనల స్థిర ప్రభుత్వోద్యోగులకు లేవు. మంత్రిలు కార్యదర్శులు మున్నగు ఉద్యోగులకు అనువర్తింపవా? అట్లు నూచించు కాసన మేమయిన గలదా?

లామెంబరుగారు:— జవాబునకు గడువు కావలెను.

గా|| సి. నరేశము:— ఒకపక్ష నాయకుడు ఆహ్వాంపబడగా బోయి తనపక్షమునభ్యుల జూడరాదా?

అత్యుత్తము:— ఈ ప్రశ్న యింపైనదేగాని అనవసరము.

ప్రభుత్వోద్యోగిని కార్పొరేషను సభ్యునిగ ఎన్నుకొనుట

సత్యమూర్తిగారు:— సి. వి. నటరాజముద్రయ్యగారు, ప్రభుత్వమునద్ద జీతము పుచ్చుకొనుచున్న ఉద్యోగి కార్పొరేషను సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడుట న్యాయవిరుద్ధమునో కాదో విచారించిరా?

జె:— న్యాయశాఖవారిని విచారించగా, హిందూధర్మా దాయముల బోధకు విమననరు కార్పొరేషను సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడుటకు సిట్టిమునిసిపలు చట్టమునందుగాని, ధర్మాదాయముల చట్టమునందుగాని నిషేధము లేదని దిలిపిరి.

చిక్కుపరిశీతులందు అవ్వకేలు జనరలుగారికి సంప్రదిం చెదము గాని మామూలువిషయములలో న్యాయశాఖవారితో సంప్రదిం చెదమని మంత్రిగారు సత్యమూర్తిగారికి బదులుచెప్పిరి.

సత్య:— ఈ విషయము సామాన్యమైనదా?

జె:— క్షిప్రమైనదిగా ప్రభుత్వమువారి సెందరు.

ప్ర. మంత్రిగారు:— కవిమననరు ఉద్యోగము ప్రభుత్వములేద పూర్తిగా కాలము వెచ్చించు ఉద్యోగము.

ఎ. రంగనాథముద్రయ్య:— కవిమననరు పట్లకు సర్వెంటు అనవా? జె:— కాదు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:— ఈతని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరా?

జె:— అవును. ప్రభుత్వ నియామకము లనిష్టము సార్వభౌముని ప్రభుత్వము వారి జరిపెదరని నామిత్రుడు తలంచుచున్నాడు. అట్లుగాదు. బోర్డు అధ్యక్షునకు యీసభ్యుడు కార్పొరేషను సభ్యునిగ నెన్నుకొనబడుట కభ్యంతరములేదు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:— కాలమంతయు వినియోగించవలసిన ఉద్యోగముంటిరి. అట్టి ఉద్యోగి వేరొకకార్యమునకు పాల్గొనుట ప్రభుత్వమువారి యెట్లు సహించురు?

జె:— ఈ ఉద్యోగి జీతమును ప్రభుత్వమువారి యిచ్చురు. బోర్డు అధ్యక్షున కభ్యంతరములేదు. ప్రజలతని ఎన్నుకొనిరి. కావున ప్రభుత్వమువారి కెట్టి అభ్యంతరము లేదు.

ప్ర:— ఈతను ప్రభుత్వోద్యోగి కానియెడల ప్రభుత్వమువారి నేల సంప్రదిం చెదమెను.

జె:— అట్టి అనవసరముగలదు.

సత్యమూర్తిగారు:— గా|| మంత్రిగారు ఒడ్డునహించి యదిన్యాయ మగునో కాదో అడ్వాక్టేటుజనరలుగారిని సంప్రదిం చెదరా?

జె:— అట్లుజేయుట యోగ్యముగ దోచదు.

సత్య:— అయిన జస్టిసుపక్షమువారిదా?

జె:— నే బదులు జెప్పవలెను.

ఆరోగ్యశాఖాధికారులను మద్యపాననిషేధ ప్రచారము జేయరాదనుట

శ్రీ|| శిఖూపాదరథిగారు:— ప్రభుత్వ ఆరోగ్యశాఖాధికారులను మద్యపాన నిషేధప్రచారము జేయరాదని ప్రభుత్వమువారు సర్వగా బంపియుండిరా? అట్లు పంపుటకు కారణమేమి?

జె:— 1924 జూలయిలో కృష్ణజిల్లాబోర్డువారు, ఆరోగ్యశాఖవారు మద్యపాన నిషేధప్రచారము సలుపవలె నని తీర్మానించెడిరి. బోర్డు అధ్యక్షుడు యీ తీర్మానము ననుసరించి

రుప ఆరోగ్యశాఖవారి కు తరహాసంబంధి ప్రభుత్వమువారిని కోరెను. తంజావూరు మార్కెట్టూరు తంజావూరు ఆరోగ్య శాఖవారు నిషేధప్రచారము జరుపవలె నని తీర్మానించి యుండిరి. ఈ తీర్మానముల ప్రకారము పనిజేయవలెనాయని ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులు ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. ప్రభుత్వమువారు, అట్టి ప్రచారమునందు ఉద్యోగులు పాల్గొనరాదని కానించిరి.

ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు:— ఆరోగ్య శాఖోద్యోగులు జిల్లా బోర్డులక్రింద పనిజేయుచుంట్లు యిట్టి ప్రచారము విషయమున స్థానిక సంఘములు చేనినూచింపరాదా?

జె:— వారిపని ఆరోగ్యశాఖ డైరెక్టుగారు నూచింపవలెను.

ప్ర:— స్థానిక సంఘములకు మద్యపానము అనుచితము అనారోగ్యకరమని నమ్మకముగల్గినచో తమక్రిందనున్న ఉద్యోగుల కందువిషయమై ప్రచారముజేయగోరు అధికారము లేదా?

జె:— స్థానిక సంఘమున కధికారములేదు. ప్రభుత్వము వారికే సర్వాధికారము గలదు.

బి. వెంకటరత్నంగారు:— త్రాగుడువలన శరీరారోగ్యము చెడునని గవర్నరు మెంటువారి ఎక్స్ప్లెస్టు సలహా దీరికొని ఆ విషయము ప్రపంచమునకు తెలియజేస్తారా?

జె:— నేను ఎక్స్ప్లెస్టును గాను.

బి. వెంకటరత్నం:— నా ప్రశ్న సరిగ అర్థముజేసుకొనలేదు. ప్రభుత్వమువారికి ఎక్స్ప్లెస్టులున్నారనా? వారి యభిప్రాయములో త్రాగుడు దురభ్యాసము కాదోయను విషయము తెలిసికొంటారా?

జె:— అవును. అది ప్రభుత్వమువారి విధి.

నిరుద్యోగసమస్య

రా. సా. ఆర్. శ్రీనివాసము:— విద్యుత్తేర్చినవారిలో నిరుద్యోగసమస్య తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారి చేయి యత్నము జేసిరి?

జె:— కాసనసభ ఆగష్టు తీర్మానము ప్రకారము ఒక చార్జునామెంటు నియమించెదరు.

సత్యమూర్తి:— ఈ సభవారిని సంప్రదిం చెదరా?

జె:— లేదు.

హైదరాబాద్ ఇద్దరు అడివనలు జడ్జిలను ఎక్కువకాల ముండదలచుకొనలేదా? హైకోర్టు జడ్జిల సంఖ్య హెచ్చింపదలచిరా? ఈ విషయ మెప్పుడు కాసనసభలో చర్చించురు? అని సత్యమూర్తిగారుడు, ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారనియు, జడ్జిలుసమయమున కాసనసభలో ప్రసేత రెట్టెదరనియు, తె|| సె||

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జుల 1 కి మజూరి రు 4-0-0 మాత్రమే

దైవభక్తు కట్టింపచేయబడినవి. అమ్మరిమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారుకు గారంటి, యెప్పుడయినచూ సరే మీ కవసరము లేనియెడల సవరనుల ధర ప్రకారం సోము వాపసు యివ్వబడును. కొరువారికి కేట్లకు పుచితముగా పంపబడును. 2189-1264

గోల్డుబేంగిల్సు మేనుపాక్చరింగ్ కో

18 జనరల్ ముత్తయ్య మొదలిపిడి, సాపుకారుపేట మద్రాసు.

బెంగాలు యిన్స్యూరెన్సు అండ్ రియల్ ప్రాపర్టీ కో, లిమిటెడ్.

(ప్రధాన కార్యాలయము-కలకత్తా)

మానవప్రపంచమందలి అన్ని రకముల వారలకును తగిన విధముల గల స్కీములు గలిగియు ప్రధానస్థానమందున్న యిన్స్యూరెన్సుకంపెనీ.

దరఖాస్తుపై వివరములపత్రము

బాలతక్కువ డ్రీమియలులు, నమ్మకమైకరూపత్రు, అనుకూలముగ కమీషనుపెనను జీతమునకును జిల్లా యేజీస్టిలను ప్రత్యేకపు యేజీస్టిలనుకు దరఖాస్తులంపుకొనుడు. (2198)

బాన్సు బీ చూసు షిప్ యేజంటు, టోల్సు, మద్రాసు, (మద్రాసు రాజధాని)

గ్రామోద్యోగులు:

స్థానిక సంఘములకు అభ్యర్థకులుగ నిలువవచ్చునా?

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా-ఏలూరుముఖ్యపట్టణము

చెన్నపురి శాసనసభయందు చర్చ

ఫలహారానంతరము చెన్నపురి శాసనసభ్యులు జి. రామేశ్వరరావుగారి "గ్రామోద్యోగుల స్థానిక సంఘముల కభ్యర్థకులుగ నిలువటకు హక్కుల నొసంగు" తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభించిరి

బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు:—ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు గ్రామోద్యోగులు మనసబుకరగాను లిరువురును ప్రభుత్వోద్యోగులగునా కాదా యని ప్రశ్నించిరి కరము, మన పలు లిరువురును అనాదినుండియు, ఒకే సమానవర్గముక్రింద వచ్చుచున్నాడు కాని వేర్వేరుపద్ధతిగ పెట్టుటలేదు ఏరిరువురును ప్రభుత్వమువారి సేవకులు గారు ప్రభుత్వోద్యోగులకు వర్తింపజేడియములు వీరికి వర్తించవు వీరిరువురు ఇతరప్రభుత్వోద్యోగులవలె తమతమ ఆఫీసువిధులనుమాత్రమేగాక వ్యాపారము, వ్యవసాయము మున్నగు స్వంతపనులగుడ జేసికొని తదవారా ధనము సంపాదించుకొంటున్నాడు ఆయధికారము తక్కినప్రభుత్వోద్యోగులకు లేదు అందుచేత వీరు ప్రభుత్వము వారికి సంవత్సరమందలి 365 దినములు సంపూర్ణ సేవకులు (హోలైదుఉద్యోగులు)గ నుండుటకు కలుగలేదు వీరిరువురు పూర్వ పరిస్థితులు జూచినను, ప్రస్తుతపరిస్థితుల నవలోకించినట్టిచి నీ వీరు గ్రామకాపురములందు భాగీయులేగాని కేవలము ప్రభుత్వమువారి సేవకులుగారు ప్రభుత్వమువారి పనులు నిర్వహించుట కొరకు వచ్చినవారు, వారింద్రుండుచి కొంతవేతనముల గైకొనుచున్నను ప్రజల కష్టములను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుట వారివిధి అంతమాత్రమున వారు ప్రభుత్వమువారి సేవకులు గాజాలరు పూర్వము మనగ్రామజీవితమందలి కట్టబాటులు మున్నగునానిలో ప్రస్తతము నిలచియున్నది ఈ గ్రామోద్యోగుల గౌరవస్థానముకంటే ఈమామాత్రము స్థితిజైనను వారికి లేకుండ జేసినచో, గ్రామోద్యోగులగుటకే తక్కిన ప్రభుత్వోద్యోగులతోబాటు చేసివేసినచో, గ్రామముల కెంతయో అనర్థదాయకముగ నుండగలదు, గ్రామజీవితమున ఎంతవ్యతరమో చెప్పవలెను. వీరు గ్రామములలో బాటు భూవసతివనములు గలిగి గ్రామస్థుల హక్కులను గావాడుట కవకాశముగలియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు వీరిని తమ సేవకులుగ జేసికొన నుద్దేశించుచున్నారు కార్యనిర్వాహక వర్గ ఉత్తరవుల చలాయించు అధికారులు పెట్టుబడుముఖన, గ్రామోద్యోగులు స్వతంత్ర ఉద్యోగులైనను ఆచరణయందుమాత్ర మన్నివిధముల ప్రభుత్వ సేవకులై యు వ్చురు వారు ప్రభుత్వ సేవకులు గారని మనమెప్పు డంగీకరించి నా మో వెంటనే వారి పర్వ హక్కులు వారికొసంగవలెను గ్రామోద్యోగులకు వారి గ్రామములం దెక్కువ అధికారము,పలుకుబడి యుండును గాన వారికిహక్కులు తీసివేయవలెననుట సబబుగాదు. వారికిపలుకుబడి ఉన్న కారణముచేత ఇతరహక్కులు దీసివేయుటవ్యాయమా? గ్రామోద్యోగులు, కరణము, మనపలు లిరువురును గ్రామములకు సమాన ప్రాముఖ్యవిముగ మనుష్యులే, అట్లులేనిచో గ్రామమునకు హాని వాల్చుటలకు గ్రామోద్యోగుల గౌరవ స్థితి దీసివేయజూచు జేమాత్రమును వీరివిషయములను, యుక్తముకాదు ప్రభుత్వమువారి దృష్టితో వారియుద్దేశమంత యవసరమో గ్రామజీవితముయొక్క శ్రేయము ననుసరించి ప్రజలకు గ్రామోద్యోగుల కీ హక్కు లుండుట అంత అవసరము కావున ప్రభుత్వమువారి ఉడిగము జేసినంతమాత్రమున వారిహక్కులు దీసివేయరాదు" బల్గిరి.

ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎన్నుకొనబడరాదు

సత్యమూర్తిగారి బిల్లుపై చర్చన రావోపు సమావేశము వరకు ఆవలసినదిగ గోరుచు ఉపపాదన గావించిరి పూర్తికాలము పనిజేయువారు గాని, కొంతకాలమే పనిజేయువారు గాని ఎవరైనను, ప్రభుత్వోద్యోగు లెల్లరును స్థానిక సంఘముల యొక్కగాని, శాసనసభయొక్కగాని ఎన్నికలం దే మాత్రమును ప్రతిష్ఠాపరారు నేను భారతదేశమందు మనము నిరంకుశ ప్రభుత్వమునుండి ప్రజాపరిపాలనకు కడచువారీయం దున్నాము కాన ప్రభుత్వోద్యోగులు ఈ స్థితితో ద్యోగులు స్వల్పమును ఈ ప్రజాసంస్థల గౌరవములను పోషించిన నేగాని లేనిచో చాల ముప్పు వాటిల్లగలదు పూర్వమేనాడో కొన్ని సంవత్సరములకు క్రితమునండువలె నేడు గ్రామమునపలు

తేమాత్రమును ప్రజలకు నిజముగ ప్రతినిధులు గారు. వారు నిరంకుశ ప్రభుత్వముయొక్క సేవకులు. అదియునుగాక వారు వంశపరంపర హక్కుగల ఉద్యోగులు. అందుచే వారు గ్రామములందల నిజముగ నాయకుల చెప్పవలెను. ఈ విషయమును స విస్తరముగ ఇందలి కష్టములనులన్నియు తెలిసికొని ఒకేతూరి చర్చింపవలసి యున్నది. గ్రామమునపలులు ఎన్నికలకు నిలిచెడి హక్కువిషయమై ప్రభుత్వమువారి లోచించుచున్నారని ఉదయమున ప్రధానమంత్రిగారు బల్గిరి. వారికట్టి హక్కు లొసంగరాదను తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారు వత్తురని నే విశ్వసించుచున్నాను.

కాని ఒకజేత గ్రామమునపలు కిట్టి యధికారమే యొసంగినచో కరణములను ఇట్టిహక్కుల యొసంగరాదో కారణ మూహించజాలకున్నాడు. కావున ప్రస్తుత మీ చర్చను నిలుపువల జేయవలెనని యుపపాదించుచున్నాను. ఈలోగ ప్రభుత్వమువారు ఏదొకనిర్ణయమునకు రాగలరని బల్గిరి.

గాలి పానుగలరాజుగారు:—రాయపపాదన వాడేపించుచు అందువలన నెట్టి ఉపయోగ ముండజోదని పల్గిరి. గ్రామమునపలులు ఎన్నికకు నిలువహక్కుగలదా లేదా యను విషయమలో చనయం దున్నది. ఎట్లులే నను నూతనల్లు నొకదానిని సభయందు ప్రవేశపెట్టవలసియే యున్నది. కాన ఈయుపపాదనమున ఎట్టి యుపయోగమును లేదని బల్గిరి.

అంతట చర్చను నిలుపుట కుపపాదన వోటుకు బెట్టబడి అధికసంఖ్యకులచే నోడిపొయెను.

జి. రామేశ్వర రావుగారు:—తమ మొదటి యుపపాదనను వోటుకు బెట్టగోరుచు ప్రధాన మంత్రిగారి భావములు తమకు మిగల విచిత్రముగ దోచుచున్నవని పల్గిరి.

కరణము మనపలుల కిరువురుందు చాలభేదము గలదని గాలి మంత్రిగారు నుడిచియున్నారు. నాకెట్టి భేదము గనుపించుటలేదు. ఇదివరకువలెగాక ఇప్పుడు ఇరువురు వేతనములను సమముగ జేయబడినవి. ఇట్టిభేదభావ మగవరచుటకు కారణమేమియు లేదు. గ్రామోద్యోగు లిరువురును అన్నదమ్ములవలె నుండుట గ్రామములందు గాంచగలము. నియోజకవర్గము వల్లి వృద్ధిపరచి ఎక్కువకు హక్కులొసంగుటయే ప్రధాన సమస్య కాన అట్లు నియోజకవర్గమును వృద్ధి జేయవలెనని కరణమున కరణమునకును ఎన్నికలకు నిలుచునధికార మొసంగవలెను. వోటు నొసంగుటకు స్వతంత్రాధికారము గల కరణము ఎన్నికలకు అర్హుగ నిలుచుట కేల స్వాతంత్ర్య ముండరాదు? కావున గ్రామోద్యోగుల కిరువురు కెట్టి భేదమును జేయక ఈహక్కు నొసంగ వలసినదిగ గోరిరి.

విషయ ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వోడిపొయెను. పోలు గైకొనగ 31 ప్రతిహారు 18 అనుకూలురు 13 తటస్థులు లెక్కింపబడిరి.

ప్రతిహారులందు ఎ. రామస్వామి ముదలియారు, డి.టి.పి. సి. యతిరాజులునాయుడు, జాగర్ల యాడి కుప్పసామి, ఓ. మునుపానినాయుడు, కె. వీరయ్యను, డి. బి. యమ్. క్రీష్ణన్ నాయుడుగారు గలరు. ప్రభుత్వపక్షమువారి లెల్లరు వ్యతిరేకులుగనే యుండిరి. అనుకూలురు: ఆమంచర్ల సుబ్బాకృష్ణారావు పంతులు, జె. ఏ. సల్లానా, యల్. ముత్తయ్య ముదలియారు, టి. ఆదినారాయణచెట్టి, పి. ఆంజనేయులు, జి. రామేశ్వర రావు, సి. వి. వెంకటరత్నంగారు, బిక్కిని వెంకటరత్నంజి. యమ్. నరసింహాచార్యులు, పి. కె.డి. రాజు, మాగంటి శ్రీయ్య, నల్లంపిరి గొండరు, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు. తటస్థులందు, సి. వి. యన్. నరసింహారాజు, సి. రామలింగారెడ్డి, విశ్వనాథదాసు, వెంకటాచలపద మాచి, నారాయణసామిశెట్టి, అబ్బూరే హెగారు గలరు.

ఏలూరు ముఖ్యపట్టణము

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాకు ఏలూరు ముఖ్యపట్టణముగ జేయవలయునని మోతే గంగరాజుగారి యుపపాదన ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆగష్టు మాసము సభయం వీ విషయము పిమ్మట సమావేశమునకు నిలిపివేయబడినదనియు, కాని అక్టోబరు మాసము సమావేశమం దీ విషయ ముపపాదించబడ లేదనియు, ఆసభ్యులు ప్రభుత్వమున బెల్లించు ఉపపాదనను చర్చించుట కనువలె నొసంగిరి.

పి. ఆంజనేయులుగారు:—ఈతరుణమున ఈయుపపాదన చర్చించుట క్రమబిహితము గాదనిరి. ఆగష్టు మాసమందు మరుసటి సమావేశమునకు నిలిపివేయబడినది. కాని అక్టోబరు మాసము సభయం దీ యుపపాదన ప్రవేశపెట్టబడలేదు. అందుచే నేను ఈసభలో ప్రతిపాదన సలుపుటకు కలుగదాయని ప్రశ్నించిరి.

తీర్మానము సభ్యులవశమైన పిదప సభ్యులేదో యొకరిదిని నిర్ణయించినగాని లేనిచో చర్చ జరుగవలెననిరి. ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి తీర్మానింపబడినది. పోలు గైకొన 22 అనుకూలురు, 9 ప్రతి హారు, 30 తటస్థులు లెక్కింపబడిరి.

ప్రతిహారులందు బిక్కిని వెంకటరత్నం, హాజీ అబ్దుల్లా, పి. కె.డి. రాజు, కళిపుల్లాసాహేబుగారు గలరు. అనుకూలులందు హాకరి, యమ్. సి. రాజా, ఏ. రామస్వామి మొదలియారు, పి. సి. యతిరాజులునాయుడు, నరాలశెట్టి జేకేం ద్రుడు, జె. కుప్పసామి, రామచంద్రారెడ్డి, ఆర్. శ్రీనివాసన్, కె. వీరయ్యనుగారు గలరు.

తటస్థులలో ముత్తయ్య మంతులూ, ప్రభుత్వసభ్యులు, విగత ప్రభుత్వ పక్ష కార్యదర్శులు మున్నగువారు, సి. వి. యన్. నరసింహారాజు, సి. రామలింగారెడ్డి, ఎ. యన్. క్రీష్ణారావు, బి. విశ్వనాథదాసు, సత్యమూర్తి పి. ఆంజనేయులు, సామ్యూల్, టి. యమ్. నరసింహాచారి, మాగంటి సీతయ్య, సి. వి. వెంకటరత్నంగారు, ముత్తయ్య మొదలియారు, సల్లానా, టి. ఏ. రామలింగచెట్టిగారు గలరు.

కల్లుసారాయి దుకాణములను ఊరి వెలుపల

నుంచుట

"తిరుచినాపల్లి మున్నగు పెద్ద పట్టణములందు కల్లు, సారా, గంజాయి, నల్లచంద్ర, మొదలగు మత్తుపదార్థముల దుకాణములను మ్యూనిసిపల్ టోలుగేటుకు వెలుపల నుంచవలసినదిగ టి. యమ్. నారాయణస్వామి పిల్లేగారు రుపపాదించుచు ఈయకాణముల ఊరివెలుపల నిర్మించినచో త్రాగుడు దురభ్యాసములు తగ్గిపోవుననియు, నేలములో అట్లు గావించినచో చాల లాభము గలిగినదనియు బల్గిరి.

ఏ. యన్. కల్లారావు పంతులుగారు:—ఉపపాదనను బలపరచుచు నీ విషయము సంవత్సరములకొలది పరిష్కరింపబడి యుండలేననియు, అధికారవేతనల నూచనలను ప్రభుత్వమువారి చరణయందు బెట్టలేననియు, త్రాగుడు తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారి దుద్దేశించిన నీ ప్రయత్నమును జేసి మావలె నని పల్గిరి "తిరుచినాపల్లి"యను మాటవలదులు "అన్ని పురపాలక సంఘములు" అను మాట చేర్చవలసినదని ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు సంగతి నుపపాదించిరి. ఈ సందర్భం అంగీకరింపబడినది.

సర్. ఏ. పి. పాత్రోగారు:—సమాధాన మొసగుచు తీర్మానమందలి నిర్దేశము నెల్లరు అంగీకరింతురని సాధనములందు మాత్రము తాము భిన్నా భిన్నాయులముని పల్గిరి. కొందరు సభ్యులు దుకాణముల సంఖ్య తగ్గింప లెగడిగ గోరిరి. ఉపపాదకులు దుకాణదారుల జెప్పిన సమాచారము నాధారముగ గైకొని మాట్లాడుచున్నారు. దుకాణదారు లెట్లు జెప్పుటకు కారణము గలదు. పోలీసువారియొక్కయు, అబ్బూరి ఉద్యోగులయొక్కయు పక్షులకు లోనగాకుండుటకు వారలు జెప్పిరి. అబ్బూరి నియమములకు వారు సులభముగ మిరవచ్చును. నేలమునం దీ ప్రయత్నము గావించుటవలన త్రాగుడు అధిమైవది. కాన ప్రతి పట్టణమున కీ విధానము సరిపడని పల్గిరి.

సామ్యూలుగారును ఉపపాదన నేరుద్దము అందు వివరింపబడిన విధానము లాభకరముగాదనిరి.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి. ఉపపాదనలు సమాధాన మొసంగుచు స్థానిక కమిటీలకు దుకాణములను గ్రామములకు వెలుపల నిర్మించజేయుట కధికార మొసంగెదరా యని ప్రశ్నించిరి. ఆ కమిటీలకు స్వనిర్ణయమందెక్కువ అధికార మొసంగవలసిన మంత్రిగారు పల్గిరి.

పిదప శ్రీనివాసయ్యంగారి సవరణయున్న, మొదటి యుపపాదనయున్న రెండు వోటుకు బెట్టబడి ఓడిపొయెను. పోలు దీసికొనగ మొదటి సందర్భం 32 ప్రతిహారు, 25 అనుకూలు రుండిరి. ఉపపాదనగూడ వీగిపోయెను.

అంతట సభ్యులు సభ ముగించిరి.

నీనా 1-3
ర్య 2-0-0

కృ. సు. తు.

వి. పి. చారి
జేరు.

ఈమందు గనేరియా అను సెగర్ గమును 24 గంటలలో నివారించి మాత్రద్యారమునుండి వెలుపను ప్రావమును మాత్రము విడుచునప్పుడు గలగు మరుగుపోటు, మొలగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. శ్రీలకు గలగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. 1766

ఆనందకుటీరము, 13, బైరాగమతం వీధి, 1172 **మధురాను**

చెన్న పురి శాసనసభ

నగర నియోజక వర్గమును విభజించు సూచన నిరాకరించబడుట

బోర్డులు స్కూళ్ల బిల్లుపై చర్చ

చెన్న పురి శాసనసభ వారిదిన ముదయము 11 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనపుడు, చెన్న నగర నియోజకవర్గమును రెండు గా విభజించుటకు గురించి దీర్ఘమగు చర్చ జరిగిన తరువాత సభికి సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. తీర్మానము నుపాదించిన ప్రభుత్వసభ్యులు వోటింగునందు రెండుగురుగ నుండిరి. తరువాత బోర్డులు పాఠశాల బిల్లుపై చర్చ జరిగెను.

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే అవ్వకేట జనరలు, నెం. 349 స్టాంప్స్ ఆర్డరుల సవరించుటకు నియమింపబడిన ఉపసంఘసభికి సుపపాదించెను. కాని ఈసభికి గురించి సత్యమూర్తిగారు కొన్ని ఆక్షేపణలు చెబుచుండగా, నాదగ్గు తుదిదినమునకు నిలిపియుంచబడెను.

లామెంబరుగారు శాసనసభల సీటికాపాల్పర్యవర్తనల బిల్లునందలి సూత్రము సంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ఈ బిల్లు గత ఆగస్టు 25 వ తేదీన భారత శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబడెను. ఈవిషయమై నిలిపియుంచబడెను.

పట్టుకోటరైల్వే వివర్తన గురించిన చర్చ కనుమతి నిరాకరించుట

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే అగ్యుత్తుడు "పట్టుకోట రైల్వే వివరమును గురించి చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమము శాసనసభ ప్రతిపాదన కనుమతి నిరాకరించెనని ప్రకటించెను.

చెన్న నగరమును రెండుగా విభజించుట

గౌ. లామెంబరు:— మదరాసు పరిపాలనా యంత్రాంగ నియోజక వర్గమును, (1) మదరాసు నగర ఉత్తర నియోజక వర్గమునందు, (2) మదరాసు నగర దక్షిణ నియోజక వర్గ మనియు రెండుగా విభజింపవలె ననియు ఫిబ్రవరి 10 తేదీన ఫోర్ములెంటు జారీ గెజటులో నీవిషయమై, గావింపబడిన రిగ్యులేషను నమూనాలో పెట్టవలెనని గోరుచున్నార" అనుతీర్మానము సుపపాదించుచు, చెన్న నగర నియోజకమును రెండుగా విభజించు సూచనయొక్క చరిత్రను వివరించిరి. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమునకు ప్రతిపక్షముగా గాని అనుకూలముగా గాని ఎట్టి అభిప్రాయమును ఏర్పరుపకపోయెను. శాసనసభ సభ్యులుగోరుచుండగా, ఐట్టి సూచన యొనర్పబడెను. ఈవిషయమున కార్పొరేషను కమిషనరుగారి అభిప్రాయమును గనుగొనగా తన కాక్షేపణ లేదనిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:— లామెంబరుగారు సుడివివరాలు నాక్షేపించుచు, వారిమాటలును, వారి ప్రతిపాదనయు పరస్పర ప్రతిపక్షముగ నున్నదని సుడివివరి. ప్రతిపాదనయందు, నగరమును రెండుగా విభజింపవలెనని స్పష్టముగ చెబుట గాదు. వారి యుపన్యాసమున తనకీ విషయమున కెట్టి అభిప్రాయమును లేదనిరి.

లామెంబరుగారు ప్రభుత్వ తరమునందు, భారత శాసనసభయందుగూడ నిట్టి ఆచారము గలదని చెప్పిరి.

బి. తణికాచలంకెట్టిగారు:— తీర్మానము సుపపాదించుచు, ఈవిషయమున కార్పొరేషను సభవారి అభిప్రాయమును కనుగొనక పోయినందులకు తిచారించిరి ఈ తీర్మానము సంగీకరించుకాదు. మదరాసు నగర పోలీసుల హక్కులను భంగపరిచినవారగుచు. చెన్న నగరవాసులలో ప్రతివారును ఇంతివరకును న్యాయ ప్రతినిధులను పంపు హక్కు సమభివేదించుచున్నారు. ఈ తీర్మానము సంగీకరించునెడల వారికి మోస నింద ప్రతినిధులకంటె నెక్కువమందికి వోటులునిచ్చుటకు హక్కువుండవలెను. అంతయుగాక మదరాసు నగరమునందు ఒక్క కార్పొరేషను కలదు. ఇతర ప్రాంతములందు నివసించువారిబంధువులు వారియొక్క భాగమునందున్నారు. వారిని రెండుగా విభజించుకాదు. వారి బలము చెడిపోవును చెన్న నగర వైశాల్యము విస్తారమైనదని చెబుచుండగా సరియగుకారణము గాదు. మదరాసు నగర వైశాల్యము, ఇతర జిల్లాల వైశాల్యముతో పోల్చిచూచినచో చాల సమాంతరమై యుండును. అందుచే ప్రస్తుతము చెన్న నగరమును విభజించుట ఐట్టి ఆవశ్యకతయును లేదు.

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు:— తీర్మానము నెదుర్చుచు ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారికి ఎక్కువ శ్రద్ధలేనప్పుడు, ఇతర జిల్లాలనుండి వచ్చిన తమకు శ్రద్ధయుండజాలనిరి. నియోజక వర్గము విభజించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారముగలదు. ఐట్టి తీర్మానము ఈవిషయము వివాదములకు చెందుటకదప్ప ఈ తీర్మానము నెదురుదెచ్చిలో చెలియజూపిరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:— తీర్మానమును బలపఱచుచు తణికాచలంకెట్టిగారు చెలిపిన అభిప్రాయములతో చామేకీభవింపజాలవనిరి. ఈవిషయమున కార్పొరేషనువారిని కనుగొనవలసిన అవసరములేదు. ఈవిషయమున అభిప్రాయమును చెబువలసినదని కమిషనరుగారికి వ్రాయగా నతడు ప్రభుత్వ తరమునైనను ప్రభుత్వసభ్యుడు చెలికెను. వెనుక కార్పొరేషను అధ్యక్షుడుగనున్న తణికాచలంకెట్టిగారికి చెలియకుండ కమిషనరుగారి ప్రభుత్వ తరము ప్రభుత్వమువారి కెక్కువేరెవో చెలియకున్నది.

బి. తణికాచలంకెట్టిగారు:— నే నప్పు డధ్యక్షుడుగ లేను. అంతయుగాక కమిషనరు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసినకాటు అగ్యుత్తునిద్వారా వెళ్ల నవసరములేదు.

సా. వెం. కెట్టిగారు:— మొదటి విషయమును సేనంగీకరించెదను కాని రెండవవిషయమును సేనంగీకరింపను. మదరాసు ప్రస్తుతము చాలవూరము వ్యాపించి, అభ్యుదయ వోల్టు కాన్యాను జేకుకొనుట చాల కష్టమైనప్పుడు వ్యయప్రయాసములకు కారణమును అందుచున్నది. ఇతర జిల్లాలనుండి వచ్చు ప్రతినిధుల కీ ప్రయాస ముక్కుముగాకపోవచ్చును. జిల్లాల ప్రతినిధుల ప్రచారము చాలవరకు గ్రామాధికారులద్వారా జరుగుచుండును గనుక (లేదు లేదు అనుకేట) వారి కేకప్రము సరిగా చెలియకపోవచ్చును. ఈ తీర్మానము సంగీకరించునెడల మోటారులహక్కులేవిషయం భంగపరుపబడునో నాకు చెలియకున్నది. అందుకు మారు, వైశాల్యము తగ్గినకొలదిని అభ్యుదయసంఖ్య అధికమై పోతురుల తమ వివక్షణకే నుపయోగించుట కెక్కువ అనుకూలము గలుగును.

సత్యమూర్తిగారు

తీర్మానమును బలపరుచుచు ప్రతిపాదకుడు ప్రభుత్వ సభ్యుడు తన యుపన్యాసమున నీవిషయమై మార్గదర్శకత్వము వహింపకపోవుట కోచనియును సుడివిరి. వా రీ తీర్మానము ను పాదించుచు తన కీవిషయమున కెట్టి అభిప్రాయములును లేవని చెబుట ఈసభవారికిగాని ప్రభుత్వసభ్యునికిగాని గౌరవకరముగాదు.

సర్. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు:— నా కీవిషయమున అభిప్రాయములేవని చెప్పలేదు. ప్రభుత్వమువారివిషయమున కెట్టి నిర్ణయమును చేసుకొనలేదనిమాత్రమే నేను చెప్పితిని.

సత్యమూర్తిగారు:— ప్రభుత్వసభ్యులకీవిషయమున అభిప్రాయములుండెయ్య వానిని చెలిచెట్టికాదు. మున్నెడల వారి సేరముమరిత అధికము. అతడధికారమునందుండెనుగనుక ఈవిషయమునుగురించి ఎక్కువగా చెలిసికొని అభిప్రాయము లేర్పరుచుకొనుటకు పిలువబడును. ఐట్టి సందర్భమున నతడు తన అభిప్రాయముల చెంపవకుట సేనదీపభియందు తనవాద్యుల నిర్వహించుటయం దశ్రద్ధ వోనర్చిన వాడగును.

తీర్మానమునందలి విషయమునుగురించి గౌరవనీయ సభ్యుడు మాటలాడుచు, ఒక్కొక్క నియోజకవర్గమున కొక్కొక్క ప్రతినిధి మాత్రమే యుండు పద్ధతిని స్థాపించినపుడే ప్రజాపరిపాలన మెక్కువ సౌజన్యముగ నుండగలదని సుడివిరి. ఒక నియోజకవర్గము ఒకనికంటె నెక్కువమంది ప్రతినిధులను పంపు పద్ధతిని ఎంతవరకు తొలగించిన నంత మంచిది. అప్పుడు, కాల్యము తగ్గిన కొలదిని ప్రతినిధులు ప్రతినిధులకును పోలీసులకును పరస్పర పరిషయ మెక్కువగును. తమ నియోజకవర్గమువారి ఆవశ్యకతల నెక్కువ బాగుగ లిసికొని తమబాధ్యులనిర్వహించుటకు సాధ్యమును. ఈ తీర్మానము సంగీకరించుచో, మదరాసు పోలీసు హక్కుల భంగపరుచుట యగునను వాదన నాకాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. అందుకు మారుగా నీ తీర్మానము మదరాసు పోలీసు కెక్కువ శుభదాయకమునని నాతలంపు. తమకష్ట సౌఖ్యములను బాగుగ విచారించుకొని ప్రతినిధి యన్నచో నోటరులు చాల సంతోషించెదరు.

ఆర్. మదనగోపాలు నాయుడుగారు తీర్మానము నెదిర్చిరి.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు

తీర్మానము నెదుర్చుచు, నగరమును రెండుగా విభజించు పని చాల విఘ్నముతో గూడినదని సుడివిరి. ఒక నియోజక వర్గమున కొకే ప్రతినిధి యున్నప్పుడే ప్రజాపరిపాలన, సౌజన్య ముందునని సత్యమూర్తిగారు సుడివివరి వాక్యమున కధారము లేదు. చాల అభివృద్ధి చెందినవని అనుకొను దేశములందు గూడ ఒక నియోజకవర్గమున కొక్కరి కంటె నెక్కువమంది ప్రతినిధులుండుటకు మనము జూచుచున్నాము. లండను, మాస్కోవరు, లివర్పూలు మొదలగు నగరములలోని నియోజక వర్గములొక్కరి కంటె నెక్కువమంది ప్రతినిధులను పంపుచున్నది. మదరాసు నగరమును విభజించుటకు తిగిన కాలమింకను రాలేదు.

డా. సి. నల్లెళ్ల మొదలియారుగారు

తీర్మానము నెదుర్చుచు, వేర్వేరుకులములవారు చెన్న నగరమున వేర్వేరు భాగములందు వ్యాపించియున్నారని సుడివిరి. నగరమును రెండుగా విభజించునెడల ఐట్టి కులములవారికి ప్రాతినిధ్యము లభించుట కష్టమగును.

ఒకరు:— మొదటిసారి నామినేషను గలదు. (నవ్వ) నల్లెళ్ల మొదలి గారింకను మాటలాడుచు, నియోజకవర్గము చిన్నదైనందున ప్రతినిధికిని పోలీసులకును పరస్పర పరిషయ మెక్కువ యుండునని దానంగీకరింపవలసి సుడివి, చాల చిన్న నియోజక వర్గ ప్రతినిధియు సత్యమూర్తిగారు తన నియోజకవర్గము నన్నియూ కలసి కొనుచున్నాడని ప్రశ్నించిరి.

సత్యమూర్తిగారు:— ప్రతి దినము కలిసికొనుచున్నార (కదతాళములు నవ్వ)

డా. నల్లెళ్ల మొదలియారుగారు మాగించుట చెన్న నగర ప్రజల కేమాత్ర మిష్టము లేదని సుడివిరి.

రా||బి|| ఏ.యస్. కృష్ణారావుపంతులుగారు తీర్మానమును బలపరుచుచు నియోజకవర్గములు సాధ్యమైనంతవరకు అభివికాములుగ నుండకుండుటకు ఏర్పరుపవలెననియు, ఆసిద్ధాంతము ననుసరించిన ఈ తీర్మానము సంగీకరింపవలెననియు, వోల్టు నొసగుట కర్తవ్య నింకను తగ్గించి నియోజకవర్గమును వృద్ధి చేయువలసినదిగ పలువురు గోరుచున్నారు. ఈ నియోజక వర్గము లభివృద్ధి చెందినగాని సంస్కారము లింకను అధికముగ బహుబాలమని తలచుచున్నారు. వీనినెల్ల మనము గ్రహించినచో నీ తీర్మానమున కంగీకరింపవలెను. పోలీసులయొక్కయు అభ్యుదయయొక్కయు సౌకర్యములకంటెను ఇతర ముఖ్యములగు కారణములు గలవు అని బట్టిరి.

జె. ఏ. సిల్వానాగారు ఉపపాదనను బలపరుచుచు కలకత్తా పట్టణము రి భాగములగును, బొంబాయి రెండు భాగములుగను విభజింపబడి యున్నదనియు, బొంబాయి టెను ఓశాల మగు చన్నపట్టణము విభజింపబడుటలో ఇతర గొప్పపట్టణముల ఆదర్శమునే అనుసరించుచున్నామనియు, బట్టిరి ఇంగ్లాండులో మాంఛెస్టరు, లివర్పూలు, లండను పట్టణములుగూడ విభజింపబడియున్నవి. కాన భర్త్యు, కష్టములను తగ్గించ వలయునని ఈయంపాదన నామోదించవలసినదని గోరిరి. పిదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి పోయెను. పోలీసుల కొనగ 21 అనుకూలురు 25 ప్రతికూలురు 18 తటస్థులు లెక్కింపబడిరి. ఉపపాదకులైన సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారును, తదితర ప్రభుత్వసభ్యులు మంత్రులుగూడ తటస్థులుగ నుండిరి.

మదరాసు టౌన్ పాఠశాలలు బిల్లు

ఉపసంఘముచే విచారించబడిన, రీతిని చెన్న పురి టౌన్ పాఠశాలల బిల్లును ప్రవేశ పెట్టిరి. సభ్యుల యామోదమును బడసిన పిదప బిల్లును చట్టముగ జేయుటకు పుపపాదించిరి.

అడ్వొకేటు జనరలుగారు "చెన్న పురి టౌన్ పాఠశాలల బిల్లు" అనుపదములో "పాఠశాల" అనుపదమును దీసివేయుటకు సవరణ సుపపాదించిరి. ఉపపాదకులు సవరణ సంగీకరించిరి.

రా||బి|| ఏ. యస్. కృష్ణారావు, ఏ. రంగనాథ మొదలి యారుగారు సవరణ నాక్షేపించిరి.

యమ్. కృష్ణాశ్ నాయుడుగారు సవరణ నాక్షేపించుచు "పాఠశాల" యనుపదమును దీసివేచిన అట్టివిషయమై కొందరకు "జైలు సంబంధ మున్నట్లు" అని అనుమానము గలుగుననియు, "జైలు విషయమై అక్షేపణ యుండునపు డాపదమును నిలిపియుంచుటయే యుక్తమని పట్టిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు సవరణ నాక్షేపించిరి.

భా|| బి|| డా. ఉస్మాన్ గారు సవరణ కనుకూలము గ మాట్లాడుచు ఈ బిల్లు సనుసరించి స్థాపించునన్న సభ్యులు టౌన్ పాఠశాలలని పిలువ న వచ్చుననియు ఇతరదేశములందువలె టౌన్ పాఠశాలలనియుండిన సమంజసముగ నుండునని పట్టిరి.

సి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు సవరణ నాక్షేపించుచు ఉపసంఘ విచారణయందు పాఠశాల యనుపదము కెత్తరు అంగీకరించిరి నియు ఈ బిల్లును పాఠశాలలు దువిద్య గరపబడు బాలురకు పాఠశాలకీక్షణమే దప్ప జైలు కీక్షణము ఉండరాదని తలంచుచున్నాము గాన, జైలుకు సంబంధమును విద్యాకీక్షణము లుండవలె తలుపుట కీపదమును ఉంచుటయే యుక్తమనియు ఈపదము అభికారుల రికార్డులలో మామూలుపదముగ వాడబడుచున్నదనియు బట్టిరి.

అంతట అడ్వొకేటు జనరలుగారు తమసవరణ సుపసంహరించుకొనిరి.

పిదప సభ్యులు ఫలహారములకై లేచిరి.

మహిళా సంఘము

రాష్ట్రీయ శాఖ స్థాపించుటకు 16-వ తేదీన సమావేశము జరుగును:—

రంగూను, డిశంబరు 16:— మహిళా సంఘము క్రిం రాష్ట్రీయ శాఖాసంఘమును స్థాపించుటకు గ వర్ష మెంటు భవనమున 16- తేదీ బుధవారంసాయంత్ర మాయగంటలకు సమావేశము జరుగును. బర్మానవర్సరు అధ్యక్షత వహించును. (అ. వెం.)

భారతదేశము-కార్మికపక్షము

డాక్టరు డి. వి. రూఢుభట్టగారి యువనానందము

భారతీయులు వివాదముల మరచి ఏకము గావలెను

బ్రిటిషు కార్మికపక్ష ప్రముఖులలో నొకరగు డాక్టరు డి. వి. రూఢుభట్టగారు, భారతదేశమున దాము చూచిన విషయములపై తమకు గలిగిన భావములను దెలుపుచు నిన్న సాయంత్రము సౌందర్యమహాసనం దుపన్వసించిరి. శ్రీమాన్ ఎస్. సత్యమూర్తిగారు రాసభకర్తృత్వము వహించిరి. రూఢుభట్టగారు తమ యువనానందము, భారత స్వరాజ్యశాసనమున కార్మికపక్షమువారు మహాపూర్వముగ దోడ్పడెదరని వాదనామొనర్చి భారతీయులు తమ వివాదముల మరచి ఏకము గావలసినవని ప్రబోధించిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు డువనానంద సభ్యులకు పరిచయ మొనర్చుచు భారతదేశమునకు రూఢుభట్టగారు క్రొత్త మిత్రులు గారని నుడివీరి. అతడు చిరకాలమునుండియు నొకే రీతిగ నెల్లప్పుడును భారతదేశమునకు సహాయమొనర్చుటకు యత్నించుచుండెను. అతను మన మాతృదేశమునకు వచ్చుట కిది రెండవసారి. మనమందరము రూఢుభట్టగారికి హృదయపూర్వకమగుస్వాగత మొసరించుచున్నాము.

భారతదేశమునకు న్యాయమొనర్చునలెనని మాత్రమే మన మనుచున్నాముగాని దయదలనవలె నని కోరుటలేదు. నల్లవా రైనను తెల్లవా రైననుగూడ మానవులందరి కీరములందును ఒకహృదయము కొట్టుకొనుచుండునను విషయమును, రూఢుభట్టగారు గమనించెద రనుటకు సంజేహములేదు. బ్రిటిషు కార్మికపక్షమునందు వీరు మంచి గౌరవము పలుకుబడిగల సభ్యుడు. వీరుమొట్టమొదట లిబరలు పక్ష సభ్యులుగ నుండిరి. కాని నిజముగ హృదయముగల లిబరలులందరినీ నేవీరుతరువాత కార్మిక పక్షమున జేరిరి. రూఢుభట్టగారు కార్మికపక్షముయొక్క ఆంతర్వేదమును గుర్రెరిగినవారు. నిజముగ కార్మికపక్షము మత వర్ణ విభేదముల కతీతము. ఆంగ్లేయులు ఎట్టిహక్కుల నభిలషించుటో భారతీయులకుగూడ జట్టిహక్కుల నభిలషించుటకు హక్కుగలదను విషయమును బ్రిటిషురులు గమనింపవలెను. ప్రస్తుతము భారతదేశ ప్రభుత్వమున కన్నివిధములగు పైయాడంబరములును గలవుగాని అందు జీవముమాత్రము లేదు. స్వరాజ్యమును సంపాదించుకొనుటకు మనము కృతనిశ్చయులమై యున్నాము. మనకు ఆంగ్లేయుల నెట్టి విరోధభావమును లేదు. కాని పరిస్థితు లెప్పటికిని నిదేవిధముగ నుండునని యెవ్వరును చెప్పజాలరు. సహాయము మించిపోవకముందే ఆంగ్లేవే మీవిషయమును గమనించుగాక.

డా|| డి. వి. రూఢుభట్టగారు

హర్షధ్వనులు చెలరేగ లేచి, తన కొనగబడిన హృదయ పూర్వకమగు స్వాగతమునకు కృతజ్ఞతను దెలిపిరి. మనస్థిరంగు తెలుపెనను నల్లపైనను ఆందరియందును ఒకేభీతును వనించుచున్నారు. ఆందరకును ఒకేవిధముగ కోర్కెలుండును. ఒకేవిధముగ నాశయములుండును. ఒకేవిధముగ బుద్ధియే పనిజేయుచుండును. ఈదేశమునకువచ్చి మిమ్ములు గలసి, మీవ్యవహారములను గురించి మీతో సంభాషించ గలిగినందుల కెంతయు సంతసించుచున్నాడు. సంగతులజూచి గ్రహించి పోవుటకు నేనీదేశమునకు వచ్చితినిగాని సభలందు పునానానందము నొసగుటకు నేను రాలేదు. సంస్కరణముల వలన ఈ దేశమున అభివృద్ధికరమగు మార్పుమొన గలిగినదేమో తెలిసికొనిపోవుటకు నేను వచ్చితిని. మదరాసులోను, మైసూరులోను, పాళకాలను జూచి చాల సంతసించితిని. మీ వైద్యశాలలను జూచితిని, వైద్యశాలలలోని ఆద్యులముగ సాధన సంపత్తిని, మంచి సమర్థులగు వైద్య శేఖరులను, ఏర్పాటులను జూచి నేను చాల సంతృప్తినిందితిని. మీ కలాకాలనుండి ఎంతయోమంది భారతీయ యువకులు ప్రతివత్సరమును విద్యబుద్ధిపాపీయముల సంపాదించి నెలు పడుచుండుటను జూచి సంతసించితిని. మీరు స్వరాజ్యమునంది, ఆత్మగౌరవముగలవారై యున్నప్పు డీసంస్థలు ఇంకను చాల అభివృద్ధిచేయునని నమ్ముచున్నాను. (హర్షధ్వనులు)

శాసనసభ-భారతీయుల సామర్థ్యము

మీశాసనసభను నిన్నటిదినము దర్శించితిని శాసనసభను జూడగనే ఆహా కామన్నసభ నెంత పోలియున్నది! అని అనిపించెను. సింహాసనమునం దధ్యక్షుడుగలడు. మీ అధ్యక్షుని చాల జాగ్రత్తగా గమనించితిని. మీ అధ్యక్షుని నేనెంతయు ప్రశంసించెదను. అతని వివేకము, చాక చక్రము, శాంతిము, సరస ప్రసంగ చాతుర్యము నెంతయు ప్రశంసనీయుములు. అతని గమనించిన తరువాత ఇతడు పార్లమెంటు మహాసభాధ్యక్ష పదవికిగూడ నర్హుడురా! యని దోచెను (హర్షధ్వనులు) అత డేశాసనసభకే నమ ముక్తాభరణముగ జెలయ గలడు. శాసనసభయందలి ప్రశ్నోత్తరములను వింటిని. ప్రశ్నలు, సమాధానములు, ఉత్తర ప్రశ్నల జేయుట ఘనం దు సభ్యుల చతురత్వ చాట ఉత్సాహములగు నుండెను. తరువాత జరిగిన చర్చలను వింటిని. బ్రిటిషు పార్లమెంటులో జీవితప్రమాణముల ప్రకారము పరిక్షించినను, వీరు తమ దేశవ్యవహారముల దామె నిర్వహించు కొను క్క సామర్థ్యములు సంపూర్ణముగ గలవారనియు, బ్రిటిషు సహాయము లేక యే తమదేశమును పరిపాలించు కొనగలరనియు నాకు స్పష్టమయ్యెను. ఈశాసనసభ చాల కార్యము లానర్పగలదు. ఈరాష్ట్ర ప్రజలకు చాల యుపకారము లానర్పగలదు.

శిశువుగాదు-రక్తపిండము

ఇక ధనమును వెచ్చించు అధికారము మాట ఏమి? అని నాలో నేనే ప్రశ్నించుకొంటిని. (నవ్వు) శాసనసభకు మంత్రీ వర్గమును తొలగించు సధికారము గలదా? ప్రభుత్వమును తొలగించి వేరొక ప్రభుత్వము నేర్పరుచుకొనగలరా? యనుప్రశ్నలు వెనువెంటనే ఎదుట నిలిచెను. ప్రతిప్రశ్నకును లేదు! లేదు! లేదు! అనుప్రత్యుత్తరములు వచ్చెను. (కరతాళములు) ఈహాస్యమును జూచి పినాహృదయముంతయు నొక్కమారు గడ్డ కట్టిపారెను. ఒకానొక భారతీయ ప్రముఖుడు నుడివీటుల ఇదిబొమ్మపార్లమెంటు అను విషయము జ్ఞప్తి వచ్చెను. ఇట్టిహాసముగ శాసనసభ నొసగుట ఆంగ్లేవే గౌరవమునకుగాని, మాతృసంస్థయగు పార్లమెంటు గౌరవమునకు గాని ఏమాత్రమును రగియుండలేదు. ఇది చాల అవమానకరమగు హేయవస్తువు. ఇట్టిశాసనసభల సంగీకరించుట భారతీయుల ప్రతిభకు అవమానకరము. ఈశాసనసభలు బ్రిటిషు పార్లమెంటు యొక్క సజీవముగ శిశువులుగావు. గర్భవిచ్ఛిత్తుగ లిగి ప్రసవించిన మాంసపిండములు.

ఈస్థితికి విరుగుడేమి?

ఈస్థితికి విరుగుడేమి అనుప్రశ్న వెనువెంటనే గలుగును. విరుగుడు ప్రతిపాదించి దెలియును. అదిచాల సులభమైనది. ఈ శాసనసభకు సజీవముగ పార్లమెంటుగ మార్పులయే విరుగుడు. ఆర్థిక వ్యవహారములందు శాసనసభవారికి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసగవలెను. ఈరాష్ట్రమునందలి అన్ని విషయములపైనను రాష్ట్రీయ శాసన సభకు అధ్యక్షుడు సధికార మొసగవలెను. దీనిని ఈదేశమున రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమని పిలుచుచున్నారు. ఇంతకంటే జేరుపాయములేదు. మిమ్ములుగాని ఆంగ్లేవే ప్రజలకుగాని, అంతకంటే తక్కువ విషయమేదియు సంతృప్తిపరుపజాలదు. దీనినే ఆంగ్లేవేమున, స్వపరిపాలనమనియు, స్వయంనిర్ణయధికారమనియు వ్యవహరించెదరు. ఈఅధికారమునే రాష్ట్రీయ శాసనసభలందును, అఖిలభారత శాసనసభయందును నెలకొల్పవలెను.

మేము చేయుచున్నదని

ఈ ఆశయప్రాప్తికరమైన మార్పుజేయునద్యోచించిరి మీ రడుగవచ్చును. భారతదేశమునకు పూర్తిగా స్వపరిపాలన మొసగుటయే మా యత్నిప్రాయము. భారతదేశపు సుప్రసిద్ధనాయకుడగుపండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు తమదేశమునకు వెంటనే గావలసిన స్వపరిపాలనా హక్కులను స్పష్టపరచుచు భారతశాసన సభయందు దుపపాదించిన తీర్మానమును లివర్నాలు నందు సమావేశమైన బ్రిటిషు కార్మికపక్షమహాసభవారు ఏకగ్రీవముగ నామోదించి బలపరచిరి. (కరతాళములు) మీ కేమికావలసినదియు తాము నిర్ణయించు నశీప్రాయము కార్మిక పక్షమువారి కిప్పుడును లేదు. అట్టితరులకుకీర్త్యులు జేయు నలవాటు కన్పర్యేచ్ఛె పక్షమువారిచిగాని మాదిగాదు. (నవ్వు) కార్మికపక్షమువారు రెప్పటికిని అట్టి పద్ధతి నవలంబింపరు. కార్మిక పక్షమునం దెవరో నల్లరైతులగు మైసరచి, వేరు విధముగ మాటలాడినంత మాత్రమున అది కార్మికపక్షమునకు ఆపాదించరాదు. ఈ దేశమును, స్వయంసమర్థముగ నొనర్చుటకు, స్వరాజ్యపక్షమువారుగాని, మరియే ఇతరపక్షమువారుగాని గావించు ప్రయత్నములకు కార్మికపక్షమువారు రెప్పడును అడ్డుపడువారు కాదు. అది నిర్బంధచర్య యగును. నిర్బంధము కుట్రలకు మాత్రమే అను విషయమును కార్మిక పక్షమువారు బాగుగ గుర్తించియున్నారు. ఒకరిని నిర్బంధించినయెడల వారు తిరిగి ప్రతీకార మొనర్చుటకు చూచుచుండురు. ఇది మానవస్వభావము. భారతీయులు మానవస్వభావమున కతీతులై యుందురనిమేమునుకొనుటలేదు.

బెంగాలు ఆర్డి నెన్సులు

ఈ విషయమున బెంగాలు ఆర్డి నెన్సుల గురించి ఒక మాట చెప్పవలసియున్నది. ఆయార్డి నెన్సు విక్రీలి తుచ్చమైనది. దాని సమీతుముగ ద్వేషించెదను. నిరంకుశాధికారవర్ధము వారి ప్రారంభించిన అన్యాయమును నీ ఆశాస్త్రియ విధానమును వెంటనే తొలగింపవలెనని నేనాంగ్లేయుల వేడుకొనెదను. బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమువారు రందరును ఈ నిరంకుశచర్యను ఖండించుచున్నారు. దీనివలన, మరియొక ఐర్లండును సృష్టించుటయేగాదు. ఈ దేశమున నిర్బంధ విధానమును సాగించినయెడల, ఐర్లండు నందు కంటే పది జేల భుడుంగుల ఆరిష్టము, ఉపద్రవములు సంభవించును. ఈఆర్డి నెన్సులను శాసనముల గ్రంథమునుండి తొలగివదలెనని రాజప్రతినిధిని గో

రుచున్నాను. స్వాతంత్ర్యోద్యమతాములును జూచి, పాపభూయిన్య మగు నీ ఆర్డి నెన్సులందు నిర్బంధింపబడిన వారి నందరిని ను) పెట్టవలసినదని వ నవిజేయుచున్నాను. రాజప్రతినిధిగారు నా) త్రుడు. అతనును నేను పార్లమెంటునం దొక పక్షముననుం పనిజేసితిమి. నా మన వి య త డు వినునని నమృదన. ఆర్డి నెన్సు నిర్బంధి తు ల ను వి డి పిం ప వ లె న ని ఆంగ్లేవేమును వేడుకొందును. ఈ ఆర్డి నెన్సు ల ను శాసనముగ జేసిన రీడింగ్ ప్రభువు, తనపదవినుండి విరమించు కొనుటకు పూర్వము, భారతదేశమునకు అవమానకరమును, కళ కములును నగు నీ ఆర్డి నెన్సులను రద్దుచేసి స్వచ్ఛచారిత్రముతో వెళ్లవలసినదని కోరుచున్నాను.

నిర్బంధవిధానము-సహకార మసాధ్యము

భారతదేశమున కింతవరకును ఒక్కఅవున్న రాజకీయ సంస్కరణము లానగబడివున్నదెల్ల ఒకటన్న నిర్బంధ విధానము నుగూడ వెంటనే జోడించుచున్నాను. అట్టిసందర్భమున భారతీయు లీప్రభుత్వము నెట్లుజేమింపగలరు? ఎట్లు సహకార మొనర్పగలరు? అందు నీనిర్బంధ విధానమును తొలగించినయెడల ఒక్కభారతదేశమునకేగాక, ఆంగ్లేవేమునకును ప్రపంచమున కనుగూడ మహాపకార మొనర్చినవారగుదురు.

దేవునిముఖము జూచియైన ఏకముగండు

భారతీయులకు నేనొక విషయము దెలుపవలసియున్నది. మీలో మీకు గల విభేదములను తగవులనుజూచి నాహృదయము చాల పరితపించుచున్నది. మీరీదేశము నెట్లు గోల్పోతిరి? మీ వివాదములవలన ను క ల హ ము ల వలననే గోల్పోతిరి. భారతదేశము సుధరింపవలె ననినచో ఒక్క-ఒక మత్స్యముచేతనే మీరుద్ధరింపగలరు. మీకు పూర్వముండును, భగవంతుని ముఖము జూచియైనను ఏకముగండు! మీరు స్వాంత్ర్యమున కెంతయు నర్హులు. మీయర్హులకు ఫలము, మీరేకమైన పుణ్య పొందగలరు.

అధ్యక్షుడు

సభకు మగించుచు బెంగాలు ఆర్డి నెన్సు, కార్మిక పక్షమువారు ప్రభుత్వము జేయుచున్న పుణ్య యొనర్చుబడెనను విషయమును జ్ఞాపకముజేసిరి. దానిని తిరిగి రద్దుజేయుటకు కార్మికపక్షము బాధ్యత వహింపవలెను. రూఢుభట్టగారు తనకార్మికపక్ష మిత్రుల కీవిషయమును దెలుపుటకు తన క్కనంత సుపయోగించి పనిజేయునని నమృదన. రూఢుభట్టగారు, స్వరాజ్యపక్ష విధానమునందలి న్యాయమును గమనించుట చాలసంతోషకరము. ప్రభుత్వమువారు రొకనైపున నిర్బంధమును సాగించుచుండ స్వరాజ్యపక్షమువారు రెట్లు సహకార మొనర్పగలరు? స్వరాజ్యపక్ష నిర్మాతయగు దేశబంధుమానుగారు ఛరీదుపురమునందు గావించిన యువనానందము సగౌరవముగ మరతులపై సహకార మొనర్చుటకు సింసిద్ధతను దెలిపిరి. వారప్పుడు దోపిసటుల, స్వరాజ్యపక్షమువారు, కొనరికొనరి చేరము జేయు లుబభేరగాండ్రుగారు. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమువారి నైఖరి మీరనిది స్వరాజ్యపక్షమువారు రింకోక విషయగ ప్రవరింపజాలరు.

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు రధ్యక్షునకును సుపన్యాసకునకును కృతజ్ఞతా వందనముల నొసగిన పిదప సభ ముగిసెను.

మోహినీ తైలము

రీ తు|| నూనె గల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదగ్ధు, ఉద్యోగిగనులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును, సుందరుల ముఖలహర్యమునకు ప్రావణ కురులను వనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రమణీయ మగు సువాసన చెప్ప నలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుమూడ పరివశము వ్యాపించును. తలలోమందును పుట్టి నీయును. దీనియందు వనోహరముగ సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుడుదీయు న్నాము. కేరేలు, ఒకసారి పరికిరించిన నిజము తెలియగలదు.

- మోహినీతైలము:— మెదడుకు చలువచేయును.
  - మోహినీతైలము:— కండ్లకు చలువ జేయును.
  - మోహినీతైలము:— వెండ్రుకలు పెరుగును.
  - మోహినీతైలము:— వెండ్రుకలు రాలకుండును.
  - మోహినీతైలము:— వెండ్రుకలు నునుపుచుండును.
  - మోహినీతైలము:— వనోహరముగా నుండును.
  - మోహినీతైలము:— సువాసన గలిగి యుండును.
  - మోహినీతైలము:— లలయందు ముడు పోగొట్టును.
  - మోహినీతైలము:— వాసన రవ్యముగ నుండును.
  - మోహినీతైలము:— ముఖమునకు లేకున్న నిమ్మను.
  - మోహినీతైలము అనేక సీసాలు విక్రయము.
  - మోహినీతైలము:— వెండ్రుకలను చిట్లనియ్యదు.
- అమ్మతాంబూల డిపో, బొంబాయి - మొదలగు

బ్రిటిషు కార్మిక వ్యవస్థ భారతీయులకు తోడ్పడలేదా?

“కామనువెల్లుబిల్లును బలపరుచుడు”

మేజరు గ్రహంపాలుగారి ఉపన్యాసము

డా॥ అనిబెసెంటుగారి ప్రభుత్వ పరిశోధన

ఇదివరలో కార్మికపక్షమున పార్లమెంటునందు సభ్యుడుగనుండి మేజరు గ్రహంపాలుగారు నిన్నటి సాయంత్రము గోపుర భవనమున “ఇంగ్లండు దేశమున కామనువెల్లుబిల్లు పనిని తీర్చియు” మాట్లాడిరి. డా॥ అనిబెసెంటుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీ వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి, బి. శివరావు, మాంగ్ మాంగ్ శ్రీ మున్నగువారు సభకేతెంచిన ప్రముఖులలో గలరు.

ఉపన్యాసమున ప్రథమమున తులనీపరణ గోస్వామిగారు చెప్పినట్లుగా గావించిన యువన్యాసమునకు సమాధాన వెంసెంటు ఇంగ్లండు కార్మికపక్షమునందు కామనువెల్లుబిల్లును సభ్యులని సవరించుకొనిరి. కార్మికపక్షము హిందూదేశమునను స్వతంత్రము నొసంగుటకై సర్వకా తోడ్పడ నున్నదనియు, కానివారధికారములో నున్న కొలదికాలములో తమపక్షం చక్కబెట్టుకొనవలసి వచ్చుచే భారతదేశము యొక్క అభివృద్ధికై పనిజేయు తలపించినది గావనియు అందుచే కార్మికపక్షమువారు గావించిన సంతకకామెలును శ్రుతజ్ఞతతో స్వీకరించవలయుననియు బట్టిరి.

బెసెంటుగారి కామనువెల్లు బిల్లునుగూర్చి మాట్లాడుచు ఏ భారతీయుడైనను ఇట్టిబిల్లునివలన తయారుచేసియుండలేదనియు ఈబిల్లునకు న్యతిరేకముగ పోరాడుట యుక్తముగావనియు, బిల్లు త్వరలో పార్లమెంటు నందు చర్చింపబడవచ్చుననియు పలికి భారతీయులెల్లరను తమలో గల స్వల్ప పోరాటములను, పాక్షిక విభేదములను కట్టిపెట్టి ఏకీభావముతో ఏకనివాదముతో స్వతంత్రము నాశింపవలెనని బట్టిరి.

అధ్యక్షులు అనిబెసెంటుగారు మేజరు గ్రహంపాలుగారిని గూర్చి సభ్యుల కెరిగించుచు వారు భారతదేశముకొరకై ఇంగ్లండునందు గావించు అసల్యపనిని వెల్లడించిరి. భారతదేశముయొక్క నిజపరిస్థితుల నెల్ల పార్లమెంటునకు, కార్మికపక్షమునకు తెల్పుచు వారి యుద్వేగమును గూడ విడి భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము వారు పాటుబడుచున్నారని గాన వారికి స్వేచ్ఛాభిలాషలను భారతీయులెంతయో రుణపడియున్నారని బట్టిరి. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యసమస్య నేడు ఇంగ్లండు దేశమున సర్వమై వ్యాప్తిగావించియున్నది. ఇక సంతమాత్రము, నీ సమస్యను బ్రిటిషువారు మరుసజాలరు. ఇక సేవకాత్రము భారతదేశ ప్రాముఖ్యమును గమనింపకుండు జాలరు. బి. శివరావుగారు ఇంగ్లండునందు భారతదేశ పరిస్థితులను గూర్చి కార్మిక సభ్యులను తదితరులను అద్భుతమున ప్రబోధము గల్గించిరి.

మేజరు గ్రహంపాలుగారు

తామింతవరకు భారతదేశమున కెదియైన సాయము జేయగలిగి యుండునో, ఏదియైన కార్యవాదము బడయగలిగి యుండునో, ఇకముం దెట్టి సాయమునైన జేయగలుగునో నది వెల్లడి బెసెంటుగారి అపూర్వాదర్శ ప్రాత్యహములే కారణములని బట్టిరి. తులనీపరణ గోస్వామిగారిటీనిల చెప్పినట్లుగా నొసంగిన యువన్యాసమునందు ఆత్మవిశ్వాసమే, భారతీయులకు ప్రధానసనియు, భారతీయుల తమకే క్రితై తా మాధారపడి యుండవలెననియు బట్టిరి. దానిని సేవంపూర్వముగ సంగీకరించుచున్నాను. ఏపాతీయైనను ఈప్రపంచము దే కార్యమును సాధింపవలెననియు అయ్యది స్వకే క్రిమాలమున సాధింపబడవలెను. గోస్వామిగారు మాట్లాడుచు బ్రిటిషు కార్మికపక్షము భారతదేశమున కెన్నియో వాదనముల గావించెనుగాని ఆవరణయందు తులన కొక దానినైన ను సాధింపలేదని బట్టిరి. నేనా విషయము సంగీకరింప జాలను. చెన్నపురి ప్రతికలలో నొక ప్రతిక తమిళగూర్చి వ్రాసినవ్రాతలకు సమాధాన మొసంగుచు తాము బ్రిటిషు కార్మికపక్షమును సమర్థింప పాటుబడుట లేదనియు, కార్మికవర్గమువారు భారతదేశమునకు గావించిన సాయముతో తాము తృప్తిపడియుండలేదనియు స్వరాజ్యపక్షమువారికంటే జెప్పవలసినవారయందు లెవ్వరునముగ జేయుచుండునని బట్టిరి.

కార్మికపక్షము గావించినదేమి?

అధికారమునందుండి కాలములో కార్మిక పక్షము భారతదేశమున గావించిన సాయ మత్వముని నాకంటె సంపన్నముగ సంగీకరించు వారుండరు. మీరు భారతదేశమున కొన్నవేల మేలు అత్వముని కార్మిక వర్గ సభ్యులతో పలువురునే జెప్పియుంటిని కాని అందుల కొకటి యెందు కారణముల జెప్ప

గోరెదను. బాల్మీకము మంత్రగారి యువన్యాసములో తాము 12 మాసములు మంత్రమే అధికారము వహించియుంటిమనియు ఆ స్వల్పకాలములో తమ కోరికలను సిద్ధాంతముల నాచరణయందు జెట్టుటకు అవకాశము లేకపోయెనని బట్టి యుండిరి. కాని వారిపుడు వ్యవసాయము విషయమై తమవిధాన మేమియో జెప్ప సంసిద్ధముగ నున్నారు. కార్మికపక్షము అధికారమువచ్చినపుడు యూరపు ఖండమునందు ఐకోపా మహా సంగ్రామము యొక్క అకాంతి పరిస్థితులు చక్కబడలేదు. ప్రతిదేశమునందును అకాంతి, అసంతృప్తి అనుచునను విద్యేషములు ప్రబలియుండెను. ఇంగ్లండునందు రుండిడి భౌతికశాస్త్రజ్ఞులెల్ల గొప్పగొప్ప బాంబులు మున్నగు మరణాయుధముల నిర్మించుట యందునిమగ్నులై యుండిరి. అందుచే రామసేన్ గూనాల్లుగారు ప్రథమమున ఇంగ్లండునందు తామియకాంతి నణచిన పిదప గాని భారతదేశమునకుగాని మరియే దేశమునకుగాని తామెట్టి సాయము జేయలేమని బట్టిరి. కొలదికాలములోనే వారట్టికాంతిని నెలకొల్ప జాలిరి. పిదప వారేమి యొనర్చిరి. రషియాదేశముయొక్క సమస్యను పరిష్కరించి వారితో శత్రుత్వము గావించుకొనుటకు బూనుకొనిరి. భారతదేశము విషయ మేమి? భారతదేశము కనే మాత్రమును నేచియుండి జాలదని వారికి నే జెప్పియుంటిని. రషియావిషయము పరిష్కరింపబడిన యనంతరమే భారతదేశసమస్య నైకొందునని వారు వాదించుచు విరి.

పిదప నేమి సంభవించెను?

మనకల్లరకు తెలియును. ఒకరిపై నొకరు కుట్రలు బన్నిరి. రామసేన్ మాట్లాడుట మంత్రపదవి జయప్రదముగ కొనసాగింప జాలినను. విదేశపరిస్థితులకు తాను బాధ్యుడు గాన తాము జేయజాలని పనిని తామంగీకరించిరి. భారతదేశమునకు తోడ్పడజాలమికి అదియే కారణము. పిదప దేశములందు అవిశ్వాసము అత్వై ప్తి నశించి కాంతి విశ్వాసములు ప్రబల జేసితిమి. నిరుద్యోగ సమస్యను చాలవరకు పరిష్కరించితిమి.

ప్రస్తుతముందు ప్రభుత్వము చాలబలము గలదనియు, ఈ పక్షమే చిరకాలమునందుననియు మీరు తలంపవచ్చును. కాని నేనటులు తలంపజాలను. మరియు అనేకులును అట్లు తలంపరు. “మార్షింగు పోస్టు” ప్రతి వ్రాయువ్రాతలను లెక్కజేయుచు. “డెయిలీ హెరాల్డు” ప్రతికయందు పదపభాగమై ను “మార్షింగు పోస్టు”నకు చదువరులు లేరు. కార్మికవర్గమువారు తాము భారతదేశమున కెట్టి ఘనకార్యమువించి యుండలేదని ఎదురుదురు కాని

చేసినపనినిమాత్రము జ్ఞాపించుదు

కార్మికపక్షమువారు మూడుపలుకులందు మహాసభల జరిపిరి. ఈ మూటియందును భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన వెంటనే యొసంగవలసినదనియు, కనడా, ఆస్ట్రేలియా రక్షణాశ్రీకా లెట్టి పీఠియందున్నవో భారతదేశమును అట్టి సమాన పీఠియందున్నది గాన వెంటనే స్వాతంత్ర్యమును గోరటకు భారతదేశమునకు హక్కుగలదనియు తీర్మానములు గావించబడినవి.

మేము గ్రహించిన విషయములు

అధినివేత రాజ్యములు తమ స్వేచ్ఛా ప్రాయము సారము సామ్రాజ్యమునందుంట్లు నిష్పదననే నిలిచియుండగలవుగాని నిర్బంధముచే నిలిచియుండి జాలవని ఇంగ్లండునందు మేము గ్రహించితిమి. ఈవిషయము అపారముజేయబడినది. భారతదేశమునందు ఇంగ్లండునకును ఇంగ్లండునకు భారతదేశమునకును పరస్పరము మేలు గలుగగలదని మేము విశ్వసించుచున్నాము. స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము గల భారతము సామ్రాజ్యమున కంటటికిని ఎక్కుడు శ్రేయమును గలుగజేయునని, మేము విశ్వసించెదము. ఏదేమైనను ఇతరదేశముయొక్క చరిత్రకొండ అణచబడియుండుట శ్రేయముగాదని మేమెరుంగుదుము. (వినుడు, వినుడు) ఒకదేశము వేరొక దేశము నణచి యుండుట కధికారము లేదని మేము నమ్ముచున్నాము. అందుచేతనే “ప్రేడు యూనియన్ కాంగ్రెసు” వారు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము కొరకై తీర్మానముల గావించిరి.

లివర్పూలునందు జరిగిన కార్మికపక్ష మహాసభయందు భారతమునకు స్వాతంత్ర్యమియ్యవలసినదిగ తీర్మానించుచు “కామనువెల్లు బిల్లు” ను పరిక్షించవలసినదిగ బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారిని గోరియుంటిమి. టి. సి. గోస్వామిగారి పుత్రమున ఉపన్యసించుచు నే చెప్పివెడి యభిప్రాయములు నిజముగ కార్మికపక్షముయొక్క ఉద్దేశములు గావని నుడివియుండిరి. అటులైనవో వారి యభిప్రాయములో నుండి కార్మిక పక్షమేమియో గ్రహింపజాలకున్నాను. నేను కార్మికపక్షముయొక్క అన్ని శాఖలతో సంబంధము గలిగి కార్యదర్శిగను కమిటి సభ్యునిగను అనేకవిధముల పని జేసియున్నాను. కాన నేనే కార్మిక పక్షము యొక్క ఉద్దేశములను చెప్పవలసినో ఆకార్మిక పక్షమేమియో చెబియజాలను. ఇంగ్లండు దేశమున కిటీవల వచ్చిన పలువురు భారతీయులు కార్మికపక్షము వారితో కంటె కమ్యూనిస్టు పక్షమువారితో యాలోచనలు జరిపిరి. కమ్యూనిస్టు పక్షము వారిని కార్మిక పక్షమున గొనిననే నేమియు జెప్పజాలను.

గ్రేటునుబిల్లులో కార్మికపక్షము భిన్నభిన్నముగ విభజింప బడియున్నది. గ్రేటుబిల్లును 615 భాగములుగ విభజింపబడినది. ఒక్కభాగమున కొక సభ్యుడు వంతున పార్లమెంటునందు 615 సభ్యులు గలరు. ప్రతిభాగమునకు కార్మికపక్షము గలను. “కన్వెన్యెటివు” పక్షముఖ్యులు తక్కువగ ఎన్నుకొనబడెదరు. ప్రేడు యూనియన్ కంటెను, స్వతంత్ర కార్మిక పక్షము కంటెను డివిజనల్ కార్మిక పక్షము అధిక బలము గలది. ఆపక్షమే ఎన్నికలలో సభ్యుల సంపుట. రామేహార్డ్ నాల్లుగారు స్వతంత్ర కార్మికపక్షమునందు ముఖ్యులలో నొకరు. కలానల్ వేట్టివుడుగారు గాని, మాట్లాడుటగాని, నేగాని నిజముగ కార్మికవర్గసభ్యులముగా కున్నవే తమరు?

కామను వెల్లుబిల్లు

నే జెప్పెడి యభిప్రాయము లన్నియు కార్మిక పక్షమునకు జెందినవి. కామనువెల్లుబిల్లును పార్లమెంటుసభ్యులనేకులు కొనియాడి యున్నారు.

ఈబిల్లు భారతదేశ చరిత్రయందు నిరుపమానమైనది. దీని కంటె తమమైన బిల్లును భారతీయులెవ్వరును తయారుజేయజాలరని జెప్పగలను. ఈ బిల్లును కార్మికవర్గముందలి సభ్యులెల్లరకు పంచి యిచ్చితిమి. రాబోవు పార్లమెంటు సమావేశమొదలిట్లును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నములు విరివిగ జరుగుచున్నవి. భారతీయు ప్రముఖుల ననేకుల యాహ్వానించి సభలు సమావేశపరచుటకు మేమచట నొక సంఘమును స్థాపించినాము. వివిధ రాచకీయపక్షములకు జెందినవారికిని ఉపన్యసించు వీలగు నవకాశములు గలుగ జేసినాము. అచటికి వచ్చి భారతీయులెల్లరకును ఐకకంఠ్యముగ భారతదేశమునకు స్వతంత్రము నాశింపగోరుచున్నాము గాని ఒకపక్షముపై వేరొక పక్షము కర్తులు నూరుటకు మేము వాంఛించుటలేదు. సంఘవిద్యేషములు, వివిధకర్తులలోని పోరాటముల నచట వివరించుటలేదు. ఇంగ్లండు దేశమున కరుదెంచు భారతీయులు సంపూర్ణముగ భారతీయులై యుండవలెనని ఏయొక పక్షమునకు జెందిన రాచకీయవేత్తగ నుండరాదు.

స్వతంత్ర

మనమోక్షము మన స్వతంత్రకై నాధారపడియున్నదనియు, స్వయంకృషివలననే భారతస్వాతంత్ర్యము చేకూరగలదనియు కొందరు భారతీయులు బల్కుచున్నారు. నిజమే! కాని మీరట్టి కృషి గావించుచున్నారా! ఇంగ్లండు దేశములో మేము గావించు పనికి తోడ్పడవలసినదిగ పలువురు భారతీయులను నే గోరియుంటిని. కడకు గొప్ప మహావిప్లవముతో సంపాదించగల స్వాతంత్ర్యమును కామనువెల్లు బిల్లుతో మీరు సంపాదించగలరైదు. విప్లవమే మీకు వాంఛనీయుమా? విప్లవమును గోరిన కష్టముల పాలగునది నాయకులు, విద్యాధికులుగారు, అజ్ఞానులు అమాయకులు నగు లక్షలకొలది సామాన్య జనులు. కావున కామనువెల్లు బిల్లును బలపరచుడు. భగవంతుడొకబారి వేరొకబారి నేలవలసినదిగ సృజించలేదని నమ్ముచున్నాను గావున భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునందు నాకు విశ్వాసముగలదు. అంగ్లేయులు భారతదేశమునందు చక్క పరిపాలన మొనర్చియుండలేదని నే గ్రహించినాను. కాన మాప్రయత్నములకు మీరెల్లరు తోడ్పడగోరెదను.

మనమెల్లర మీవిశ్వముందలి సోదరులము. రంగు భేదము లొకపాటి భేదములుగావు. భారతదేశమునందు మేము చాల విజ్ఞానమును గడించినాము. అందుచే భారతవర్ష స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నాము.” అని బట్టిరి.

బి. శివరావుగారు:— కార్మికపక్షమువారు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము విషయమై చేయుచున్న ప్రయత్నములగుర్చి నుడివిరి. భారతదేశ నిజపరిస్థితుల చెలికొనుటకు బ్రిటిషువారికి కష్టతరమని బట్టిరి. సామాన్యముగ బ్రిటిషువారికి భారతీయ సమస్య మిగలకెట్లము. తెండవడి వారిదేశమందే నిరుద్యోగ సమస్య మున్నగు విషయములు వారిదృష్టి నెక్కుడుగ ఆకర్షించుచుండును. “డెయిలీ హెరాల్డు”, “టైమ్స్” ప్రతికలు దప్పవేరు ప్రతికలెల్లవియు భారతదేశ వార్తలు ప్రకటింపవు. అవియెనను తమ కనుకూలముగ వార్తలనే ప్రచురించుచుండును. సంస్కరణములను ప్రయత్నింపకనే, ముందుగ వానినేల నిరసించవలెననియు 1919 సం॥ వరకు ఓర్పుతో వేచియుండరాదా యనియు పలువురు బ్రిటిషు ప్రముఖులు నన్ను పశ్చించిరి. వో మల్కోలమ్ హెయిలీ, రీడింగు ప్రభువు మున్నగు వారెల్లరు 1929 సంవత్సరము నుండియు లెక్కకు మించి వాదనములు జేయుటయు వాని కన్నిటికి భంగముగ వర్తించుటయు గమనింప జలసినదిగ వారిని నేగోరియుంటిని. రీడింగు ప్రభువుగారు కాలమునకు తగినటులు మార్పుజేందెదవారు. చట్టమండ్రెం పనిజేయవరకు భారత ప్రభుత్వము ఏమియు జేయజాలదు. ఇండియా ఆఫీసువారియను మతిలేక భారతప్రభుత్వ మెదియు చేయ నశక్తురాలు. భారతదేశాభ్యుదయమునకు వ్యతిరేకులైనవారు మనకురుద్రుడుగ ప్రచారము జేయుటలో నగను గలరు. కాని మనవారే బ్రిటిషువారికి దేశ స్వాతంత్ర్యము నభిలషించుటకు మారుగ పాక్షిక విభేదములను ప్రవేశపెట్టుట దురాహార్యము నా ప్రచారమున దొకప్పుడైనను స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును విమర్శించిగాని ఖండింబి

గాని యుండలేదు. దేశమునం దంతటను, ఏకాశమును, ఒకే యాందోళన గలిగి బ్రతికి పోయింది. మనకొకటై పాటుబడు స్నేహితులకు మనము తోడ్పడినగాని, స్వరాజ్యమునందు పాటుబడు నుండవలయు. బ్రిటిషుకార్యకర్తలకు మనము కీ సంపత్తి నమననముగాను సభలను జరిపియున్నాము. తత్ఫలముగ క్రిమియనుపండుగ ముండుగ కామును వెల్లుబిల్లు పార్లమెంటులో ప్రవేశ పెట్టబడును. ఒకచో వారా ప్రయత్నమును విఫలమైనచో లోపము వారిది గాదు. ప్రతికూల ప్రచారము గావించిన మనవారిచే. స్వరాజ్య వాదులుబిల్లును ఆమోదించుటలేదని ఇంగ్లండున కొక తంతి నెంపిరి. కాని స్వరాజ్యకర్తలను దనేకు లీబిల్లు నామోదించువారు గలరని నేనెరుంగుదును. మోతీలాలు ప్రభుగారి సవరణబిల్లు నకును దీనికిని ఎట్టి భేదమును లేదు. ఏదైన భేద ముండినచో బిల్లునం చెక్కుచి ఆభివృద్ధియుండెను" అని పలికిరి.

గొట్టరు అనిబిసెంటు గారు మాట్లాడుచు భారత దేశ స్వాతంత్ర్యమునకై పాటుబడి కృషి సలుపు వారెల్లరకు తాము తోడ్పడ సంసిద్ధముగ నున్నామని బట్టిరి. మనలోని విభేదములు మరువజాల నంతకాలము నువకు స్వాతంత్ర్యము రాజులచే. కామునెల్లుబిల్లునం దనేక లోపము యుండవచ్చును. కాని వానిని క్రమముగ సవరించు కొనవచ్చును. అంతకంటెను శ్రేష్ఠ మగు బిల్లు నెవరైనను తయారు జేసిన వాటిని పంపివై చెడును. అంతదనుక కామునెల్లు బిల్లును బలపరచ గొరెనను. మన మెల్లర మేకీభవించి నిలచిన కామునెల్లుబిల్లు బ్రిటిషువారిచే ఆమోదించబడుగలదు. మనలోని భేదములను, పోరాటములను మరచి దేశస్వాతంత్ర్యమే పరమావధిగ దలంచి పనిజేయుదని పలికిరి.

వివర వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు పరమ్యాసకులకు ఆద్యక్షులకు వందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక-భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సొమ్ము నమూనాజేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణప్రదేశరాజ్యము, 1916 చెసిడెన్సిబజారులో నుండు నామపత్రి గౌరీశంకరవర్య అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపోవారిని మాజిజంట్లుగా నేర్పరచినాము. ఆంగ్లేజిపాస్ట్ర పాకర్యములు లేనివారు మా జిజంట్లు వ్రాసి పత్రికలు వ్రేగరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును. వివరములు రేట్లువగయ్యరాలకు ప్రాదరా బాదు ఆంధ్రబుక్ డిపోకు వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను.

17-12-25! గురువారము!!

కళాభిలాషిణీ సభ - రాజమండ్రి

బ్రహ్మశ్రీ శ్రీపాదకామేశ్వరరావు గారిచే ఆంధ్రకరింపబడిన స్వర్ణీయ ద్వితీయద్రామా రాయగారి

చంద్రగుప్త

2527

శ్రీ కృష్ణానీనీమా హాలులో

చాణక్యుడు: జయంతి గంగన్న గారు B.A. L. T.
నందుడు: భావరాజు వేంకటకృష్ణారావుగారు B.A. B. L.
ముర: "ఆంధ్రనాటకకళాపూర్ణ" ముప్పది జగ్గరాజుగారు,
వాచాడు: నందివాడ చిదంబరంగారు B. A. B. L.
సెల్యూకన్: సేట్రంజీ శేషగిరిరావుగారు M.A.
వీంటియొకన్: బోడపాటి శివరామశర్మగారు.
పాలెక్: పెమ్మరాజురామారావుగారు.
చంద్రగుప్తుడు: భమిడిపాటి. కామేశ్వరరావుగారు
వీరభుంట్ల లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు వి.వి.వి.ఎల్. ఆధ్యక్షుడు,
శ్రీపాద కామేశ్వరరావుగారు ఎం. పి. ఎల్. టి రంగాధ్యక్షుడు.
ద్రోణరాజు-చిన్న కామేశ్వరరావుగారు కార్యదర్శి.

నెగరోగమునకు కుతారము

పక్ష్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూట అలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాలో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతైలము యొక్క 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగై రా ఖర్చుతో 6-0-0. 2462
గుంధర్వ షార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

1926 ఆమృతాంజనము డిపోవారి 1926

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మోహిని, గౌరీశంకరులు రంగులపటములతో మూడురకములుగా తయారగు చున్నవి. రోజున కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారైనది. ధర 1-కి 0-4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రు 1-4-0; 100-కి రు 9-12-0.

పోస్ట్ జి. ప్ర. త్యే క. ము.

మదరాసు — ఆమృతాంజనము 'డిపో' — బొంబాయి

మదరాసు వార్తలు

స్టేటుకొన్నింటి సభ్యులు:— గౌ. రా. సా. య. రామరావుగారు రాబోవు స్టేటుకొన్నింటి సభలో ఈదినవతీర్యా నమును ప్రతిపాదించునన్నారు.—
“ఈసభ సభ్యులకు ప్రయోజనార్థము భత్తము ఎసంబ్లిస్ థ్యులకిచ్చు నిబంధనల ననుసరించియే యుండునట్లు మార్చవలెనని గవర్నరు-జనరలుగారికి ఫిర్యాదు జేయుచున్నారు.”

ఎం. ఎల్. డిగ్రీసరిక్షలు

తేదీ మార్పు

ఎం. ఎల్. డిగ్రీ పరీక్షలకు దరఖాస్తులను చెల్లించి పరీక్ష జరుపు లేదని మార్పులకు అనుజ్ఞ నిచ్చుటచే నిల్లు నిశ్చయింప బడెను. ఎం. ఎల్. డిగ్రీసరిక్షలు 1926 జూలయి 8 వ తేదీ మండి జరుగును. పరీక్షకు డబ్బు జనవరి 15 వ తేదీలోపున చెల్లించవలెను. విద్యుత్ జాలరకు జరిమానాతో సంకీర్ణించ బడును.”

‘రామదాసు’ నాటక ప్రదర్శనము

ఏలూరు సీతారామంజనేయ నాటకసమాజమువారు నిన్న రామదాసు నాటక ప్రదర్శనము గావించి ప్రేక్షకులను భక్తిపరవశుల గావించిరి. పుష్కలపుష్కల భేదము రూపుమాపుటకు తోడ్పడిరి. కవీశ్వరవధారి యగు రాధాకృష్ణయ్యగారు (నెల్లూరు) మత్తప్రవక్త వచనముల బుచ్చిన పును ఏకానారాయణుడనియు, మత్తభేదములు లేనివియు అందరమున ఒకటే యను భావ మందర నావరించెను. హిందీ లోను తెలుగులోను కీర్తనలను పద్యములను బాడునపుడు ప్రేక్షకులు తప్పయ్యత్తము గావించిరి.

‘రామదాసు’ పాత్రయందెల్ల సూర్య నారాయణరావుగారు ధరించి బహుచక్కగ జేసిరి. రామనామజపమును తన బృందముతో బాటు ప్రేక్షకులచే గూడ చేయించిరి. ఇది పరలో చెన్న పురియందు సూర్యనారాయణ రావుగారు శృంగార రస పోషకుల నియు, ధీరోదాత్తుడగు రాజవేంకటేశ్వరుని ధరించుటకు తగిన వారనియు పేరుగాంచియుండిరి. ఈసారి భక్తిరసావేశము గూడ వీరియందు గలదని చెన్న పురిపౌరులకు వెల్లడియయ్యెను. కవీరుని రామయిత్రోపదేశము బహుశివ్యత్వమును జరిపిన పుడు జూపినభావము లగ్నతములగు నుండెను. చెరసాలలో బెట్టినపుడు తచేకథానమతో రాముని పూజించుచు, దూరుచు వివిధావస్థలను జూపునపుడు ప్రేక్షకులు నిశ్చేష్టులయ్యెడిరి. సంగీతము వచ్చినవా రగుటచే ఆ కీర్తనలు పాడుటవలన పరింత రమ్యముగ నుండెను.

కమలాంబ పాత్రధారి యగు కడియాల రత్నయ్యగారు సహజముగ పత్తివ్రతాచిహ్నములు గల్గి సహధర్మిచారిణియై, శ్రీ రామపదవింతాసక్తిని భర్తతోబాటు జూరగొని యనుకూల దాంపత్యమును ప్రదర్శించిరి.

తానీమజేషధారి యగు కొచ్చెర్లకోట రంగారావుగారు సుదీ తర పాత్రధారులను తమ తమ పాత్రలను చక్కగనే నిర్వహించిరి.

ఈసమాజమువారు వచ్చే శనివారము రాత్రి 8-30 గంటలకు ‘సావిత్రి’ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

9 వ బ్రాహ్మణోత్తరసభ-ఈసభ విజ్ఞాపనము
కు హాజులో 19 వ తేదీన 5 గంటల ప్రారంభమునను. ఆదివారము సోమవారముగూడ జరుగును. ఆద్యక్షులగు బి. వి. జాదేవుగారు 19 వ తేదీ ఉదయము 7-30 గ. వర్తరు. ఊరేంపుజరుగును.

తార్కికసభ—మదరాసు త్రైత్య నాథులసంఘమువారు చెన్నరాష్ట్ర (ప్రేక్ష: యూనియను కాలగ్రామ కాళి వారు పెరంబూరులో శేపు 5 గంటల సంఘ భవనమునందు మేజరుగ్రహముపాలుగారి ఆధ్యక్షత్వక్రింద ప్రత్యేకసభ జరిపెదరు. ఎన్నట్లు కచ్చగా రువస్యనింతురు

గవర్నరుగారి రాక—గౌ. గోమన ప్రభువు గారు భార్య పరివారమందరు నేడుదయము 10½ గ. స్పెషలు రైలులో కలకత్తానుండి, ఎచ్చిరి. మదరాసు కలకత్తాగారు మెరీఫ్ గారు, పోలీసు కమిషనరుగారు రైలువద్ద -దుర్గొంట్లు జరిపిరి. (ఆ. (తె.)

రాకపోకలు-ఎ. ఆర్. విల్సన్, బామనపట్టు ఆర్. ఆనందరావు, రిటిరువుడుగార్లు, వ్యవసాయ శాఖోద్యోగులు పూసానుండి నేడు వచ్చిరి.

గౌ. వి. రామదాసు పంతులుగారు దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావుగారు నేడుదయము వచ్చిరి

ఇ. ఎమ్. బమరుగారు నిన్న రాత్రి మంగళూరుకు బోయిరి.

ధర్మాదాయములచట్టము రద్దు జేయు బిల్లు

సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించెదరు

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, మదరసు శాసన సభ్యులు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మదరాసు హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టమును రద్దు జేయు బిల్లు ప్రతిపాదించుటకు గవర్నరుగారి అనుమతిని బహిరించి. ఈ దిగువను బిల్లుయొక్క రూపము కారణోద్దేశములతో ప్రకటించుచున్నాను.

1925 మదరాసు హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టమును రద్దుజేయు బిల్లు:—

“మదరాసు హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టము రద్దు జేయు టవసరముగ దోచుటచే బిల్లు కాసింపబడెను:—

1. ఈ చట్టము ముదిరి గు హిందూ ధర్మాదాయమును రద్దుజేయు చట్టమునబడును 2. ఈ చట్టము ఆమోదించబడి నప్పటినుండి ధర్మాదాయముల చట్టము రద్దుజేయబడును.

కారణోద్దేశములు

ఈబిల్లు రద్దుజేయదలచు చట్టము హిందూ జనాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నున్నది కానంతటికి ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు దీనికి అడ్డ గుచ్చుచు ఈ రాష్ట్రములో దేవాలయములను కళల ఆభివృద్ధికి యీచట్టము తోడ్పడదు. చాల లోపములుంటే కా-సభలో బిల్లు చివరం ట కొనసాగుటయే దుగ్గభమాయే ఇంకొక ప్రభుత్వ చట్టము ప్రకారము యిది సక్రమమయి చట్టమేనా యను అనుమానము కలుగుచున్నది. ఇట్టి చట్టమును రద్దుజేయు టపున యు.

గవర్నరుగారి అనుజ్ఞ

మదరాసు ప్రభుత్వము ప్లాంట్ స్వేరిఫికేషనుకాళి కార్యదర్శి. బి. కాటరులుగారు యిట్లు సత్యమూర్తిగారికి వ్రాసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వచట్టము 80 సెక్షన్ ప్రకారము గవర్నరుగారు మిబిల్లు ప్రతిపాదించు కనుమతిచుచున్నారు.”

కలకత్తా యూరపియను సంఘము

(1)

కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారి సాంఘిక సమావేశమునందు, అధ్యక్షులగు సర్ రాబర్టు కారుగారు దెలిపిన యభిప్రాయములు, స్వార్థ చింతతో నిండియున్నవి. ఈసభకు రాజప్రతినిధి గారేమి, లిట్టను ప్రభువు, మెస్సను ప్రభువుగారేమి వెడలి యుండుటచే, వీరి యమూల్యాభిప్రాయములను గ్రహించుటకు వారి కవకాశము గలిగెను. పాలకవర్గమువారు వీని నెంతవర కామోదించెదరో తెలియదు. యూరపియను సంఘమువారి తలంపులు, హిందూదేశ జేమమునకు విరుద్ధములు కావని, కారుగారు తెలిపినను అనుభవ మిందుకు విరుద్ధముగ నున్నది ఇందుకు ప్రబలనిదర్శనము వారి ప్రసంగమునందే గలదు. వాణిజ్య పారిశ్రామిక విషయములందు, వర్ణభేదము జూపబడుచున్నదని వీరు వగచిరి. దీని కారణ మేమి గలదు? ఇటీవల ఎక్సైజుహక్కులను తగ్గించుటయు, విదేశ వస్తువులపై సుంకముల విధించుటయు, తాతా కంపెనీ మున్నగు వానికి జాంటీనోసగుటయు, కారుగారికి కష్టముగ దోచియుండును. శైశవావస్థయందున్న హైందవ పరిశ్రమలను వాణిజ్యమును రక్షించుట దోసమగునని ఎవరును భావింపజాలరు. వాణిజ్య పరిశ్రమలందు ఎంతకాలము నుండియో అగ్రస్థానము వహించి పేరెన్నిక గాంచిన ఇంగ్లండునందే, రక్షణపద్ధతి నవలంబించి సుంకములను విధించుచుండ, వెనుకబడియున్న హిందూదేశమునందట పద్ధతి నవలంబించుట దోసమగునా?

ఒకవంక లాంకుమైరు వర్తకు లేమి, వేరొకవంక ఇంచీకేపు ప్రభువుగారేమి, మరియొకవంక కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారేమి తత్తరపాటు జెందుట జూడ హిందూదేశాభివృద్ధి వీరికి గిట్టదని తేటపడగలదు. ఇట్టి ఏర్పాటులకు తామెన్నడును అంగీకరింపజాలమని కారుగారు స్పష్టపరచుచున్నారు. యూరపియను సంఘమువారు బలవంతులగుటచే ప్రస్తుతపు ఏర్పాటులను తొలగించుటకు వారికి శక్తిగలదు. అందుచే వీనినే నమ్ముకుని కూర్చుండక భారతీయులు స్వపరిపాలనమును త్వరితముగ సంపాదించుట ముఖ్యము. స్వార్థచింత ప్రబలినపుడు విశాలదృష్టి ఏర్పడజాలదు. ప్రస్తుతపద్ధతి తొలగినచో యూరపియనులకు స్వార్థస్వాతంత్ర్య మడుగంటునని వీరు భయపెట్టుట కడుచోద్యముగ నున్నది. భారతీయులకు రవంతలాభమేమయిన గలుగుచో యూరపియను సంఘమువారి సహన మెటుల తొలగునో కనుగొనవచ్చును. యూరపియనులకును హైందవులకును ఏర్పడవలసిన సహకారమున కిది భంగకరమట. కారుగారి వాదము నిజమని తుణకాల మంగీకరించినను భారతీయుల స్వత్వములను వీరు

రక్షించుట కెప్పుడయినను ప్రయత్నము చేసిరా? యూరపియనులకును భారతీయులకును ప్రస్తుతముగల వ్యత్యాసమును తొలగింపబూనిరా? లేదనుట స్పష్టము. స్వల్పసౌకర్యములు భారతీయులకేదియో నొకవిధమున చేకూరినపుడు, వానిని గూడ తొలగించుటకు, వీరు పట్టుదలజూపుట మిగుల శోచనీయము. ఉభయసంఘముల మధ్య సహకారము లేకుండుటకు యూరపియనుల ఎడబాటే ముఖ్యకారణమగుటచే, వారే తమ దృక్పథమును మార్చుకొనవలయును. సివిలు సర్వీసు సభ్యుల సౌఖ్యములు విస్తరించినందులకు మాత్రము కారుగారు రెంతయు సంతసించుచున్నారు. కాని, ఇంకను లీకమిషన్ సూచనల లాభము బొందని యూరపియను ఆఫీసరులు కొందరు గలరని వీరు వగచుచున్నారు. యూరపియను ఉద్యోగులందరకును వేతనాది సౌకర్యములను హెచ్చుజేసిన, కారుగారికి సంతోషి గలుగును గాబోలు! వీరిటుల గోరుట వర్ణభేదమును జూపుట గాదా? భారతీయులను ఎక్కిరించ బోయి, వీరును అట్టి తప్పునే యొనర్చిరి. రీడింగు ప్రభువుగారి పరిపాలనా సామర్థ్యమును కారుగారు పొగడుట మితగాదు. వారవలంబించిన పద్ధతులు యూరపియను సంఘమువారి యూహల కనుగుణ్యముగ నున్నవి. ఇట్టి సంకుచితాభిప్రాయముతో ప్రవర్తించు వరకు యూరపియను సంఘమువారు, దేశములో బెరిగిన యశాంతిని బోగొట్టుటకు తోడ్పడజాలరు. హిందూదేశములో నుండు సంతవరకు భారతీయుల కష్టసుఖములలో పాల్గొని, సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడ సంతవరకు యూరపియను సంఘమువారు ఇంగ్లండు గౌరవమును కాపాడజాలరు.

రాజప్రతినిధిగారు : యూరపియనులు

ప్రధానవ్యాసమును ముగించిన పిమ్మట, కలకత్తా యూరపియను సంఘమున రీడింగు ప్రభువుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము చేరినది. తలచిన రీతిని రాజప్రతినిధిగారు యూరపియను సంఘమువారి యభిప్రాయములతో నేకీభవించిరి. రాజ్యాంగ సంస్కరణములపట్ల బ్రతిభువారు మొదట ప్రాతికూల్యము జూపినను పిమ్మట మనస్ఫూర్తిగ తోడ్పడినందులకు, రీడింగు ప్రభువుగారు రభినందించిరి. కాని, వీరు ఏవిధమున తోడ్పడిరో తెలియదు. సహకారముగూర్చి యూరపియనుసంఘమువారు ముచ్చటించినను, వారు దాని నాచరణలోనికి చేలేదు. రీడింగు ప్రభుత్వమువారు నిజసందర్భములను గ్రహింపరయిరి. లాఆర్డరులను కాపాడుటయందు యూరపియనులు తోడ్పడిరని, రీడింగుప్రభువుగారు చాటుచున్నారు. ఇది నిజమై యుండవచ్చును. లాఆర్డరుల రక్షణ నిమిత్తము నిర్బంధ విధానమును ప్రయోగింపవలెనని యూరపియను సంఘమువారు తరుచుగ సలహానిచ్చుచుండిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సుకు వీరు తోడ్పడిరి. ఇదియే సహకారమగుచో, ప్రజలు సంతోషి జెందజాలరు. యూరపియను సంఘమును పొగడుటలో రాజప్రతినిధిగారు రెంత ముందుకు వచ్చిరో, స్వరాజ్యపక్షమును నిరసించుటకు గూడ సంతయాతురము జూపిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి విధ్వంసకార్యమును ప్రేరేపించిన దేదియో గ్రహించినచో,

వారిని నిందించుట కవకాశము లేదు. ప్రజాభిలాషలను నిరాకరించుటయే యిందుకు మూలకారణము. అసలుకారణమును మరుగుపరచినమాత్రాన, భ్రమ జెందువారుండరు. ప్రభుత్వమువారి విశ్వాసమును గ్రహింపక ప్రజలు అనుమానపడి తిరస్కరించినట్లు సరిగాదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలపట్ల విశ్వాసము జూపక వారి కోర్కెలను తృణీకరించుటచేతనే ప్రస్తుత సందిగ్ధి జనించినది. ప్రజలు నిష్కారణ వైరము నవలంబించినట్లు సత్యదూరము. యూరపియను సంఘమువారును ప్రభుత్వమువారును సద్భావముతో ప్రవర్తించినయియు ప్రజలు మాత్రము కృతఘ్నులై మెలగిరనియు రీడింగు ప్రభువుగారు వాదించుట న్యాయవాదుల చమత్కారము. గావచ్చును గాని నిజస్థితిని దెలుపనేరదు. దేశమంతయు పొరబడెనని గాని దుర్భాగముగ మెలగెనని గాని ప్రాజ్ఞులు తలంపజాలరు. ఇతరులగూర్చి ఎటుల తెలిపినను గాంధీమహాత్మునికి దుష్టచింత నారోపించుట కెవరును పాల్పడజాలరు. యూరపియను సంఘమువారు తమ హక్కులను భంగము కలుగునని భయపడుట సహజమే యని రీడింగు ప్రభువుగారు సమర్థించిరి. కాని అట్టిభయము తెచ్చిపెట్టుకున్నది గాని నిజముగాదని జెప్పనక్కరలేదు. ప్రధానవ్యాసమున దెలిపినటుల యూరపియనుల సౌకర్యములను తగ్గించు పరిస్థితు లేవియును గనుపించవు. ఆవి యింకను అధికమగుచున్నవని జెప్పవచ్చును. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము విశాలభావము నేమాత్రము సూచించుచున్నది.

గ్రహం పోలుగారు : కామేశ్వరు చట్టము

లేబరుపక్ష ప్రముఖులు భారతీయుల యిచ్చ నెఱవేరుటకు తోడ్పడుచో మేలుగ నుండును. అందుకుమార్గ తాముజెప్పిన మార్గమును భారతీయులవలంబింపలేదని నిందింప దొడంగుచో వారికి తోడ్పడుట కష్టము. ఆ విషయమును నిన్నటిదినము డాక్టరు రూథరుఫర్డుగారి ఎదుట సత్యమూర్తిగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. లేబరుపక్షమువారింతవరకు మాటలలో సానుభూతి దెలిపినను క్రియలో నేమియు జేయజాలకబోయిరి. అధికారవర్గమును సమర్థించుటతో లేబరు ప్రభుత్వమునకు సరిపోయెను. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు చట్టము వీరికాలములోనే నిర్మింపబడెను. అట్టిస్థితిలో లేబరుపక్షమువారిని భారతీయులు కొనియాడకుండుట తప్ప? మేజరు గ్రహంపోలుగారికి స్వపక్షముపై ఎంత యభిమానమున్నను, వారు నిజస్థితిని గుర్తించుట లాభకరము. రాష్ట్రమార్కనాల్డుగారి యభిప్రాయమేమియో తెలియదు గాని, వీరు ప్రధానమంత్రిలుగ నున్నపుడు జూపిన వైఖరి మాత్రము సమర్థనీయము గాజాలదు. గతించిన దానికి నిందింప బనిలేదు. మున్ముందయినను, లేబరుపక్షమువారు శ్రద్ధవహించెదరా? ఆ విషయమై లేబరుపక్షమువారు వాగ్దానము జేయవలయును. తదనుగుణ్యముగ కృషి నలువలయును. స్వపరిపాలన చట్టమును తయారు జేయలేదని, పోలుగారు భారతీయ ప్రముఖులను నిందించుచున్నారు. ఎందుకు తయారు జేయవలయునో తెలియదు. భారతీయులు తయారు జేసిన చట్టమును బ్రతిభు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించెదమని హామీనిచ్చెదరా? లేనియెడల కాగితపు చట్టము

లను వ్రాసిన నేమి ప్రయోజనము? కామకామెల్లు బిల్లు బోలుచట్టము నితరు లెవరయినను తయారు జేయగలరా యని, పోలు గార డు గు చున్నారు. బిసెంటుగారుగూడ యిటులనే బలికిరి. కాని, స్వపరిపాలనపు చట్టమును తయారు జేయలే నంత దుస్థితిలో భారతవర్షము లేదని మాత్రము యాధిగ చెప్పవచ్చును. స్వపరిపాలనపు ముఖ్యసూత్రము లెవ్వయో, నాయకులు ఘంటాపథముగ చాటి యుండిరి. వానిని చట్టరూపము దాల్చజేయుట అసంభవమా? బిసెంటుగారు తయారు జేసిన చట్టము, వారి ప్రతిభను చాటుచున్నను భారతీ యాశయములకు కొరవడి యున్నది. ఎటుల కొర వడి యున్నదో, పలువు రిదివరకే ప్రకటిం చిరి. స్వయంనిర్ణయాధికారమును బ్రీటీషువారు గుర్తించు నటుల జేయు టెటులనియే భారతీ యులు యోచించుచున్నారు. గ్రహంపోలు ప్రభుత్వములను గౌరవించుచు, భారతీ యులు తమ కనుకూలముగ స్వరాజ్యసంపాదన మార్గముల నవలంబించుచో, ఎవరును నిందింపబనిలేదు. భారతీయుల హక్కును సఫలపరచుటకు బ్రీటీషువారంగీకరించుచో, ఒక్కచట్టమును గాదు వేయి చట్టముల నయినను హిందూదేశము తయారు జేయగలదు. ఇతర విషయములలో నెంతదీసి బోయినను బుద్ధి ప్రతిభలోమాత్రము భారతీయు లితరులకు తీసిబోరని జెప్పవచ్చును. అందుచే, సుప్రసిద్ధ దేశనాయకులను నిరసించుకుండుట, గ్రహంపోలు ప్రభుత్వములకు శ్రేయస్కరము.

వైవాక్యము లచ్చుపడిన పిమ్మట, కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారును, లాన్సుబరీగారును “కామకామెల్లు చట్టము” ను రేపటి దినము కామన్సునభలో ప్రవేశపెట్టెదరని తెలిసినది. వీరి ప్రయత్నముల ఫలితమేమగునో త్వరలో దెలియగలదు.

మద్యపానము

మద్యపానమును నిరుత్సాహ పరచుటకు, ప్రభుత్వమువారు జేయుచున్న ప్రయత్నము లంతగ గనుపింపవు. ప్రజ లీవిషయమై కృషిసలుప నెంచి నను, వారికి సౌకర్యముల నొసగకున్నారు. కల్లంగడులను మ్యునిసిపాలిటీలకు వెలుపల నెలకొల్ప వలయునని తెచ్చిన తీర్మానమును నిన్నటి దినము ప్రభుత్వమువారు రేడిరించిరి. కాని యీతీర్మానము నంగీకరించినచో విశేషలాభ ముండెడి దనుటకు సందియము లేదు. పట్టణముల మధ్య కల్లంగడులను నెలకొల్పి జనసామాన్యమున కందుబాటు లో నుంచుటచే, త్రాగుటకు మిక్కిలి ప్రోత్సాహము కలుగుచున్నది. యువజనుల వైతికాభివృద్ధికి భంగము కలుగుచున్నది. కనీసము లోకలు ఆప్తనవద్దతి నయినను నవలంబించి, ప్రజల కిష్టము లేనిచోటుల కల్లంగడులను దీసి వైచుచో లాభ ముండును. ప్రభుత్వమువారు రింతవర కట్టి మార్గ మవలంబింపకుండుట, ఏ మాత్రము భావ్యముగ తోపదు. స్థానికసంఘములు కోన్ని మద్యపాన నిషేధమునకై పాటుబడుచున్నవి. వీని ప్రయత్న ములకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుచో, సంస్కరణము త్వరితముగ ఫలించు ననుటకు సందియము లేదు. కాని, ఆరోగ్య శాఖాద్యోగు లిట్టి ప్రచారమునకు తోడ్పడగూడదని ఉత్తరువు జేయబడెను. వివాదాంశములలో ప్రభుత్వోద్యోగులు పాల్గొన

గూడదని మంత్రిగారు సమాధానము జెప్పచున్నారు. మద్యపాన నిషేధము వివాదాంశమని మంత్రిగారు బహిరంగముగ చెలుపుటచే ప్రభుత్వోద్యోగ మేమియో గ్రహింపవచ్చును. మద్యపాన నిషేధమే తమ గమ్యస్థానమని బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు వెల్లించియుండ, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు వెనుకాడుట విచిత్రము. ఈ విషయము రాజకీయమని త్రోసిబుచ్చుటయు అసభ్యముగ నున్నది. కలుద్రాపుట వలన ప్రజల ఆరోగ్యము చెడి పలువిధముల నష్టము గలుగుచుండ, ఆరోగ్యశాఖ వారు తన్నివారణాశ్రమై కృషిసలుపుట భావ్యము గాదా? మద్యపాన సంస్కరణమునకు ప్రభుత్వము వారి సహాయము లభించునని దోచదు. వారు తమ రివిన్యూను విడువజాలరు. ప్రజాప్రముఖులే యిందు విషయమై శ్రద్ధవహించి ఎట్టి కష్టముల కయిననోర్చి దురాచారశిశాచమును పారద్రోలుట యవసరము.

మ్యునిసిపలు సంఘములు: ఉద్యోగులు

మ్యునిసిపలు సంఘముల ఎన్నికలలో మంత్రి లెంతవరకు జోక్యము కలుగజేసికొన వచ్చునను ప్రశ్న నిన్నటిదినము బైకివచ్చెను. మదరాసు కార్పరేషను ఎన్నికలలో స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖా మంత్రిగారు జోక్యము కలుగజేసికొనిరని విదితమయ్యెను. ఇట్టిజోక్యము చట్టమున కనుకూల ముగ నున్నను విరుద్ధముగ నున్నను ఔచిత్యమునకు భంగకరమని యంగీకరింపక తప్పదు. ఏలనన, స్థానిక స్వపరిపాలనా మాత్రులు తటస్థులుగ నుండనిచో పరిపాలనా స్వాధీనమునకు కొరంత గలుగకమానదు. ఉద్యోగులైన శాశ్వతోద్యోగులని మంత్రిగారు సమాధానము జెప్పినను యీవిషయమై కట్టుదిట్టము లేర్పడుట భావ్యము. లామెంబరు గారును అడ్వకేటు జనరలుగారును తమ యభిప్రాయమును తెలుపుట ముఖ్యము. మరియొక సందర్భముగూడ బైకివచ్చినది. ధర్మాదాయముల బోర్డునందు కమీషనరుగ నియమింపబడిన నటరాజ మొదలియారుగారు కార్పరేషను సభ్యులుగ నుండ వచ్చు నా యని చర్చింపబడెను. బోర్డు కమీషనరులు ప్రభుత్వోద్యోగు లనుటకు సందియము లేదు. వారు తమకాలము సంతను యిందుక్రింద వినియోగింప వలయును. పల్లికు ప్రాసిక్యూటరులే సభ్యులగుట కర్హులు గానపుడు, కమీషనరు లెటుల అర్హులగుదురో తెలియదు. ఈ విషయము గూర్చి అడ్వకేటు జనరలుగారి యభిప్రాయమును కనుగొనకముందే ప్రభుత్వము వారు అంగీకార మొసగుట విచిత్రము. స్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కిట్టినిదర్శనములు భంగకరము లనుటకు సందియము లేదు. అడ్వకేటు జనరలు గారి యభిప్రాయము నికముందయినను కనుగొనుటకు మంత్రిగారు తలపెట్టలేదు. జస్టిసుపక్ష సభ్యుల విషయమై మరింత జాగరూకతతో మెలగ వలసిన బాధ్యత యుండగ, మంత్రిగారు లక్ష్యపెట్ట కుండుట ఎంతయు శోచనీయము.

గ్రామోద్యోగులు: స్థానికసంఘములు

స్థానిక సంఘముల ఎన్నికలకు గ్రామోద్యోగులు నిలచుట కవకాశముండుచో ఎన్నికలు స్వేచ్ఛగ జరుగుట కాటంకము గలుగకమానదు.

గ్రామోద్యోగులు ప్రభుత్వ సేవకులగుటచే ఎన్నికలలో పాల్గొనుట స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధికి లాభకరముగాదు. గ్రామమునసబులతోబాటు కరణము లకుగూడ ఎన్నిక హక్కు నీయవలయునని గోరుట కన్న ఇరువురకుగూడ హక్కుండ గూడదని ఏర్పాటుజేయుట లాభకరము. జస్టిసుపక్షమువారు వర్ణ విశేష దృష్టితో మునసబులకు మాత్రము అధికార మియ్యగోరినను, స్వరాజ్య పక్షసభ్యులు గూడ నంకుచిత దృష్టిని జూప నక్కర లేదు. అందుచే రామేశ్వరరావుగారు దెచ్చిన చట్టమోషిపోయినందుకు గుండక, ప్రభుత్వోద్యోగుల జోక్యము ఎన్నికలలో లేకుండు నటుల జూచుట ధర్మము. ప్రభుత్వసేవకులు, ప్రజాభిప్రాయమును స్వేచ్ఛగ చెలుపుట యసంభవము.

కన్వెన్షను చట్టము

రేపు పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టుట

మదరాసు, డిసెంబరు 16:— పార్లమెంటులో లంకాస్థరు ప్రతినిధియు, కార్మికప్రభుత్వ మంత్రి వర్గములోని వారు నగు కర్నలు వెడ్జిపుడ్డుగారును, కార్మికపక్ష కార్యనిర్వాహకసభ్యుడగు జార్జిలాన్సు బెరీగారును, తదితరులు రేపు కామన్సు సభలో ఇండియా కామరువెల్లు చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరని న్యూఇండియా పత్రికకు దెలియుచున్నది.

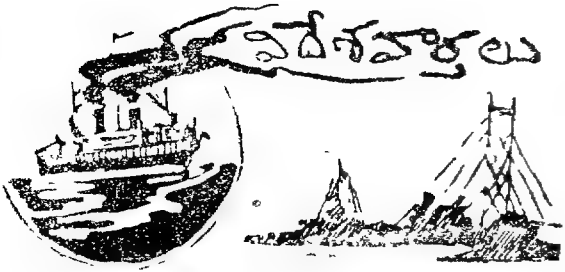
జపాను దేశపు గాంధీ

కాగీవగారి అద్భుతచరిత్ర

కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయమున జేరి డాక్టరు కెన్నె తుసాండుగారు శుక్రవారం సాయంత్రము కీల్స్వనందు జపానువాస్తవ్యులను కాగీవగారి ఆత్మస్ఫుటచరిత్రను వివరించుచు ఈక్రింది విషయన ఉపన్యసించిరి:—

కాగీవగారు జపానునందు క్రైస్తవ సంఘమునకు నాయకుడు. 1888 సంవత్సరమున జన్మించెను. ధనికుల కుటుంబము నకు జేరినవాడు. 6 సంవత్సరములయమున తండ్రి మరణించెను. 15 సంవత్సరమున కళాశాలయందు విద్య నభ్యసించుచున్నపుడు వేదాంతగ్రంథములను అధ్యయనమున ప్రారంభించెను. అప్పుడు క్రైస్తవమతము వలన విశ్వాసమేర్పడుటచే ఆమతమును స్వీకరించెను. కుటుంబమునకు చేరినవారు మతిభ్రష్టుడైన కాగీవను బహిష్కరించిరి. మతిమునకుగాను వీరు చిన్ననయమునందే కుటుంబమును, బంధువులను వదలుచు విదేశానికి. జపానునందరికార్మికులు, బీదలు అనుభవించుచున్న కష్టములు వీరికిఅధికముగ మనోవేదనను కలుగజేసెను. బీదలందు ప్రదేశముననే ఒకచిన్న గదిని అద్దెకు పుచ్చుకొని బీదల సుధర్మిండుటకై తనయారవృత్తిని భారపోయసంకల్పించుకొనెను. తనజీవితమునంతయు బీదలతోనే నడపెను. కార్మికసంఘములను స్థాపించి తైలయొక్కయొన వ్యవసాయదారులయొక్కయు పీఠిని చక్కబరచు ప్రయత్నించెను. పెట్టుబడిదారుల దౌర్జన్యమును తీవ్రముగ ఖండించెను. రెండువార్తాపత్రికలను నిర్వహించుచుండెను. ఎన్నియో గ్రంథములను వ్రాసెను. కార్మికులు బీదలు వారిని దైవముగ పరిగణించున్నారు. గాంధీగారివలెనే అహింసాసిద్ధాంతమును విశ్వసించుచున్నారు.

అంతర్జాతీయ సామ్రాజ్యత్వమును అభివృద్ధింపచున్నారు. లాల్బస్తాయిగారి శిష్యులు. గాంధీగారివలె ఆకారమున తక్కువ వాడైనను పట్టుదలయుండును, క్రైస్తామర్థమునందును గాంధీగారివలెనే అద్వితీయులై విరాజిల్లుచున్నారు. ఎన్నియో పర్యాయములు ప్రభుత్వమువారి ఆగ్రహమునకు పాతై కారాగ్రహము ననుభవించిరి. నౌకర్యము హింస మానవుని అధోగతికి దారిచూపునని వీరివమ్మకము. క్రైస్తవసిద్ధాంతములు, కేవలము బోధించుటకేకాక ఆచరణయందుండుటమోడ యోగ్యములైనవని శ్రుజలకు నిదర్శించి మాపవలయుననియే వీరిపట్టుదల. వీరికి 36 సంవత్సరములయమున వివాహము క్రిందిని సంపాదించిరి. వీరియిత్రనాటకముగ వ్రాయబడి జపానునందు ప్రదర్శింపబడుచున్నది. తోడిప్రజలను ఉద్ధరింపబడుచుండు వీరచూపిన క్రైస్తామర్థములను సదుద్దేశము వీరికి ప్రపంచమునందలి ఉత్కృష్ట పురుషులలో అగ్రస్థానమును కలుగజేయుచున్నది. సారస్వత విషయములందు వీరికి గల ప్రవేశమున వీరువ్రాసిన గొప్పగ్రంథములే నిదర్శనములు.

ఇటలీ విధానము

పోపుగారి యభిప్రాయము

రోము, డిశం 14:—రహస్యసభలో క్రొత్తగ నలుగురు సుతాచార్యులను నియమించుచు ఇట్లు ఇటలీ విధానమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి:—ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకతెగలు పోరాడకుండు జేయుప్రయత్నములు కొనియాడలేకనవి. మానవకల్యాణమునకై ఇటలీ అంతయు కృషిసల్పుచుండుట ప్రశంసనీయము. క్యాతలిక్ మతసాంప్రదాయము ప్రకారము 'లిబరలిజం' 'సోషలిజం' సిద్ధాంతములు అరాజకమునకు త్రోవనుచున్నవి. ప్రభుత్వము, సంఘములే, గణనీయము లనుటగూడ, సరిపడెను.

ఇండియను సివిలుసర్వీసు బిల్లు

స్థాయిసంఘమునా రామోదించుట

లండన్, డిశంబరు 14:—సవరణలేకుండగనే స్థాయిసంఘమువారు సివిలుసర్వీసు బిల్లును ఆమోదించిరి.

భారతదేశ గ్రామనిర్మాణసమస్యలు

ఆమూల్యాగ్రముగ పరిశీలించవలెను

లండన్, డిశం 12:—ప్రెస్టుపత్రికా రాజకీయవిశ్లేషియు టెలుపుచున్నాడు:—ఇండియాలో గ్రామజీవనపరిస్థితు లన్నిటిని పూర్తిగ పరిశీలించవలెనని ఇండియామంత్రియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారును నిశ్చయించిరి. ఏమి చేయునదీ, ఎట్లు చేయునదీ ఆలోచించుచున్నారు.

భారతదేశ వ్యవసాయసమస్యలనుగూర్చి ప్రస్తావించుచు గంతులపడితి డిల్లు చెలిపెను:—ఇండియాలో వ్యవసాయ కాభివృద్ధి మంచిదనిచేసిరి కాని నిజముగ నభివృద్ధి గాంచవలె నన్ను, గ్రామజీవనమునకు అభ్యంతరముగనున్న ప్రతిబంధకములను తొలగించుట ముఖ్యముగ అవసరము. ఈసమస్యను పూర్తిగ పరిశీలించవలసియున్నది. అతిజరుగుదు.

బ్రిటను పరపతి

హార్విగారి నిరుత్సాహమును ఆక్షేపించుట

లండన్, డిశం 12:—మూడుసంవత్సరములలో మరల బ్రిటనునాకలను నిర్మించుటకు పూనుకొనును. ప్రపంచమంతటను విదేశీ వర్తకములో బ్రిటనే ఆందరికంటే ముందంజ వేయుచున్నది. ఉక్కు, 'బిగ్' ఇనుము మరల విస్తారము ఉత్పత్తియగుచున్నది. వీటినికరగించి సుభ్రవణదుటకు కొలుములు కాలుచున్నది. అందుచే హార్విగారు నిరుత్సాహపడుట ఆక్షేపణీయముని డ్యారెన్ గారు రుచుపెన్నారు.

బ్రిటిషు అభివృద్ధిని కదల్చుటకు ఎవరితరముగారు.

ఇదివరలో నార్తామెరికను రిపబ్లికన్ లో హార్వి గారు గ్రేటు బ్రిటను అడ్డులేకుండ ప్రతిసంవత్సరము యునైటెడ్ స్టేట్సు కీయవలసినమొత్తము నీయలేకపోవు ననియు అందుచే కొంతవరకు బ్రిటను ఈయవలసినమొత్తమును తగ్గించి ఆమెరికా సగుపాయము జేయవలెననిరి. బ్రిటను తా నీయవలసినమొత్తము నీయజాలనిసమయము రావచ్చునని బ్రిటిషురాయబారి హార్వి గారు నుటచే దాని నందుకొని హార్వి గారిట్లనిరట.

కార్మికులు పనిచేయు గంటలు

అంతరాతీయ ఒడంబడిక

లీస్ట్లు, డిశంబరు 14:—కార్మిక సహాయమంత్రి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. కార్మికమంత్రి విదేశ ప్రభుత్వ మొకరితో కార్మికులు పనిచేయు గంటలను గూర్చి సమష్టి చర్య నవలంబించి అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను జేసికొన ప్రయత్నించుచున్నాడు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా రాయబారము

'అబ్దుల్ రహీమానుగారియందు విశ్వాసములేదు'

కేపుటవును మాలేవానుల అసంతృప్తి కేపుటవు, డిశంబరు 14:—కేపు మాలే సంఘమువారు అబ్దుల్ రహీమానుగారు మాలేప్రతినిధి గాదనియు వారిచర్యలను వర్ణనాత్మక తగవు మరింత విషమించుననియు ఏకగ్రీవముగ చెలుపుచున్నారు.

దక్షిణ ఆఫ్రికాకు సంబంధించిన దేశీయవిషయములన్నిటిని దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రజలే నిర్ణయించుకొనవలెననిరి. ఈ తీర్మానపు నకల్లు ప్రభుత్వమువారి కంపబడినది.

లోకర్నీ ఒడంబడికలు

జాతీయమితి సెక్రెటేరియటులో ఉంచబడుట

లీస్ట్లు, డిశంబరు 14:—లండనులో సంతకముజేసిన ఆసలు లోకర్నీ ఒడంబడికను జాతీయమితి సెక్రెటేరియటు వంతుంచినది సర్ ఆర్థర్ బాంబర్రెగారు చెలిపిరి. జాతీయమితి బుద్ధేజించిన ఆయుధ విపర్యయము, క్రతుభయము లేకుండుట, మధ్యవర్తి పరిష్కారము మున్నగు భావములతో లోకర్నీ ఒడంబడికలు సంతకమైనవనిరి. పరస్పర విశ్వాసమును నెలకొల్పుటకు ఎంతయు తోడ్పడుననిరి. బెదిరింపుగాని, ఉపద్రవముగాని, ముప్పుగాని ఉండవలె నమృతముండుటచే ప్రపంచ శాంతిని నిలకడగ జేయగల్గవలె నమృతముననుడి ఆయా జాతులు ఒకరియం నొకరికి నన్యుకమును గల్గియుండుదురు. మరల జర్మనీని జాతీయమితిలో జేర్చుచి ఆహ్వానించుటచే జాతీయమితి అధికారమును మరింత హెచ్చుజేసవలెననిరి.

లోకర్నీ ఒడంబడికలను గూర్చి చాంబర్లెనుగారి యభిప్రాయములనే ఆమోదించి ఏకీభవించుచున్నాడననియు రాబాల సంధులకు చింతిలుచున్నాడననియు బ్రిటనుమంత్రిగారు తెలిపినది.

లోకర్నీ ఒడంబడికలు ప్రపంచమునకు నూతన శక్తమును గలుగజేయుననియు జర్మనీని జాతీయమితిలో జేర్చునందుటకు తుదకుచకమనియు బ్రిటిషు ప్రతినిధి హెమెన్ గారనిరి.

చిన్నజాతుల శాంతికి లోకర్నీ ఒడంబడిక లెంకయు సహాయపడునని డాక్టరు బెనిన్ గారనిరి. యూరప్ లో యుద్ధానంతర విధానములో నూతన యావమును బ్రవేశపెట్టుననియు జర్మనీని ప్రతినిధియగు డాక్టరు బెనిన్ గారనిరి. ఇతర సభ్యులందరూ చాంబర్లెనుగారితో ఏకీభవించిరి.

పెరిషియా నూతనచక్రవర్తి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

టెహరాన్, డిశంబరు 15:—రాజ్యాధికారమును అఖండ వైభవముతో రజాషా పెర్షియా అధిష్టించిరి. ప్రమాణప్రతిన బూసిరి. ప్రజలు తనయందు జూపిన ఆభిమానమునకును గౌరవమునకును రజాషాగారు కొనియాడిరి.

భావిభాగ్యదయమునకును పెరిషియా యభివృద్ధికిని క్షిప్రంచనలేక సర్వస్వమును ధారపోసినది యభయమిడిరి. ప్రజలవార్ష ధానములు చెలరేగ నూతనరేడుసభ విడిచివెడలెను.

మంచూరియా పరిస్థితులు

జపాను చటాలము సంపూర్ణిగ దెచ్చుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

టోక్యో, డిశంబరు 14:—మంచూరియా పరిస్థితులం జేసి యుద్ధ కార్యాలయమువారు మంచూరియాలో జపాను పటాలములో నిండునైవ్యమును జేర్చుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. కురూమునుండి 25 వేల నైవ్యము వచ్చేలోపుగ నొరియానుండి తక్షణము వేయినేన వచ్చుచున్నది. మంచూరియా రైల్వేకు దక్షిణముగగాని, జపాను ప్రదేశములోగాని పోరాటము నంగీకరించ జాలమని జపానుసేనాని ఇచ్చుకు యుద్ధము జేయుచున్న చీనా సేనాధిపతులను హెచ్చరించిరి.

మసోలులో తురుష్కదురంతములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జనీవా, డిశంబరు 14:—రెయిడోనరు సేనాని నివేదిక మునకు లోడు మసోలులో తురుష్కల దురాగతమును గూర్చి మరికొంత సాక్ష్యమున్నయది విచారణకర్తలు మసోలుదురంతములకు తురుష్కల కాల్యములతో 62 వ పటాలము వారు త్వర వారులై యున్నారని చెలుపుచు నిరూపించుచున్నారు. బలూత్ గ్రామముగ తొందరపెట్టి వెడలగొట్టినయ్య, హత్యలు గావించినయ్య చెలుపుచున్నారు. స్త్రీలను హత్యచేసినయ్య బ్రతికి యుండగనే రాళ్ళుక్రింద ప్రాతిపెట్టినయ్య, ఒక్క బెయిజోలోనే 40 మందిని నా రి కు టుం బ ము ల నుం డి దీసి దూరముగ నున్న భవనమునకు గొంపోయి తురుష్కల సైనికులు జంపినయ్య 10 రోజులవరకు తిండిలేకుండ మనుష్యులను నడిపించినయ్య చాలమంది తిరుగబడినపుడు తక్షణమే తునుమాడినయ్య, కమిషనరులు చెలుపుచున్నారు. కర్దులు క్రైస్తవులను కష్టపెట్టలేదనియు తురుష్కల చర్యను ఖండించినయ్య ప్రవాసితులను జంపవలెనని తురుష్కలు శాసించ కర్దులు నిరాకరించినయ్య అందుచే చాలమంది కర్దు నాయకులును, కర్దు ముస్లిము ప్రముఖులును తమ జేమమునిమిత్తము ఇరాకుపరిహార్డులో నుండుట కేర్పాటుజేయగోరుచున్నారనియు కమిషనరులు చెలుపుచున్నారు.

మసోలు తగవు

తురుష్క సూచనలు

జాతీయమితిసభలో చర్చ

లీస్ట్లు, డిశంబరు 14:—మసోలు గ్రామమును విభజించి సైన్యము లేకుండ తటస్థ ప్రదేశము లేర్పాటుజేసి బ్రిటనుకు ఆర్థిక సౌకర్యము నేర్పాటుజేసి ఇరాకు సరిహద్దు తగవును రాజీ జేసికొనవచ్చునని తురుష్క విదేశాంగమంత్రి తిమికు రుషీ బేదుచే గారనిరి. ఈప్రకార మేర్పడు సరిహద్దును ఏవిధమునైన రక్షించుటకు వీలులేదట.

తురుష్కలు మసోలు గ్రామమునంతను గోరుచున్నారు. సరిహద్దు సమస్యను గూర్చి రాయబారములు జరుగుటకు లాసేను ఒడంబడికలో నిశ్చయించిన మూడునెలల వ్యవధిని త్రోసి వేసిరి.

సరిహద్దు సమస్య విషయమై ఒడంబడిక లేనందున లాసేను ఒడంబడికచే ఈవిషయమును జాతీయమితి కంపవలసి వచ్చెను. ఈతగవు పరిష్కార బాధ్య లేంతయు జాతీయమితి సెక్రెటేరియాడే యున్నది. జాతీయమితి తీవ్ర, ఉభయపక్షములను బాధించునని హెచ్చరించారు తీర్మానించిరి. తర్కి ఇరాకు సరిహద్దును నిర్వచించుట. ఈ తీర్మానమునే ఇప్పుడెదురు జూచుచున్నారు.

బ్రుసెల్సు పంక్తి సంబంధము లేని ఇతర సరిహద్దును దీనిని చర్చించరు.

ఇరాకు సంరక్షణము బ్రిటనుపరము జేసిరి. అందుచే ఇరాకు చిరస్థాయిగ మనుట కవసరమును సరిహద్దు నేర్పాటు జేయుట వసరమని జాతీయమితికి నచ్చ జెప్పవలసి యున్నది.

జాతీయమితి తీర్పును ప్రకటించినపుడు తురుష్క ఇరాకు దేశములకు సరిహద్దు విషయమై ఒక విధాన మేర్పడుననియు ఆప్రకారము పరిష్కారముననియు అనుకొనుచున్నారు.

ఫ్రెంచి రాజకీయములు

అపశకునము

పారిస్, డిశంబరు, 14:—

రాజకీయ ఆర్థికపరిస్థితుల విషయమై అపశకునములు కన్పించుచున్నయవి. క్రొత్త పన్ను వేయుటయు నష్టపూరకనిధి నేర్పాటు జేయుటనుగూర్చి ఆర్థికచట్టమును పార్లమెంటు ఆర్థికసంఘమువారు మరల తిరుగకొట్టెరట.

పలస్తైనులో బ్రిటిషుసేన

లీస్ట్లు, డిశం 14:—పలస్తైనులో నున్న బ్రిటిషుసేన గాని పోలీసుగాని పిరియానుండి పారిపోయి వచ్చిన వారిలో పోరాడిరాయని కామస్వసభలో కెస్ట్రీ సేనాని యడుగ ఆట్టిపోరాట మెన్నడు జరుగలేదనియు బ్రిటిషు వైమానిక దళమును ఎట్టిచర్యను అవలంబించలేదని పలస్తైను ప్రాకమిషనరు చెలియజేసెనని వింటర్బు స్రభువు ప్రత్యుత్తరము నొసగెను.

ఇరాకు మ్యాండ్ టు

25 సంవత్సరములకు విస్తరింపజేయుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

బ్రిటనుకు ఇప్పమే

జనీవా, డిశంబరు 14:—ఇరాకుపై మ్యాండ్ టును 25 సంవత్సరములవరకు విస్తరింపజేయుటకు బ్రిటను ఇష్టముగనున్నదని జాతిసమితి సభవారికి చాంబర్లెనుగా రభయ మొసగిరని తెలియుచున్నది. ఇదియే గరిష్ఠకాల మనిరి. ఈలోపునే ఇరాకు జాతిసమితిలో జేరుటకు అభ్యంతరములేదనియు అట్లుజేయుటచే బ్రిటిషుబాధ్యతను తగ్గించినవారగుదుననియు నుడివెరి.

గొప్ప బ్యాంకు-మోసము

1,000,000 పానులు

లండన్, డిశంబరు 12:—లిస్టునువారాపత్రిక 'బిసిక్యూలు' ఇట్లు చెబుచున్నది:—1,000,000 పానులను బ్యాంకులో ఎవరో అపహరించి మోసము జేసినది తెలియుచున్నది. ఇటీవలి ఇంతమొత్తము ఎన్నడును మోసము జేసి ఎరుగరట. 1925 ప్రారంభములో క్రొత్త బ్యాంకు "అంగోలా మెట్రోపోలిటన్" అను బ్యాంకు ఏర్పడినది. ఆగస్టులో ఈ బ్యాంకు డైరెక్టరులిద్దరు లండనుకు వచ్చిరి. లండనులో పోస్టుగ్రేసు బ్యాంకునోట్లను అమ్మకమునంచి 54 ట్రంకు పెట్టెలలో నుంచి బట్టుకుపోయినది తెలియుచున్నది. ఈనోట్లన్నియు పట్టించినవే యని నిపుణు లిపుడు చూచారు. నిజమనోట్ల క్రిందనే మార్పిడిరట.

ఈసంగతి తెలియుట తోడనే బ్యాంకులో మొత్తము అందరును దీసికొన ప్రారంభించిరి. ఒక రెండురోజులలో లిస్టులో అపహరించిన 8,80,000 పానుల తప్పనోట్లను దీసి, 50 చి నోట్లను ఇచ్చిరట. పోలీసువారు 50,000 పానుల విలువగల తప్పకునోట్లను మార్పుటకు బాగులా దీర్చి వీధులందున్నారట. చాలమందిని అరెస్టుజేసిరి. దొంగబ్యాంకు డైరెక్టరులు చాలమొత్తమును లంచముగ నిచ్చితిమని ఒప్పుకొనిరి. ఇంకొకవలయున్నచో తమ ఎత్తులన్నియు ఫణించెడివనిరి.

ప్రాంసులో

తురుష్క-రాయబారములు

పారిస్, డిశంబరు 14:—ఇచట పేతావే గారిలో ఆలోచించుటయేగాక ఇతరపని యున్నదనుచున్నారు. రషిదివేగారికి ప్రెంచి రాజకీయ వేత్తలను జూడకనే జనీవాకు పోవుటచే అందరును ఆశ్చర్యపడుచున్నారు. చేసిదిన రాకోవిస్కిగారును తురుష్క-రాయబారములో పాల్గొన్నట్లు తెలియుచున్నది. అంగోలా ఒంబంజికి ననుసరించి తురుష్కులు బ్రతుండుగారిలో వ్యవహారమును పరిష్కరించదలచుకొనిరనియు తెలియుచున్నదికాని అట్టివిర్వాటును ప్రాంసు అంగీకరించదనియు తురుష్కులు కొంతనిదానముతో ప్రెంచియుటకు తుదియవకాశము నిచ్చిరనియు అనుకొనుచున్నారు.

జర్మను వైమానిక నిర్మాణము

మిత్రమండలి మిత్రమనంఘము

బీస్టెల్, డిశంబరు 14:—జర్మను వైమానికనిర్మాణముపై నిషేధములను తొలగించుటకు నియమించబడిన మిత్రమండలి మిత్రమనంఘము సమావేశమైనది. వైమానికసంఘమువారు రేపు గూడెదరు. వచ్చే కుక్రవారము ఈ సభకు జర్మను నిపుణుల నంపవలెనని అహ్వానము నంపిరి.

బాల్కన్ తగవు

గ్రీసు బల్గేరియాకు 45000 పానులనిచ్చుట
బీస్టెల్, డిశంబరు 14:—గ్రీసు బల్గేరియాపై దండెత్తినందులకు పరిహారముగ 45000 పాను లియవలెనని రంబోల్డు కమిషనువారు నిశ్చయించిన దానిని జాతిసమితిసభవారు ఖాయపరచిరి వీరిద్దరుకును ముందు తగవురాకుండ రాజీ జేయుటకు ఒకసంఘము నేర్పాటుజేయ నిశ్చయించిరి. ఇందు గ్రీకు బల్గరు అధికారులను తీవ్రపదేయము నందుదు. ఇంకొక తీవ్రపదాధికారి అధ్యక్షుడను ఒహించను. స్వీడను ప్రభుత్వమువారు సభాధ్యక్షుని నిర్ణయించెదరు. సరిహద్దుతగాదా వచ్చినపు డీసంఘము కూడును. గ్రీసు అన్యాయముగ నిర్మిమిత్తముగ బల్గేరియాపైదండెత్తిరని నిశ్చయించిరి;

వైచిత్రిక మంత్రి రాజీనామా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

పారిస్, డిశంబరు 14:—వైచిత్రికమంత్రి లోమరు గారు రాజీనామా నిచ్చిరి.

ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వముపై

అభియోగము

సిడ్నీ, డిశంబరు 14:—కార్మిక నాయకులు వామ, జోసెఫ్ గార్లు ఒక్కొక్కరు 20,000 పానులను ప్రభుత్వముపై తమరిని ఆక్రమముగ నిర్బంధమునందుచినందులకు అభియోగమును దెచ్చిరి. వీరి సభలు కూడ తమభర్తల ఉపచారము తమకు లేకుండబోయినందులకు ఒక్కొక్కరు 500 ల పానులకు అభియోగమును దెచ్చిరి. వామ సరి అసగా అదీల ప్రాంత కర్షణ అను నామెయే, స్త్రీనియోజకాధికారమునకు పోరునస్వీకృతి ఆమెయే.

సోవియటు వర్తకపు మోసము

గోదమదరలు పశిపోవుట

లండన్, డిశంబరు, 12:—సోవియటు అంతర్జాతీయ వర్తకమోసమును గూర్చి "డెయిలీ మెయిలు" ఇట్లు చెబుచున్నది:—
రషియాలో గోదమదరలు అపరిమితముగ నున్నదని తప్పులేలకు ప్రకటించిరి. అందుచే ప్రపంచములో గోదమదర వర్తక అయిపోయినది. చికాగో, విన్నపెగులో సోవియటు ప్రభుత్వమువారు తమ ఏజెంట్లను(వి) విస్తారము గోదమదరను గొనిరి. గొప్పభావమునకు విక్రయించుటకేగాని బట్వాడా జేసి కొనుటకు గాదునుచున్నారని దీనివలన బ్రిటనులో రొట్టివెల పెరిగెను.

వెద్దాపురం డి|| ము|| కోర్టులో

O. P. No. 46/1925

పిటిషనర్:—కాశిన బుచ్చయ్య సా|| ప్రవాడ.

అండ్

రెస్పాండెంట్:—కాశిన బోగమ్మ సా|| ప్రవాడ.

Application under Indian Succession Act 1925.

సమయ పయనచెప్పబడిన పిటిషనరు తాలూకు కాశిన నూకయ్యకు వారసునిని నిన్న సమయ నూకయ్యతాలూకు బాకీలు రాబట్టుకొనుటకు పోరసత్వపు పద్ధి ఫీట్టు యిప్పించమని యీ కోర్టులో పిటిషను దాఖలుచేసినది గనుక యందు ఆక్షేపణ యెవరికయినను పున్నయెడల 21-12-25 తేది లగాయకు యీ కోర్టులో మనవిచేసుకొనవలెను.

వి. వీరన్న,

ప్రొడరు.

కాకినాడ డి|| ము|| సబుకోర్టులో

కలకత్తా స్వామికాజుకోర్టు 2848/1918

డిక్రిహోల్డరు:—నాశం భీమరాజు.

Insolvent estate దీనివరు

బాబు యం. సుబ్బారావు Cuttack

తీర్పుబుణుగుడు:—గుండా వెంకన్న అనే వెంకట్రాజు.

పైసెంబరు డిక్రి అమలులో ప్రతివాడికి సి. పి. సి. ఆ. 21 రూ. 22 ప్రకారం 4 సార్లు నోటీసు చేయించడమైనది. పిమ్మట 6 సార్లు నోటీసు చేయించినను అమలుజరుగుటలేదు. సరకుసెంబరు 12-1-25 తేదికి Settlement of proclamations నిమిత్తము వాయిదా అయిఉన్నది. అందుకు ప్రతివాడికి ఏదయిన అభ్యంతరములయినను ఉన్నయెడల కోర్టులో హాజరయి చెప్పకొనవలెను. లేనియెడల ప్రతివాదితాలూకు ఫిర్యాది వేలమునకు ఉత్తరువు సాందడమును.

పోన్నాడ వెంకటరావు,

జిల్లాకోర్టు ప్రొడరు, కాకినాడ.

వాతావరణ స్థితి

1925 నవంబరు 16-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యతెల్పాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక స్వీడి	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప స్వీడి	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో అల్పి	గత 24 గంటలలో కురియించిన వర్షము
గోపాపులం	81.1	57.4	...	28.65	44.96
నికాళపట్నామ	77.5	62.9	...	12.86	37.09
కాకినాడ	78.5	61.1	...	18.51	39.09
మచిలీపట్నామ	77.7	62.0	...	11.59	41.59
కర్నూలు	81.0	58.0	...	8.58	26.01
బళ్లారి	78.8	60.6	...	6.78	20.51
కడప	80.4	64.8	...	11.42	31.28
నెల్లూరు	80.3	64.8	...	38.51	37.98
మద్రాసు	80.0	66.2	...	46.85	50.74
కడపూరు	80.6	68.5	...	46.89	52.94
నీలము	84.6	64.5	...	8.00	39.80
కోయంబుటూరు	80.1	66.1	...	16.78	22.29
తిరుచనాపల్లి	85.8	69.2	...	15.06	38.18
నాగపట్నామ	80.7	70.3	...	47.01	54.98
మధుర	86.1	68.8	...	19.61	38.58
పాంబట్	80.9	74.7	...	42.08	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	34.60	28.84
తిరుచేర్యూరు	88.5	75.0	0.31	30.81	64.51
కొచ్చిక్	84.0	74.9	0.02	27.76	114.51
కాలికట్టు	91.4	72.6	...	25.15	117.16
మంగళూరు	80.2	71.5	...	18.15	125.68
బెంగళూరు	79.8	58.7	...	8.97	35.87
మెరకాగ	72.8	57.6	...	16.99	125.46
కొడవూరు	62.4	49.8	...	45.84	52.19

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్భలముగ నున్నది. పగటి వేడిమి మచిలీపట్నములో 5 డిగ్రీలు, నికాళపట్నములో 3 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి గోపాపులములో 3 డిగ్రీలు, కర్నూలులో 4 నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కొద్దిలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 7 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. తక్కినచోట్ల 5 1/2 నుండి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—ఆకాశము నిర్భలముగ నున్నది. మద్రాసు నెల్లూరులలో పగటి రాత్రివేడిమి 3 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఎండ గాయుచున్నది.

యన్. ఆర్. హెచ్ సావూరు

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ఉబ్బసమునకు మందు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0

ఉబ్బసముయొక్క లక్షణములు కఘాకరికరింపవ్రాయబడి ఉబ్బసము కనపించినతోడనే కఘారి, కాంపాడు సిగర, కాడ్డివరులయిత మొదలగు మందులను నేవించిపోగలదు. ప్రబలిత పిమ్మట ఈమందును, కాంపాడుసిగరను త్రాగుటయు త్రమము ఈమందును నేవించిన వెంటనే ఆయాసము, ఎగిరొప్పు మాని కఘము తెగిపడును. ఉబ్బసమునకు మందును వెంటనే తినటయుక్రము. మందును విడువక తినవలయును.

నేత్రంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-4-0

ఈ కాటుకలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి షడ్బులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడదగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎటువలు, పుసి కట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమంటలు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుక ముత్రమే యుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మధురాస్ - బొంబాయి.

యూరపియను సంఘమువారి విందు

కలకత్తా క్లబ్బు వద్ద రాజప్రతినిధి యువన్యాసము

కలకత్తా, డిసెంబరు 15:— యూరపియను సంఘము వారి వార్షిక విందునకు తనివారపు క్లబ్బు వద్ద 270 మంది సమావేశమైరి. సర్ హ్యూబర్ట్ కార్ గారధ్యక్షత వహించిరి. అతిథులలో రాజప్రతినిధియూ, బెంగాలు గవర్నరుగారి భార్యయూ, కె.కాంటెను న్యూజువర్గ, ప్లెస్టన్ ప్రభువు, గౌరవనీయులగు యర్. ఆర్. దాసు, గౌ. సర్ బి. యకా. మిత్రగార్యుండిరి.

ఆశీస్సు నువపాదించుట

ఇంగ్లీషు గవర్నరు జెనరలును కై ప్రెసియియన్ గవర్నరును కలగొని నువపాదించుచు క్రిందటివారి కవులైన ముగ్గురు రాజకీయపరిశితులు కొంత చక్కబడినవనియు అందులన అట్టి పరిపాలనకు కారకులైనవారికి స్వాగతమునుగట్టు మ రియును సంతోషదాను కంటియను సర్ హ్యూబర్ట్ కార్ గారు చెప్పిరి. రీడింగ్ ప్రార్టీ అచ్చటలేనందుకు విచారించి ఆమెను వెంటనే ఆరోగ్యము కలుగవలెనని కోరిరి. ఆంజ్లేములుగారి భారతీయులుగారి ముందుపట్టి గల వారెవ్వరైనను తమ క్షేమమును ఆభివృద్ధియు దేశాభివృద్ధి మీదనే ఆధారపడియున్నదని తెలిపిరి. యూరపియను సంఘమువారి విధాన మేమాత్రమున అట్టి దేశాభివృద్ధికి భంగకరము కావని అంతకుండు కిప్పుడు స్పష్టమగుచున్నది సంఘమున కంకటకు బలమేర్పడుచున్నది. బొంబాయిలోను దక్షిణ యిండియాలోను సంఘమువారు చేయుచున్న పని అభివృద్ధిగాంచుచున్నది. ఆర్థికవిషయములలోను పారిశ్రామికవిషయములలోను హక్కులను నిలబెట్టుకొనుటకు జాతికి ప్రాధాన్యమియ్యబడుచున్నది. ఇది యెంతమాత్రమున అంగీకరింపగినది కాదు. సామాన్యమెట్లు మారుచున్నదో తెలిసికొన గలిగినగాని తమన్న స్వాతంత్ర్యము పొందెట్లుకొనలసి వచ్చును.

ఇండియా దొరతనమువారి అక్రమ ననుసరించి సహకారము జూపుట సులభమే. భారతీయులుగారి బ్రిటిషువారుగారి ఎన్నడైనను మొత్తముగా సుహృద్భావము వహింపవలెనని ఆది కిప్పుడు ఇట్టి సహకారము జాతికి సంబంధించినది కాదు. రాజకీయములలో సందర్భము ఒక్కపక్షముననే ఉండవలెననియు నది చెప్పుటలేదు.

సర్వీసుల పరిశీతుల నభివృద్ధి చేయుటవలన సంప్రేషి ప్రబలమి. మంచిరీప్రకృతి మెండు జరుగుచున్నది. లీ కమిషను శిఫారుసుల మేలును పొందవలసిన యూరపియను ఆఫీసరు లింకను కొంతసంది గలరు. ఈరీతి రీడింగ్ ప్రభువుకు స్వాగత విచ్చుట కిదియేకడపటిసారి. రాజప్రతినిధి హిందూదేశమునకు చేరిన సేవకు మన మెంతయో కృతజ్ఞత వహించుచున్నాము. పట్టిబెడరింపులకు బెడరక రీడింగ్ ప్రభువు మిక్కిలి సాహసముతో హిందూదేశమునకు కాలపిన అవసరములను గుర్రెంగి పనిచేసి దేశము నిట్టి సక్రమమైన పద్ధతిలోనికి గొని తెచ్చెను. ప్రజా హిత సాధన రీడింగ్ ప్రభు హిందూదేశమున నెంతయో పాటుపడియున్నది గావున దేశము ఆమెయెడల కృతజ్ఞత వహింపవలసి యున్నది-అనిచెప్పుచు యూరపియను సంఘము తరపున కారుగారు రాజప్రతినిధి హిందూదేశమునకును సామ్రాజ్యమునకును జేసిన సేవలను ఆశ్చర్యమున కృతజ్ఞతయొనరించుచుండగా హిందూదేశములో నున్న బ్రిటిషువారుగా గావున గర్వపడవలసి యున్నదని చెప్పిరి.

రాజప్రతినిధియువన్యాసము

సర్ హ్యూబర్ట్ కార్ గారూ! వహతయూలారా! నాకు నేడొసంగిన స్వాగతమునకును రీడింగ్ ప్రభుగారిగూర్చి మీరు దయతో మాట్లాడిన పలుకులకును మీ యూరపియను సంఘమునకు నేను నావందనము లిచ్చుచున్నాను. ఈ యూరపియను సంఘ సభ్యుల కుపన్యసించుటకు నాకిది నాలవమారు. ఇదయే కడసారి యని నేను వగచుచున్నాను 1922 డిసెంబరులో నేను చేసినమాటలు మీకు జ్ఞాపకముండవచ్చును.

సంస్కరణములు

సంస్కరణములను మీసంఘమువారు రంగీకరించినట్లును సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు చేసినట్టియు గ్రంథములలోని ఆన్నిరాజకీయపక్షములవారును బాధ్యత కొనినట్టియు వాదనములను సమలులోనికి తెచ్చుటలో సహాయపడుటకు మీసంఘమువారు తీర్మానించినట్లు కారుగారు, మీరే నాకప్పుడు చెప్పియుంటిరి. ఇండియా రాజకీయ జీవితములో మీసంఘము చురుకుగా పనిచేయుననియు అన్నిసంఘములవలెను మీరుగూడ ప్రభుత్వములో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరి యాభిప్రాయములను దేశమునెరుటను ప్రభుత్వముయెదుటను తెల్పులెననియు మీరు తెలిపినట్లును చెప్పియుంటిరి. ఈ తీర్మానమునకు నేను సంతోషించినట్లు చెప్పియుంటిని అదియే యిప్పుడు మరల నొకసారి చెప్పుచున్నాను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మార్గమున అభిప్రాయ భేదములన్నను హిందూదేశ భావిత్వని గూర్చిన ప్రతిపక్షలోను మీరుపాల్గొని పనిచేయుచుండట నాకు సంతోషము నిచ్చుచున్నది. స్వతంత్రపరిపాలన సహభవించు

చు స్వాతంత్ర్య నూత్రములను బాగుగా గుర్తొనిన దేశమునుండి వచ్చిన మీరు ఓరకొలుచుచున్నట్లును మీరే ఆభివృద్ధి నిచ్చుట గూడ హిందూదేశాభివృద్ధికిరకై యాయగోరట సహజము. బ్రిటిషుపరిపాలనకును హిందూదేశమునకు బ్రిటిషువారిలో గల సంబంధమునకును మీరు గర్వపడుచు మీరు మీదేశమునందను భవించుచున్న పరిస్థితులలోని క్రమక్రమముగా హిందూదేశమును తెచ్చుటకై మీరు పాటుపడుట నాకు సంతోషము నిచ్చుచున్నది. పరినిధి పద్యల లాభములే గాక వానిలోనుండు భావములనుగూడ వ్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నార గావునను అట్టి సంస్కరణలనే బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము రావలసి యున్నది గావునను మీరుండలో పాల్గొనుటలో ప్రత్యేక విలువ యున్నది. 1921 ఏప్రిల్లో నేను వచ్చినప్పటికింకెంత సంస్కరణముల విషయమున అధికారతేరయారవిషయముల దృష్టి మారినట్లు నాకు స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. సంస్కరణములను దూరదృష్టితో జూడని యూరపియనులు బ్రిటిషు పలకు బడి క్రమముగా తగ్గిబోవుననియు పరిపాలనలో బ్రిటిషువారి జోక్యముగూడ లగ్గిబోవుననియు తెలిపి మెట్టుమొట్టికాయ పడి యుండవచ్చును. కాని యిప్పుడు దృష్టి మారిపోయినది. అధికారతేర వ్యక్తులు కొంతమంది క్రొత్త శాసనసభలో ఉత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు. కమిటీలలోను కమిషనులలోను పనిచేయుచున్నారు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు వలంబించు ఏ పద్ధతియు యూరపియను అధికారతేర సంఘమువారి సహాయము లేక జరుగుటలేదు. హిందూదేశ లాభముకొరకు సుహృద్భావముతో సహకారము జూపి భారతీయులతో యూరపియనుల కోసి పనిచేయవలెనను నూత్రము ననుసరించియే మీరుపని చేయుచున్నారు. కాటను ఎక్స్ ప్లెజు పన్ను విషయమున మీరును హిందూదేశాభిప్రాయమునకు సానుభూతిని జూపియున్నారు.

సంస్కరణములకు రెండు ముఖ్యాంశము లున్నవి. సహకారముజూపుట కొకగట్టియనగ్గు, జయముగాంచుట కొకగట్టియనగ్గు ఉండవలెను. ఈసంఘసభ్యులు ఆరెంటిని ఒకసంగుటకు పాటుపడిరి. కాజీయ జీవితమునందు ప్రవేశించి సార్వభౌముని ప్రభుత్వనిధానమును ఆవలులో పెట్టుటకు వారికి చేతనైనట్లు తెలుట పడుచున్నారు. ఆవిధానము సార్వభౌముని దరిమాత్రమేగాక రాజకీయముగ హిందూదేశాభివృద్ధిని కోరి గూడ వారట్లు చేయుచున్నారు.

హిందూదేశమునకు సంస్కరణ రాజ్యాంగ విధానము నొసగుచు బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు సహకారము జూపవలసినదని అడుగును సర్వీసులో క్రొత్త యవకాశములను కలిగించిరి. ఈరెండింటికిని మీరు సరిగా మారు పల్కితిరి. హ్యూబర్ట్ కార్ గారు నేనుగూడ సహకారమును మాటను పెక్కుసార్లు ప్రయోగించితిమి. సహకారమనగా ఎల్లప్పుడును ప్రభుత్వవిధానమును బలపరచుటయే కాదు ప్రభుత్వవిధానములను పనిచేయుటయందు కూడ సహకారమును చూపవలసి యుండును. చాలమంది భారతీయులు విజ్ఞానధురంధరు లగువారు సయితము ఈప్రయోజనమునకై నిశ్చలముగ పనిచేయుచుండిరి. భారతదేశమునకు ప్రధానముగ విషయములలో మీరుండరును ఏకాక యమునే గలిగియుంటిరి. అప్పుడప్పుడు ఏవో కొన్ని విషయములలో భేదాభిప్రాయములు వచ్చినను దేశమునందు ప్రజలు క్షేమముగ నుండి శాంతియుగ నభివృద్ధిదశలో నుండుటకు ప్రభుత్వ విధానమును పని చేయు విషయమున మీరుండరు ఒక్కభావముతో యున్నారు. అప్పుడప్పుడు మీరు ప్రభుత్వమువారు జేయు పరిచయ వివర్ధించి వారి నిర్ణయములలో నేకి భవంప పోవచ్చును. మీనిర్ణయముల ప్రకారము ఒత్తిడి జేయుటకు హక్కు లేదా, గర్వముగాదా యను విషయము నాలో చింప నక్కరలేదు. కాని దేశమును శాంతముగ నుండునట్లు పరిపాలించుటలోను నాకును నాప్రభుత్వమునకును మీరుతోడ్పడుచునే యుంటిరి మీసంఘమును సక్రమందోళనపరులను అరు భారతీయులు సన్మాన్యమున ప్రజాజీవితమును నడుపు ఉద్దేశములతోనున్నప్పటికిని యితరులు కొందరు వేరమార్గమున పోవ నిశ్చయించుకొనిరి. ఎన్నియో సంవత్సరముల నుండి భారతదేశములో విజ్ఞులైనవారే రాజకీయముగ నభివృద్ధిజరుగవలెనని ఆందోళనజేయుచుండిరి. ఈవిషయము సానుభూతితోనే పరిశీలించబడెను. అప్పటికిని బౌద్ధార్యముతో నొసంగిన దానిని భారతీయులు చాలమంది తిరస్కారభావముతో త్రోసి వేసిరి. విశ్వాస భావముతో మేము సంగిన దానిని అనుమానముతోను ద్వేషముతోను చూచిరి. భారతదేశమునకు విశ్రులగు భారతీయులను ఐరోపియులను ఏదో నిర్బంధపడెదని భావించుచుండ యితరులు కొందరు విద్వంసముచేయుటకు పనిబూనిరి. మీరు సహకారముజేసి జయప్రదము చేయవలెనని కోరినప్పుడు డిరరులు ఆసంతృప్తితోనుండి అడుపడుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇట్టి యసంతృప్తికి కారణములేమో వివరించుటకుగాని 1921, 1922 సంవత్సరములలో జరిగిన అవాంఛితములగుగొని నేనేమియు చెప్పవలసినదేమో లేదు. అందులన ప్రయోజనము లేక పోగా అపార్థములగుగూడ కారణముగావచ్చును. మరలలకోజులలోని రాజకీయాందోళనము నిపుడు ప్రతిధ్వనింపజేయుట నా

కిష్టములేదు. అయితే గతనాలుగు సంవత్సరములలోను జరిగినవిషయములను బట్టిమాడ మీసంఘసభ్యులు చాల ఓరిమితో నుండి రనిచెప్పవలెను. మీరు సద్భావనలతోను యున్నపుడు సద్భావము ఇతరులను ప్రేరేపింప లేదనియును మీరు సహకారసానుభూతిభావములతో నున్నపు డిరరులుగూడ అట్లుండలేదనియును నాకు తెలియును. మీకు ముఖ్యముగ లాభకరములగు సందర్భములందే కొన్ని ప్రతికూల కార్యములు జరుగుచుండెను. మా సంఘము సర్వజనులకును సమాన న్యాయ స్వాతంత్ర్యములు చేకూరవలెనను భావముతో నున్నను ఆవలెపక్షమువారు ఇంతటి వికార భావములతో నుండలేదు. అయితే నే నొకటి మాత్రము జ్ఞాపకము చేయవలసియున్నది. గత సంవత్సరములలో మీరు ఓర్పును పట్టుచులను నేర్చుకొంటిరి. ఏయున్నవమైనను న్యాయమైనదైన కారణముగ నున్నయెడల నిరాశ జెందనక్కరలేదు. న్యాయ మెప్పుట్టికైనను గెలిచియే తీరును. నే నేవని జేసెను యిదే నమ్మకముతో చేయుటవలన ఆకాభంగము నా కెప్పుడును కలుగకపోయెను. మీరుగూడ యిదే ఆదర్శమునుందుకొని పనిజేసినయెడల మీ స్వాతంత్ర్యమునకు ఎట్టి యాటంకములు కలుగ నేరని నేను గట్టిగ జెప్పగలను.

సర్వీసులు—యూరపియనులు

ఉన్నతోద్యోగములందున్న యూరోపియనుల స్థితియు ఇతర ఉద్యోగములందు యూరపియనులయెడ చూపినవిచక్షణయు స్పష్టముగ తెలిసినదే. అయినను మరల నావిషయము చెప్పెదను. పక్షికు సర్వీసులందు భారతీయులను ఎక్కువగ చేర్చవలెనను విధానమును పార్లమెంటువారు నిర్ణయించి యుండగా ఆ విధమున నే ప్రభుత్వము పని చేయుచుండెను. భారత మంత్రి అంగీకారముతో లీ కమిషను పరిపాలన విధించిన ప్రకారము ఆచరణలో పెట్టబడుచున్నవి. సర్వీసులందు యూరోపియనులకు గల హక్కులను అభివృద్ధి మార్గములను స్పష్టముగ నూచింపబడినవి. సంస్కరణములను పనిజేయుటలో సహాభివృద్ధి భావమును అన్వేష్య సహకారమును ప్రజానాయకులం దుండవలెననియు నిజమైన దేశభక్తి జాతిమత విభేదములను పక్ష విభేదములను మించియుండునని మంత్రులు జ్ఞాపకముంచుకొనవలెననియు సార్వభౌముని ప్రకటనమునందు చెల్లు పబడెను. ఆ ప్రకటన మునందే గవర్నరులు దేశమునందన్ని తరగతుల వారును మతసహనము సహకారము సద్భావము అభివృద్ధియుగనుటల పరిపాలింపవలెననియు, దేశ ప్రభుత్వమునందన్ని తరగతుల వారును పాల్గొనున నటుల చేయవలెననియు కోరబడెను. వాణిజ్యపారిశ్రామిక, శాఖలందును గాని పౌరత్వపుహక్కులందునుగాని జాతిమత విచక్షణలు ఏమాత్రమును పాటింపలేదని యిందువలన తెలియగలవు. సర్వీసులను వివరములను మరికొన్ని స్వల్పవివరములను దేశీయ సైన్యమును గూర్చినవిషయములను యింకను ఆలోచనలో నుండుటచేత యిపుడు చెప్పదలచుకొనలేదు.

కలకత్తా ప్రశంస

నేను, యూరోపియను సంఘము సెలవుగైకొనుటకు కలకత్తాలో ప్రాప్తించుట యుక్తముగ నున్నది. భారతదేశమునందు ఐరోపియజనసంఖ్య కలకత్తాలో నెక్కువగ నున్నది. బ్రిటిషువారికిని చాలకాలమునుండి సంబంధమేర్పడియున్నది. మా సామ్రాజ్యమునందు ఇయ్యది రెండవపట్టామని చెప్పటకు గర్వముగచున్నది. ఈ పట్టాము బ్రిటిషువారిచే నిర్మింపబడి బ్రిటిషువారికినే అభివృద్ధిగాంచి బ్రిటిషువారును భారతీయులును కలిసి పనిచేయుటవలన నాగరక విజ్ఞానములకు ప్రధానస్థానమై వెలయుచున్నది. నేడిచట భారతీయప్రసక్తియే యెక్కువగనున్నది. కానియిచ్చు బ్రిటిషు భారతజాతులు రెండును ఏకమైనసహకారముతో పనిజేయుటను జూడ బ్రిటిషుప్రసక్తమును ప్రశంసింపవలసియున్నది. ఇందు నాకు భారతభివృద్ధి కుభనూచకముగ గాన్పించుచుండెను. మరలనింకొకసారిమీకు కృతజ్ఞతావందనములను తెలుపుచున్నాను. నేనిచట యుద్యోగమునందున్న కాలములో మీసంఘమునకు చేసినసేవకై మీరు ప్రస్తుతించిన విధమును నే నెప్పుడును మరచి పోను. నేను భారతదేశమును వదలిపోవుచున్నాననియే చెప్పవచ్చును. నాభిదప యాస్థానమున వచ్చు ప్రముఖుడు అన్ని రాజకీయ పక్షముల వారిచేతను ప్రశంస గాంచి చిన్న తనములోనే విజ్ఞానాధిపత్యము చేత మంత్రిమర్దమునందు స్థానమును సంపాదించ గలిగెను. నావలెనే అయినగూడ మీరు మీసంఘము భారతీయులలో గలసి సహకారముతో పనిజేయుచు మీజాత్యధిమానమును నిలుపుకొనుచు లా ఆదర్శములను రక్షించుచు తోడ్పడెదని విశ్వాసముతో నుండగలను.

(అ. కె.)

బారిష్టరు పార్వతీశం (భాగం ౧)

గ్రంథం, యక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)

క్రానుసైజు. మేలుకాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చున్నది.

పార్వతీశం మను కుటుంబము ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరిత.

నవ్వ - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలతో వ్రాయబడినది. సాహితీసమితి వారి

కథల రుచి దాదాపు ఆంధ్రులందఱు నెఱిగినదే. ప్రతిమాంధ్రుడును చదువదగినది.

మేల రూ 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

పరిశ్రమనుండి ముసలితనమువరకు కొలి నానుతో మీ దంతములను కాపాడుకొనుదు. దంతములను శుద్ధముగాను, తెల్లగాను, టిడిపోకుండను కాపాడుకొనుటకు కొలి నాను డెంటోక్రిము మిక్కిలి తగినది. ఇది మృదువుగానున్నను నోటియందును, కత్తుకయందును వుండునట్టి లక్షణములది పురుగులను నాశనమొనర్చును. ఇది మృదువుగాను, మిగడవలెనుండుట చేతత ములు గీరలుపడక, దంతములయందు మామూలుగానుండు పక్షపక్షపును పోషి యక కాపాడును. పరిశ్రమనుండి మాసలితనమువరకు రోజుకు రెండుదఫాలు ఉదయం, సాయంత్రములందు కొలి నానుతో దంతములను శుభ్రపరచు చుండిన నాటియొక్క స్వభావికకాంతి, అందము చెడకయుండును. కొలి నాను వితన్యముకూడ గలది. ఎండిన బ్రష్టుపైన అగ్రంశముపొసి వాడిన చాలును. ఒక్కొక్క గొట్టుమునును 100 బ్రష్టులకు పరిపాను కొలి నానుగలను.

Representatives. DAYTON, PRICE & CO, Ltd.

Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon Colombo

KOLYNOS

డెంటోక్రిము

శ్యామా సుందరము

ఒక చక్కనినవల
గ్రంథకర్త : ఒంతలి సత్యనాథము

ఇదినలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్ర దేశమును కలవరపటచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిననవల. కథానందర్పములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి సైజు ౧౫౦ పేజీలు : మేల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనుపాలకు కమీషన్ ఎవ్వరకును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు, దశనరికాగితములు)

వృషాధిప శతకము	0-2-6
సర్వేశ్వర శతకము	0-3-0
దేవకీనందన శతకము	0-3-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-2-0
నారాయణ శతకము	0-3-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతారక శతకము	0-3-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెలుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును.)	0-6-0
హిందీ మొదటివాచకము డిప్లో	0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ డిప్లో	1-0-0
ఆంగ్లభోద్యమము (మొదటి అయిదు ఆంగ్లముతోసభల ఆహ్వానసంఘాన్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినది)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
శారదాంబ (ప్రీతిగర్భభోధిని నాటకము)	0-4-0
ఆరాధనవిధి	0-4-0
ఆర్యశిక్షాసాంఘము (శరీరము విశిష్టతరచివారిత ఆత్మస్థి)	0-8-0
కవిశ్వేత తత్వవిచారము	2-0-0
ఆంగ్లసర్వకళాశాల - విద్యాప్రస్ఫుర్తి సత్కల్యాణకావ్యానము (పద్యకావ్యము కవిత్వము కడరసంతమై ముద్దులు మూటగట్టచున్నది)	1-0-0
శ్యామా సుందరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలనీతిసమ్మతము	1-8-0
శ్రీగురుభోధావృత్తము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అవిమరకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవనాళచరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ రామార్ గారి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శమంతకమణి నాటకము	0-8-0
తత్వమనందిక	1-0-0
ఆంగ్లశబ్దచింతామణి	0-12-0
రామదాసు	0-10-0
శతకకవుల చరిత్ర	3-0-0
గాలవఱుపి నాటకము	0-12-0

(పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

చెన్నపురి.

బైందుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం చికల కొకసంపుటమువరకున మూడుసంపుటములు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

గట్టి బైందు- సగముతోలు, సగము క్యాళి కో గిట్టుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క సంపుటము వెలరు 4-8-0.

కేపాలాన్యాయము ప్రత్యేకము.

భారతి ఆఫీసు, 7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయొందుదు. రోమములు రాలిపోవును.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రల డబ్బీ వెల రూ. 1-0-0

కాతుశుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు గర్భశుష్టి గల గుళికల పరిచయమును కారణములు, గర్భశుష్టి వంటి శుభములు నునకు మూలము. ఆరోగ్యము ఒపారంగశక్తిగ వ్యాయామములకు అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 16-12-25

ఇరువదిగజముల "పీస్" ధరలు

కార్మిక మల్లులు—22 X 22 ముంగిసమర్లు (బి) రు 11-8

కార్మిక మల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 10-8, సరాసరిరకము రు 9-8.

తెలుపుమల్లు—1708 రు 15-2; గ్లాస్ 9000 రు 15-10; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-6; ఇ. సి. 78 రు 11-1; 88-888 రు 15-4; బి. సి. 78 రు 10-8; 8973 రు 10-8, 2908 రు 9-4, 880 రు 10-8.

నూలు

40 నెంబరు, సీను (5 పౌండ్ కట్టుకు)—ట్రాక్స్—రు 6-10, చలువ పచ్చరంగు రు 9-10; పడవ రు 8-14-0; కాళి రు 9-6; సువరస రు 8-12.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు)—నత్త్రము రు 12-0-0, నీలసవరము రు 12-10-0.

60 నెంబరు సీను (5 పౌండ్ కట్టుకు)—అడక తెగ—నెమలి రు 18-12; "గేట్" రు 18-10; గొడ్డలి రు 10-9-0, గడ్డిబండి రు 10-8-0; ఎద్దుగడియారము రు 10-7; సింహము జేబుకాసు రు 10-5-0 పెనసలు రు 10-5-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు)—భూగోళము రు 18-15 పింఛేప రు 20-4-0.

లోహములు

ఇనుము:—బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 84, 85.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 258; జర్మను (డిట్ మార్) రు 252; రాగిరేకు:—రు 279.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేసీ ఒకటికి, రు 19-4-0.

కలాయిపెంకురేకు:—24" గేట్ 6" 7" 8" రు 15-4; 9" రు 15-8; 10" రు 15-8.

సిమెంట్ పిపాసు వెల:—

నార్మల్ అవుమర్లు రు 11 0, "బస్-బేస్" రు 10-12-0, జ్యూని నెమలి రు 10-4, తాళము వెల్వి 9-8-0.

రంగులు

హెడ్డెడ్ కైటు పిపాధర

అలిజరైన్:—20% అవుమర్లు రు 72; 20% నాల్గు నుట్టపలు రు 69.

"ట్రైక్రామేట్ పాటాన్" హెడ్డెడ్ వైట్ ధర 88-8, చక్కెర (రెడి) రు 29-8.

నాయివాధరలు:—డికెంబరు రు 28-11; జనవరి రు 28-14, ఫిబ్రవరి రు 29-0.

వేరుసెనగ పప్పులు

మార్బల్స్ ధరలు:—"మిషన్" రు 48, 49, సాదా పాసు రు 41, 45.

వేరుసెనగ నూనె

"గానగ" రు 112, "సెన్" రు 108.

ఆముదము

రు 105, 106. (గ్రాహర)

పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్కి

	మొదలు	వరకు
ఎడ్డుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు) రు 0 14 6	రు 0 14 6	రు 0 15 0
" (తేలిక) రు 1 1 0	రు 1 1 0	రు 1 1 9
" బెంగుళూరు (8 మొదలు 8 1/2) రు 0 14 10	రు 0 14 10	రు 0 15 8
" " (తేలికైనరకము) రు 1 1 6	రు 1 1 6	రు 1 2 0
" (మట్టాడ) రు 0 14 0	రు 0 14 0	
" (విజయనగరం 7 1/2 7 3/4) రు 0 15 0	రు 0 15 0	రు 0 15 6
" (ఏలూరు 7 7 1/2) రు 1 0 0	రు 1 0 0	రు 1 0 4
" గేట్ తోలు రు 0 9 9	రు 0 9 9	రు 0 10 8
" గేట్ మాడతోలు " 1 1 0	రు 1 1 0	రు 1 1 8
అవుమాడతోలు " 1 10 0	రు 1 10 0	రు 1 11 6

చిరవ్యభింబ

2034) పరిచయివర్తము గట్టిపరచిముత్యములను నుదురు పిన్ వస్త్రమును నున్న తేజులం నిలిపివేయును. వాంఛలో ముదిరిన నపుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతన యౌవనం కల్గి, యింద్రియ పలుకల్గి మిచ్చును. అక్షరము ఒంటినొప్పులు కాళ్ళతీత యాపు మాపును. లండను, సిలోను విదేశములందు గూడ మంచివేరు పొందిన సిద్ధిపథం. 1 సీసా రూ 3-0-0. అక్షరమై నిరాకు లై నవారికి ప్రేమాతకు తెలియ రూ 5-0-0. తపాలఖర్చు 0-8-0 అప్పుతరత్నాకరము 45, బందరువీధి మద్రాస్

శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాల, కలాశాల బెజినాడ

(బేజోధారకుని ఆగమనము)

మహారాజశ్రీ బేజోధారక కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు 14-12-27 వ తేదీన శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాలను దర్శించుటకు ఉదయము 9 గంటలకు విచ్చేసిరి. వారు దయచేసిన తోడనే వైద్యశాల సహాయ కార్యదర్శి గారును, సంస్థాపకులును అను శంకర వెంకట్రామయ్య పంతులుగారు ప్రవ్వమలాలంకృతులను జేసి స్వాగించిరి. ఈ వైద్యశాలను స్థాపించిన 1915 వ సంవత్సరము మొదలు నేటివరకును గల పెండ్లెట్టు రోడ్డుకు బుక్కలను, వైద్యశాలకు శ్రీ వల్లూరు నూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు ధర్మము చేసిన 52 ఎకరముల భూదాన పత్రమును శ్రీ బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు దానమొసంగిన మూలికావన భూదాన పత్రమును బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు వారి బంధువులును కలసి దానమొసంగిన వైద్యశాల భవన గృహదాన పత్రమును సాంపత్సరిక నివేదికములు మొదలగు విషయములను సమస్త దౌషధములను దౌషధ పరికరములను సావకాశముగ ఒక గంటకాలము పరిశీలించివారు. విరామ దినముగలచే కలాశాలను సందర్శింపజేయుటకు అవకాశము కలుగలేదు. గమన సమయమున కలాశాలా ప్రిన్సిపాల్ గారు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే రచింపబడిన ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరమును ధన్య ప్రకాశిక యను రెండు గ్రంథములను శ్రీపంతులుగారికి సమర్పించబడినవి. ఈగ్రంథ వ్రాయబడిన శ్రీపంతులుగారి అభిప్రాయము వలననే వారు వైద్యశాలను పరిశీలించిన పరిశీలన యు వైద్యశాలా గౌరవమును తెలియగలవు.

శ్రీనాగేశ్వరరావుపంతులుగారి అభిప్రాయము శ్రీరామ సహాయము

శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాలను శ్రీయుత బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్యపంతులుగారును శంకర వెంకట్రామయ్యగారును ఇతర ప్రముఖులును 1915 వ సంవత్సరమునందు స్థాపించి నేటికిని అవిచ్ఛిన్నముగ నడుపుచు విజయవాడ ప్రజలకి కాక మట్టుపట్ల ప్రజలకును వైద్యసహాయమును చేయుచు ప్రశంసాపాత్రులగుచున్నారు. వైద్యసహాయము ప్రజలకు అత్యంతావసరమైన సహాయముగనున్నది. ఈధర్మవైద్యాలయము నందు నడుచినందున గుమారు 100 నూరు రోగులకు వైద్యసహాయము లభించుచున్నది. ఆయుర్వేదభూషణ భివగ్యర శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు వైద్యాశ్రమ భారమును క్రోధతో నిర్వహించుచున్నారు. వీరు వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులుగారి ఆయుర్వేద కలాశాలయము గడించిన జ్ఞానమును నీ వైద్యాలయమునందు సార్థకము చేయుచున్నారు. శాస్త్రిగారు రచించిన ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము, ధన్య ప్రకాశిక వారికి ఆయుర్వేదమునందు గల యనుభవమును తెలియజేయుచున్నవి. వైద్యాలయమునందు శాస్త్ర రీత్యా తయారగుచున్న రసాయనములను, భస్మములను, చూర్ణములను, లేప్యాములను, అసవములనుజూచి యానందించితిని. ఈ వైద్యాలయమునందలి ఏర్పాటులన్నియును చక్కగ నున్నవి. మానమునకు రమారమి రు 500/ అయిదు వందల ష్యయముగనున్న మంచి ఏర్పాటులు కలిగి వ్యవహారక్రమము చక్కగ నున్నది. శ్రీయుత బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును వారి బంధువులును శ్రీయుత వల్లూరి నూర్యనారాయణరావు పంతులుగారును చేసిన దానములు ప్రశంసార్హములు. ఆంధ్రులు శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాలను యథాశక్తిని పోషించి స్థాపకుల సంకల్పమును నిర్యాపకల క్రమను సఫలము చేయుదురగాత! విజయవాడ } కా. నాగేశ్వరరావు, 14-2-1925 } ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుడు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ప్రధమ ఆదిమాంధ్ర మహాసభ

రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యులును ఆదిమాంధ్ర నాయకులును, అను మ-రా-రా-శ్రీ కుసుమధర్మన్నగారి ఆగ్రాసనాధిపత్యమున యీతల 27 తేదీ ఆదివారమున యేలూరు పురమందిరమున ఉదయము 8 గంటలకు జరుగును. కాన ఆదిమాంధ్రులును, ఆదిమాంధ్ర అభ్యుదయము గోరు మహాసములందరును దయచేయ వేడుచున్నాము.

రాయుడు గంగయ్య,
అహ్వరసంఘాధ్యక్షుడు,
కుసుమ వెంకటరామయ్య,
బడుగు నాథముని,
కలవర్తి ఆదెయ్య,
కండవల్లి శాంతయ్య,
కార్యదర్శులు.

తొలిసంచాయశ్రీకోస్తాసభ్యులు 15-వ తేదీని సమావేశమై శ్రీరాజామిథ్యా నల్లపరాజు అప్పలరసింహరాజుగారిని అగ్ర్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి.

The Madras Races 1925-26.

చెన్న పురి పందెములు Notice.

విచారిత్ర వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈదిగు వ తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూపద్ధులుగారు మార్చిరి.

మొదటి ఎక్ స్ట్రా మీటింగు

రెండవదినము 2452

19-12-25 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

1 గం - 45 నిమిషములకు

ఆయుర్వే దాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యున్నత గ్రంథము రు 3-0-0

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు 2. భస్మప్రకాశిక రు.1.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2046

(కెన్సింగ్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజినాడ.)

ఆంధ్రనైషధ సారము నెల రు 0-12-0

శ్రీనాథుని నైషధము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది

సు గుణ మణి 2301

మహావారము చక్కని నవల నెల రు 0-8-0

పాండరీక మాహాత్మ్యము

పాండరంగమాహాత్మ్యంతర్గతము నెల ,, 0-8-0

గ్రంథములికెట్లు 1-8-0 పోస్టు చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని (సిరిటూరుజిల్లా)

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము 2460

దీనిని నేవించినచో మూత్రములో కలసిపోయిడి భక్తమును నిలుపును. పలుచబడిన పీర్లమును గట్టిపరచి రతిలో అతి శీఘ్రరేతఫలన మవుటను మానును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహ పుష్టి, పీర్లన్ను, కాంతి, బలము, రతిదార్ధ్యము, ఇంద్రియ పుష్టి, మొదలగునవి బలము కలుగును. నెలదినములకు సరిపడుచుండు తపాలా ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు 3-7-0. పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం/గోదావరి

నానత్యాన్వేషణచరిత్ర

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

ఉపోద్ఘాతము

యీనెల 11వ తేదీ ఆంధ్రప్రభలో 17వ పుటయందు ముద్రింపబడెను.

ప్రథమ ప్రకరణము

గాంధీ కుటుంబమువారు మొదట వణిజులుగా నుండి నటుల కనబడమన్నది. అనగావర్తకమును కలవృత్తిగాకలవారు. నానత్యాన్వేషణచరిత్రమున పితృమహాత్ములముత్రము నెరు సగా కథివారు సంస్థానములో ప్రధానామాత్యులుగానే యుండిరి. ఉత్తమ చందీ గాంధీ ఉర్రఫ్ బరగాంధీ చాల సవ్య గ్రునుడుగా నుండి యుండవలెను. అతడు పోర్టుబందరులో దివానుగ నుండగా రాజకీయములగు కట్టలు చాల కలుగుటచే నత డటనుండి ప్రాంతరక్షణార్థము జానగడమునకు పోలసి వచ్చెను. అత డెడట నవాబుకు ఎడమచేతితో సలాము చేసెను. అది యొకడు చూచి "ఏల నీవుటల చేసితివి? యిది నవాబు నవ మానించుట కాదా" యని యడిగెను.

ఇది అవమానించుట కాదు, నా కుడిచేయి యిదివరకే పోరు బంధుల సంస్థానాధిపతి కధీనము చేయ బడినది గాన నా స్వాధీనముందున్న ఎడమచేతితో జానగడ సంస్థానాధిపతికి వందన మొనరించితిని. అని ఉత్తమచరు తెలిపెను.

ఉత్తమ చందు ప్రథమ పత్ని చనిపోగా అతడు మరల వివాహము చేసుకొనెను. మొదటి భార్యకు నలుగురు పుత్రులును రెండవ భార్యకు యిద్దరు కొడుకులును పుట్టిరి. మీరు యిటుల సవతిల్లి డిడ్డలని చిన్నతనమున నాకు తెలియనే తెలియదు. పిరార్గురును ఏకోదరు లనియే తలచుచుంటిరి. రెండవభార్యకొడ్డ లలో ఆగజుడు కరంచందు ఉర్రఫ్ కాబాగాంధీ. అతని తమ్ము డు తులసీదాసు గాంధీ పూరుబందరులో మొదట కరంచందును పిమ్మట తులసీదాసునుగూడ దివానులుగా పనిచేరి. కరంచందు గాంధీయే నా తండ్రి. ఆ రోజులలో రాజస్థాన సంఘమును పేరుతో నొక సంఘ ముండెను. ఆ సంఘము సంస్థానాధిపతుల వివాదలను పరిష్కరించుచుండెను. ఆ సంఘమున నా తండ్రి యొకసభ్యుడుగా నుండెను. ఆ సంఘ మిపు డంతరించినది. నా తండ్రి కొంతకాలము రాజకోటలోను పిమ్మట వంకనేరులోను గూడ దివానుగా నుండెను. అతడు చనిపోవునాకునురాజకోట సంస్థానమువారు పించెను యిప్పుచునే యుండిరి.

నా తండ్రి నాలుగుసారులు వివాహము చేసుకొనెను. కర్తవ్య వియోగము తలస్థించుచుండుటవలన నా తండ్రి ఆటు నాలుగుసారులు వివాహము చేసుకొనెను. నాలుగవ భార్యయే నాతల్లి. ఆమె పేరు పులిబాయి. ఆమెకు ఒక కుమార్తె యును ముగ్గురు కొడుకులును పుట్టిరి. నేనే కడుగొట్టుబిడ్డను.

నాతండ్రికి స్వర్ణరథాభిమాన వాగ్ధిము. అతడు సత్యనిర తుడు. ధైర్యశాలిగాని కోపస్వభావుడు. అతనికి విషయాలలోత గూడ కొంత అధికమనియే చెప్పదగును.

ఏలననగా 40 ఏండ్లు చాటినపిమ్మట నతడు నాల్గవ శుంకీచేసుకొనెను. కాని అతని ప్రవర్తనము నిష్కళంకము. అతడు కేవలము నిష్కమకూపాతి యని బంధువులును యితరులను గూడ నాతండ్రిని చాల ప్రశంసించుచుండిరి. అతనికి సంస్థానాధిపతిపట్ల గాఢమున సభిమానముండెను. ఒకసారి ఒకటి టిఫు ప్రభుత్వప్రతినిధి (అసిస్టెంటు పాలిటికలు ఏజెంటు) నా తండ్రియెదుట రాజకోట సంస్థానాధిపతినిగూర్చి సీరముగా మాటలాడగ నాతండ్రి నిర్భయముగా ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అందున కాయుద్యోగి కోపము వచ్చి కుమారా చచ్చెనుని నా తండ్రిని అడ్డపించెను. అందులకు కాబాగాంధీ ఒప్పుకొనలేదు గాన నతనిని కొన్ని గంటలసేపు నిర్బంధమున నుంచెను. నాతండ్రి అందువలనగూడ చలించలేదు. పిమ్మట నతనిని ఈ యుద్యోగి వదిలివేసెను.

నాతండ్రికి ధనసంపాద చేచ్చలేదుగాన నతడు అధికముగ సొత్తును గడింపలేదు.

నాతండ్రి గొప్ప పండితుడు కాదు గాని అతని కనుభవ ముచూపు అర్థజాగోజులలో గుజరాతీ ఐదువ స్థాంపద్ధులకు మాత్రమే చదివెను. చరిత్రమును భూగోళమును అతనికి కొంచె ముగూడ తెలియవు కాని అత్యధికము లోకానుభవము కలవా డగుటచే రాజ్యాంగవ్యవహారములలో విషమ సమస్యలను గూడ సులువుగా పరిష్కరింప గలగుచుండెను. వలకొలది ప్రజలతో సంబంధించిన వ్యవహారములనుగూడ సులభజననమ్మ త్తిముగా నెరవేర్చ గలగుచుండెను. మత్స్యగంధములుగూడ న

తడు శ్రద్ధగా చదువలేదు గాని మతాచారపరాయణు డగుటచే ప్రతినిమిషము దేవాలయమున కేగుట పురాణములను మతవిష యకోప క్యాసములను వినుట మున్నగు కార్యములను చేయు ను భక్తిజ్ఞానచైతన్యములను హెచ్చుగా బడయగలిగెను. వా ర్థక్యమునందు మానుటంబయిన కాత్తుడగు నొక బ్రాహ్మణుని ప్రోత్సాహమువలన శ్రీమద్భగవద్గీతను చదువ నారంభించెను. ప్రతినిమిషము భగవద్గొఖాసముయనున కొన్నిశ్లోకములను కిగ్గ టిగా చదువుచుండెవాడు.

నాతల్లి అత్యంత విశ్రాంతి. ఆమెకు భగవద్భక్తి అత్యధికము. ప్రతిదినమున నైవేద్యముజరిగినగాని ఆమె భోజనము చేసెడిది కాదు. ఆమె ప్రతిదినమున విష్ణు ఆలయమునకు (హవేలీ) రిప్పకపోవుచుండెను. ఆమె ప్రతివత్సరమున చాతుర్మాస్యవ్రతమును పట్టువలగా జరుపుచుండెను. శ్రీ నాలుగు నెలలలోను అవగా ఆహారసరఫరాను మొదలు కాత్రీక శుద్ధ పౌర్ణమివరకును కొన్నిదినములు ఉపవాసమును కొన్నిదినములు ఏకభుక్తముగ ఆహారనియమామును జరుపవలసి యుండును. ఆమె కరివ వ్రతములను పూని నియమభంగము మాత్రము కలుగకుండ వానిని సాగించుచుండెను. వ్యాధి కలిగిననుగూడ ఆమె వ్రతమును మానేసిదికాదు. ఆమె ఒకసారి చాంద్రాయనవ్రతమును ప్రారంభించెను. అప్పుడు ఆమెకు జబ్బుచేసినది. జబ్బుకొని ననుగూడ ఆమె మానలేదు. చాంద్రాయనవ్రత మనగా ఆహారాస్యమునాడు శుక్లపూర్ణిమ వ్రతము చేయవలెను. పాడ్యమినాడు ఒక కలశము విడియనాడు రెండు అటుల పౌర్ణమినాడు 15 మల పాడ్యమినాడు 14 విడియనాడు 18 అటుల చతుర్దశినాడు ఒకటి, అమవాస్యనాడు ఉపవాసము. ఈనడుము ఏకాద శులు శుక్లపూర్ణిమవ్రతము. ఈరీతిగా యీ నాలుగు నెలలును జరిపెవరు. నాతల్లి చాతుర్మాస్యలలో రోజు విడివి రోజు ఉపవసించు నియమముగూడ పెట్టుకొనెను. వరుసగా రెండు మాడు రోజులుగూడ ఆమె నిర్లక్ష్యముగా ఉపవాసము చేయ గలిగియుండెను. ఒకసారి చాతుర్మాస్యలలో నూర్వడు కన బడిన నాడు భోజనము చేయకుండుటకుగూడ ఆమె వ్రతము పూనినది. అప్పుడు వర్షకాలముగుటచే కొన్ని రోజులు నూర్వడు కనబడకుండనే యుండును. అప్పుడు ఆస్తికముగా నూర్వడు కనబడి తటా లున మబ్బులోనికి పోవుచుండును. మేనుండుచును చిన్నపిల్లల మగుటచే కనిపెట్టి చూచుచుండి నూర్వడు కనబడగానే పరు గెత్తిపోయి మాఅమ్మతో చెప్పుచుండును. ఆమె గూడ వడివడి గా ఎన్నుచుండును గాని ఒకపుడు ఆమె యీవలేకి ఎచ్చులోప లనే మరల నూర్వడు మబ్బులోనికి పోవును. "పోనీలే నాయ నా నేడు నేను భోజనముచేయుట నూర్వనారాయణమూర్తి కిష్టములేదు. కావున నాకు చర్మనమియ్యకుండ పోయినాడు. ఒకనాడు భోజనము లేకపోయిన నేమి లే" అని ఆమె నవ్వుచు మాతోచెప్పి మరల లోనికి పోయి పని చేసెనుకొనుచుండెను.

ఆమెకు మంచివివేకసంపద కలదు. ఆమెకు రాజకీయ విషయములందు గూడ మంచిజ్ఞానముకలదు. ఆమె చాల వివేక వతియును రాజకీయంబయినందలి స్త్రీలుగూడ ఆమెను చాల ప్రశంసించుచుండెననారు. నేను పనివాడ నగుటచే తరుచుగా నాతల్లితో రాజాంతోపురమునకు పోవుచుండువాడను. అప్పుడు నాతల్లి రాజమాతతో (సంస్థానాధిపతితల్లి యగు వితంతువు) చాల సేపు చర్చించుచుండెడిది.

నేను ఆసాద్యముగ గర్భమున 18:9 అక్టోబరు 2వ తే దీని నుదాహువురి అనబడు పూరుబందరులోనే పుట్టితిని. నా వైశముగూడ నగుట నేగడవినది. బాల్యదశయందు నాకచటనే అక్షరాభ్యాసము చేసి బడికి పంపిరి. అదివాకు బాగుగాభావక మున్నది. ఎక్కుములను లెక్కలను నేర్చుకొనుట నాకపుడు చాలకష్టముగా నుండెడిది. ఆరోజులలో నిరంకుశ సహ్యాయు లతో నేనుగూడ కలసి ఉపాధ్యాయుని నిందించుచుండెవాడ నను విషయముతప్ప మరేదీయును జ్ఞాపకములేదు. దీనినిబట్టి నా కపుడు చాల మందములి యుండెడివరి లోచుచున్నది. (నవ జీవముండి మహాసేవదేశాయిగారివలన ఆంగ్లభాషలోని కిసు వదింపబడెను. - (ఎంగ్లండ్లీయా 10-12-25)

ప్రపంచముందు అంతటను మంచినీర్వాగతము "కామశాస్త్రమునకు" గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వగ్రము, ఆధి మొదలగు వాటినిగురించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము. 170 పుటలు గలది. మిగిలిన లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు. ఇది ఉచితముగా తపాథ ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసిన వారు తేదియ విలసమునకు వ్రాయుడు.

219 ఆతంకనిగ్రహ ఔషధశాల, 26, బ్రాడ్వే, న్యూయార్కు.

త్యరపడుదు. తరుణము విడువలయు!

కిరసనాయలు కమీషనుకు అమ్ముటకు ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కావలయును

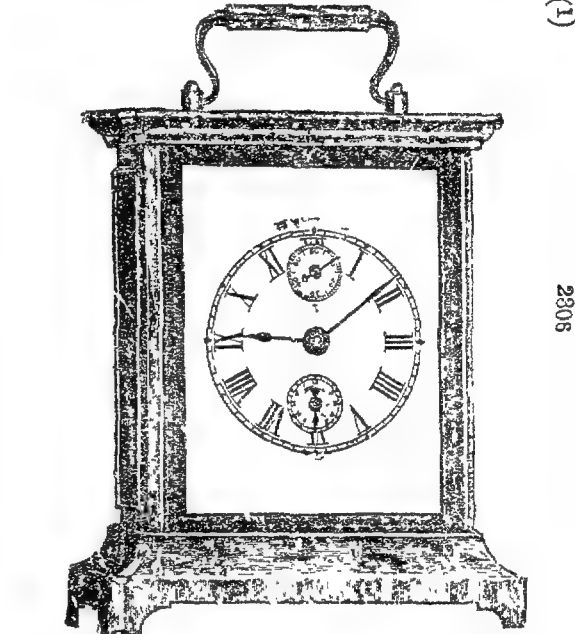
స్వరకు రెడిగానున్నది

అమెరికా డి 160"ల తెల్లకిరసనాయలు లూని కేజింగు ఆయలు, ఇంజనుఆయలు, పెట్రోలియం వగైరాలు గంజా, విశాఖపట్టణం, గోదావరి ఈస్టు, వెస్టు, క్రిష్ణ గుంటూరు, నెల్లూరు, కడప, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపూరు, మెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకున్న, నైజాం షామినియను కున్న ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కమీషనుకు అమ్ము టకు కావలసియున్నది. కోరువారు మాదు బాషు లైన (నేట్ ఆసూరాం సదాసుక్ భట్టచుగారు రాజమండ్రివారితోగాని పేరూరి విశ్వనాథంగారు మదరాసు వారితోగాని) పరుతులు కరస్పాండెన్సు వలనగాని లేక స్వయముగాగాని ఏర్పాటు చేసు కొనవలయును.

2508

RAMASAWMY PEREIRA Co.,
13 Second Line Beach, Madras
Agents of Michol'd Co., U. S. A..

కారేజిగడియారము

ప్రపంచముండు సుప్రసిద్ధమైన జ్యూవీలోనుండు జిన్ ఘున్న కర్మాగారమువారిచే తయారు చేయబడుచున్నవి. ఇవి గంటలు, అరగంటలు, ఆలూముకొట్టును. ఎత్తు 6" సాగిస్తే డయలుగలవు. ధర రూ 15-8-0 గంటలుమాత్రము కొట్టునది ధర రూ 18-8-0. సంగీత అలారం గలది. ధర రూ 19-0-0 ఒక సంగీతముగ గారెటి వ్రతముతో సహా సరఫరాచేయబడును. అద్దరుపంపువపు రూ 20 లు అన్యాయముగా పంపకొరెదదు.

Khader & Yousuf Bros.
Watches & Clock Dealers Since
1888 Govt. & Ry Suppliers, Madras

చేంబరేను

శూలనాష్ట్ర, అతిసార నివారణి 133

ఇది చాల ముఖ్యము ఆహారము భిక్షము కాకపోవుటవలనను, దురు సీరును రా గుటచేతను లేక గాలి, పిత్తోష్ణ సి తితలాల మని చూరుటవల నను పై వ్యాధులువచ్చును. ప్ర తియించును, ప్రతిఘోషించుని సంపించును, నెలపులకు బయ టి పూరికపోవునారి ప్రతిపెట్టె యందును తప్పక చేబరేను శూలనాష్ట్ర, అతిసార నివారణి యుండవలెను. గృహమునకు ప్రయాణములందు అకస్మాత్తు గా గలుగు వ్యాధులకు వాడె

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ. వి. ఎస్. ఏ. యం. బి. గారి అమృతామృతలక్షణము

విద్యాగలనను యోగవారులకును విక్రీలి ఉపయోగకారి, వరియు చర్మమునకును, మెదడునకును మంచిబలమును, నెత్రిమలకు చలనను, వెంట్రుకలకు పుట్టను, కాంతిని కలుగజేయును. దీనిచలన తలపోట్లు, మంటలు ఒంటిలకొప్పులు, కన్నీరుకారుట, పుసులుకట్టట, శరీరతాపము నివారణమునను, వెల సీసా 1-కి రూ 1 0 0

వజ్రదంతచూరము

దీనితో దంతధావన జేసినయెడల దంతములనుండి రక్తము కారుట, చిల్లవాపు, నిర్మూలము చేసి ఇతరవ్యాధులను రాకుండ చేయును.

వెల డబ్బి 1-కి రూ. 0 4 0

రక్తశోధక

చెడిపోయిన రక్తమును శుభ్రపరచును మరియు చీడ, తామర, మేహాపాడు, నోటిపూతలను, నిర్మూలము చేయును.

వెల సీసా 1-కి రూ. 3 0 0

వ్యవసయోగ

నేనకవేలు విక్రయము, నీరైపోయిన పీర్మము గట్టిపరచును. మాత్రముతోగాని, నిద్రలోగాని పోపు పీర్మస్థలనును నిలుపును. నశుంసకత్వము పోగొట్టి యావననంతునిగజేయును.

సీసా 1-కి 21 మాత్రలు రూ. 1 4 0

దొరుకు విలాసము:—

(1268)

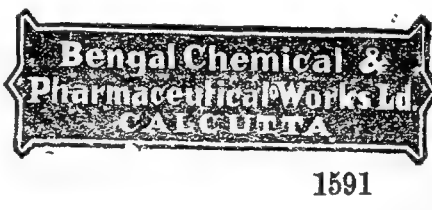
అఫీసు 151, గోవిందప్పనాయుడిగిరి, బ్రాంచి 188, బ్రాడ్యే, మదరాసు.

(2) ఆ యు ర్వే దా శ్ర మం, పోస్టుబాక్సు 287, మదరాసు. అన్నిచోట్ల ఏజెంట్లుకావలెను.

వై రెక్సు | మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

ఒకటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతావత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సుకి తెక్స-పెట్టుట' ఏలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండేమియు రహస్యములేదు
దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును
బుడ్డి 1 కి రు 0-13-0 మాత్రమే
వి. పి. ఖర్చులతో సహా రు 1-4-0.

వెరి గెడి బిడ్డలకు అమోఘమైనది!

మాంసముతో కలియిస్తున్న భుజించుటచే గలుగు దాహకంటెను మాంసకండరములు, ఎముకలు, పుష్టి అధికముగా నృణ్ణితుగును. తొమ్మిదింటిలో వయస్సును భుజించుటచే కలుగుపుష్టి ఒకంత క్వాకర్ ఓట్లకు భుజించుటచే గలుగును. ఈరుచికరమైనట్టియూ, ఆరోగ్యమై:ట్టియు ఆహారమును వినువక మివిడ్డలకిచ్చిన చాల పుష్టిగా పురుగుదురు. వారి చిన్నదండల ఆరోగ్యముగానే నృణ్ణితుగును. వారు మిక్కిలి చురుకుగలవారుగను, పుష్టిగల వారుగను పుండురు. తక్షణమే క్వాకర్ ఓట్లకు వారికిచ్చుటకు ప్రయత్నింపును.
తయారుచేయుట సులభము, జీర్ణముగల సులభము, ఉష్ణముచేయును.

Quaker Oats

క్వాకర్ ఓట్లు చేతితో తాకబడుటలేదు.

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

క్రాంతకలెక్టరు వచ్చుట

డిసెంబరు 14:-కూర్చుగోదావరిజిల్లా కలెక్టరు హెచ్. ఎస్. ప్రియగారు నేడు రాయబహదరు యు. రామారావుగారికి చార్జిసి యిచ్చినారు. ప్రియగారు తంజావూరు కలెక్టరుగా వెళ్లెదరు.

సెనేటు ఎన్నికలు

శ్రీ దర్బా వెంకట శివరామరాస్ గారు ఈజిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల తరపున సెనేటు ఎన్నిక స్థానమునకు అభ్యర్థిగా నిలువబడిరిని రూఢిగా తెలిసినది. కాకినాడ వారసు ఎ. టి. పామరు, చల్లా సుబ్బారావుగార్లు, రాజమహేంద్రవరం వారసు చోరగుడి కృష్ణారావు, కందుల లక్ష్మీపతిగార్లును అభ్యర్థులుగా నుండురు. దరఖాస్తులు యూనెల 21 వ తేదీకి చేరవలెను. 23 వ తేదీన ఆవి పరిశోధింపబడును. కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారి సలహాప్రకారము ఎన్నికల తేదీ మార్చుచేయబడెను. 1925 సం॥ జనవరి 11 వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగును.

ఒకమరణము

వల్లది సత్తింగం నాయకరు ధర్మముల (కాకినాడ) కు ధర్మకర్తలలో నొకరగు పెనుపోతుల గోవిందరాజులు గారు నేటియుదయమున పరలోకగతులైరి అని తెలియవచ్చెను. ఈ పిరి తిత్తులలో జబ్బుకల అని చెప్పబడెను.

ఎనిమిదవ రెడ్డిమహాసభ మద్రాసు

1925 వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 19, 20 తేదీలలో, ఎనిమిదవ రెడ్డిమహాసభ మద్రాసు, బార్డిటపుకో, ఆర్మీనియస్ పీథిలోని గోక్షేనుందిరమునందు మ-రా-శ్రీ, వల్ల సేడు సరసింహ రెడ్డిగారి అధ్యక్షత్వక్రింద జరుపబడినదిగాను గాన తాము తప్పక దయచేసి జయప్రదము గావించగోరెనము.

మహాసభ శనివారమునాడు 19 వ తేది 12 గంటలకు సమావేశమగును.

ఆహ్వాన సభాస్వతులు:—రామబహద్రులు మున్నగురు వెంటకరాఘవరెడ్డి.

కార్యదర్శులు:—1. క. కృష్ణారెడ్డి డాక్టరు, బి. ఏ. ఎం. బి., సి. యం. 2. పి. చంద్రారెడ్డి, బి. ఏ. కె. ఇ. వి. సుందరరెడ్డి, ఎం. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు నక్సీలు.

స్వరాజ్యాశ్రమము-గండవరము

1925 సంవత్సరము డిసెంబరు నెల తే 9 ది గండవరము పురవాసులు, శ్రీయుతులు భొమ్మకేశురెడ్డి, జేమిరెడ్డి పుల్లారెడ్డిగార్ల వివాహ మహోత్సవకాలమున, గండవరము, స్వరాజ్యాశ్రమాభ్యుద్ధిక్త రు 116 నూటపది గూరు యాపాయలు, రాశములు నొసంగినందులకు సంతసించుచున్నాము.

పోలా వెంకటప్పయ్య, నవులూరు సుబహ్మణ్యం, కార్యదర్శులు.

శ్రీ తిలకవిగ్ర విద్యాలయము, పల్లిపాడు, (ఇందుకూరువేట పోస్టు - నెల్లూరు)

స్వస్తిశ్రీ క్రొధన సం॥ పువ్వు కు ౬ లు సోమవారము సాయంత్రము (21-12-25) 4½ గంటలకు శ్రీయుతులు రా॥ బ॥ ఆమంచల్ల సుబ్బాకృష్ణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. (ఎమ్. ఎల్. సి) గారి యాజమాన్యమున శ్రీ. రే. ల. గారి నెల్లూరు పురమందిరమున పై విద్యాలయ తృతీయ వార్షికోత్సవము జరుగును. ఇంగువ శివయ్య—అధ్యక్షుడు.

శ్రీఆదిమూర్తిశ్వర గృంథాలయము

స్వస్తిశ్రీ క్రొధన సం॥ కార్తీకశుద్ధ విదియ సోమవారము (19-10-25) రోజున గుంటూరు జిల్లా పెదవండిపాడుపురం బున శ్రీ పరమహంసలకు సంకా ఆదిమూర్తి దేశికంధులవాది సంవత్సర ఆరాధన మహోత్సవ సమయంబున, భక్తజనులచే, మ. రా. రా. శ్రీ గాడేశ్వర్ల మల్లికార్జునుడు పంతులుగారి (ఎల్. యమ్. పి.) యాధిపత్యమున, నోకసభ గా వింప ౩. "ఆదిమూర్తిశ్వర గ్రంథాలయ" మునుపేరట నొకగ్రంథాలయము నెలకొల్పబడెను. భక్తినిగూర్చియు-విద్యనుగూర్చియు-గ్రంథాలయముల అంశ్యకతను గూర్చియు పలువురు భక్తులచే ఉపన్యాసము లొసంగబడిన పిమ్మట సంకా ఉపేంద్రరావుగారు ఈగ్రంథాలయమునకు పుస్తకములను ఉచితముగా నిచ్చిరి. గూడులగుంట అంశమ్మచౌదరి

మదరాసు కార్పొరేషను

మూడు మాక్రెటులో టీదుకాణములు

ఇదివరకు వాయిదాపెయ్యబడిన కార్పొరేషను సాధారణ సభ నిష్పత్తి సాయంకాలము సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. సుమారు 30 మంది సభ్యులు వచ్చిరి.

మేనేజరు సభ్యుడగునా?

మొదట ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. మేనేజరుగారు సభ్యుల ప్రశ్నల ప్రకారము పిలుచుచుండగా ఉపప్రశ్నల నడుగునందరి. 16 ప్రశ్నలు గడచిన పిమ్మట తణికాచలం చెట్టిగారు క్రమభంగమును సూచించిరి. మేనేజరు సభ్యుడు కాదు. కావున సభలో మాట్లాడరాదనిరి. క. భావ్యంగారు ఆరోగ్య కారణమున విడిచిపెట్టిన సభలో మాట్లాడనివ్వబడలేదా. మేనేజరు గూడ అట్లే మాట్లాడవచ్చుననిరి. వారు సభకు కావలసిన సమాచారము చెబువచ్చునని పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టిగారిని, పెద్దను అధ్యక్షుడే పిలువ వలెనని తణికాచలం చెట్టిగారు సూచించిరి.

ఈ విషయము మొదటనే అందు చెప్పియుండవలెనగాని ప్రశ్నోత్తరములు జరుగుచుండగా మధ్య నడువెట్టరాదని వ్యాస రావు గారనిరి.

అధ్యక్షుడు:- నిజమగు క్రమభంగము సూచించినపుడే పుడెనను గమనింపవలసినదే. ప్రశ్నలు ముగియగానే యీవిషయమై నిర్ధారణ జేసెదను. మనకు అనుసరింప దగ్గ నిబంధన లేమియు లేవు గనుక యీవిషయమున సభ్యుల అభిప్రాయమును తెలిసికొనెదను.

తణికాచలం చెట్టిగారు, పూర్వపద్ధతి ననుసరించినచో తనకేమియు అభ్యంతరము లేదనిరి. సభ్యులే తమంత తాములేచి ఉపప్రశ్నల వేయవలెను గాని వేరొకరు పిలువ ననసరములేదనిరి. అందు సభ్యుడు కానివారు పేరు పిలువరాదనిరి. అట్లని పేర్లజరుగారి కెట్టి అగౌరవము భావించలేదనిరి. అధ్యక్షుడు స్పష్టముచేసెను మేనేజరుగారి ధర్మ వివరణరావనిరి. అంత వరకు పూర్వపద్ధతి లనుసరింపవలెననిరి.

అధ్యక్షుడు విషయము నిర్ణయించు నిబంధన లేమియు లేవనియు అది క్రమభంగము సూచించినదగ్గ విషయముగావనియు నుడిచిరి. ప్రశ్నోత్తరము సక్రమముగ జరుగవలెనను యుద్దేశముతో కార్యసభలో వర్తన ననుసరించిరి. అచ్చట కార్యసభ్యుల పేర్లను పిలుచుచుండగా నిచ్చట మేనేజరుగారిని నియమించిరి. ఈపద్ధతి బాగులేని సభనారు తలంచినచో నిలిపివేసెననిరి.

కానీ సభలో కార్యసభ్యుల గెచ్చురుగారిచే ప్రత్యేకముగ నందుకొరకు నియమింపబడెననియు మేనేజరుకు అంతటో పో

ల్పుటకు పిలువదనియు, యిదివరకు ఉపప్రశ్నలకును ఆచారముండెను గాని ఎన్నడును మేనేజరుగారి జోక్యము లేకుండెననియు యీపద్ధతి క్రొత్తమార్పనియు తణికాచలం చెట్టి గారనిరి.

కార్పొరేషను సభ్యులుగా చాల యనుభవముగలవారును, ఇదివరకసభ్యులుగ నుండినవారను ఇట్టి ప్రతిఘటన సూచనల జేయరాదని హమీదుఖానుగారు రనిరి.

తణికాచలం చెట్టిగారు:- "ప్రతిఘటన సూచన" యను పదము ఉపసంహరింపకొనవలెను.

టి. సుందరరావుగారు:- మేము ప్రతిఘటించుటకు రాలేదు.

హమీదుఖాను:- అది పార్లమెంటు పర్యాయపదము. అధ్యక్షుని పని కడ్డుపెట్టరాదు నామనేలు చేయబడిన సభ్యులు.....

అధ్యక్షుడు:- ఈ విషయమున సభ్యుల అభిప్రాయమును తెలిసికొనగోరెను. అంతట వ్యాసరావుగారు ప్రతిపాదనపై అధ్యక్షుడు తెలుపగోరగా, చాలమంది ప్రస్తుత పద్ధతే బాగున్నది. అనుసరింపవలెనని అభిప్రాయము చెప్పిరి. ప్రశ్నోత్తరములు చివరంట జరిగినవి.

రికెన్యూ ఉద్యోగికి రూ. 2000 మోటారుకారు కొనుటకు అడ్వాన్సుగా నిచ్చు సూచన అంగీకరించబడెను.

మూడు మాక్రెటులో టీదుకాణము

నూతన ఈ వెనింగు బజారుద్ద, మూడు మాక్రెటు ముందు భాగమున పూన మల్లి రోడ్డు ప్రక్కను 20 X 20 అడుగుల స్థలము టీదుకాణము పెట్టుటకై ఒక మహమ్మదీయున కిచ్చుటగూర్చి డిర్క్యును చర్చ జరిగెను. ఈ స్థలమునకై అబ్దులు రజాకు అనువాడు దరఖాస్తు పెట్టెను. అబ్దులు సతారు అనువాడుకూడ కోరెను. నూతన స్థలము రజాకున కిచ్చి ఆతడు విడిచిపెట్టు మూడు మాక్రెటులో దాఖలాడిన అవసరమగుచో సతారున కీయవలెనని స్టాండింగు కమిటీవారు సిఫార్సుజేసిరి. హమీదు ఖానుగారు, పాఫీ మహమ్మదుగారు సతారున కివ్వవలెననిరి.

మహమ్మదీయ టీదు కాణములు చాల అసహ్యకరముగ ను, అనారోగ్యము గ నుండి, పూలతోటల అందమును చెడకొట్టుచున్నవి. కావున అట్టిచోట చేరువకు టీదుకాణమునకు స్థలమివ్వరాదని ప్రతిపాదించిరి. హస్తముఅంజిలో సతి బలపరచెను. పి. టి. కుమారస్వామి చెట్టిగారు అసలగుచు వేలావేసి విక్రయించవలెనని సూచించిరి. అసలై యెడమవైపున చక్కని పూలతోటగలదు. కడివైపున గూడ యీస్థలమందు తోట వేయవలెనగాని టీదుకాణమున కమ్మరాదనియు, అనారోగ్యకారము గనుకావున ఆవిషయమును ఆరోగ్యశాఖాధికారి అభిప్రాయమునకై పంపవలె

నని కె. వ్యాసరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. మహమ్మదీయ టీదు కాణములను డా. విజయరాఘవులు గారు, వ్యాసరావుగారు నిందించినందుకు హమీదుఖానుగారు చింతిల్లిరి. చివరకు డా|| విజయరాఘవులు గారి ప్రతిపాదన 14,11 వోటుతో ఆమోదించబడెను.

చాకలిచేటలో శిశుసంరక్షణ శాలపై దాయాల నివాసాగారము మేడగట్టుకై రూ. 6000 ఒసంగవలెనను సూచన పిమ్మట చర్చింపబడెను. భవనములకై అంతరద్రవ్యము వెచ్చింపరాదని డా. విజయరాఘవులు, కింగారువేలు చెట్టిగార్లు ప్రతికూలముగ మాట్లాడినపిమ్మట ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

రామస్వామిమదల్యారు-పురుళ్ల ఆస్పత్రి

ఈ ఆస్పత్రి సూపర్వైజరు కొందరు ఉద్యోగులకు వేతనాభివృద్ధి జేయవలెననియు, నూతనముగ కొందరిని నియమింపవలెననియు, సామానుకొనుటకు రూ. 5000 యిప్పించవలెననియు కోరిరి. స్టాండింగు కమిటీవారు నూతన ఉద్యోగుల నియమించుటకు వేతనాభివృద్ధి జేయుటకు యిందుమించు అంగీకరించి చివర కోర్కె రూ. 5000 అనుచరమని శిఫార్సుజేసిరి.

ఈమొత్తము (రూ. 4000) యిప్పించవలెనని డా|| బి. యస్. మల్లయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి. అంజిలో సతిగారు బలపరచిరి.

డా|| రామకామతుగారు యీవిషయమును స్టాండింగు కమిటీవారి కప్పగించవలెనని సూచించిరి.

డా|| మల్లయ్యగారు సవరణద్రవ్యకాల చేయుచున్న ఘన కార్యమును మెచ్చుకొనుచు, దేశీయులకొరకు, దేశీయవైద్యులు, నర్సులచే చికిత్సగా వింపబడుచున్న ఆస్పత్రిని ప్రోత్సహించుటవలెననియు, నిరుడు నూతన పెట్టెకునాడ్డు కట్టించుటకు రూ. 27000 ఒసంగియుండిరి. సామానులు కొనుట, నూతన నౌకరులకు డబ్బియ్యకున్నచో నది నిర్మించి లాభమేమి? ఇప్పుడు ఖాయపరచినచో పైదేశములనుండి సామానులు పనిముట్లు నచ్చుటకు ఏడాదిపట్టకు. కావున స్టాండింగుకమిటీ కంపక పెంటనే యీమొత్తమును ఖాయపరచవలెనని మల్లయ్యగారు చెప్పిరి.

డా|| బి. రామకామతుగారు తాను డబ్బియ్యటకు విరదముగ నుండలేదనియు ఆస్పత్రిలో చాలస్తవ్యు లనవరములై యుండును కావున స్టాండింగుకమిటీ విచారణ కంపగోరితిననియు చెప్పిరి.

డా|| మల్లయ్యగారి ప్రతిపాదన, స్టాండింగు కమిటీవారి శిఫార్సులు అంగీకరించబడెను. పిమ్మట చాలవిషయములు చర్చితేకయే ఆమోదించబడెను. రిగి సాధారణసభ జనవరి 2 వ వారమందు జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

స్వదేశ సంస్థాపనమునకు సహాయపడుదు

ఐదు సంవత్సరములు జయప్రదముగ గడచియున్నవి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్త్ సీలి మి టెడ్

భీషగ్రత్న డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీవతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం. గారిచే స్థాపింపబడి

కొలంబోమొదలు హరిద్వారమువరకు అనేకచోట్ల మొదటితరగతి

బంగారు పతకములను సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నది.

ఔషధ నిర్మాణపద్ధతులయందు హెచ్చుగ అభివృద్ధిజేయవలసిన

కార్యక్రమము ప్రారంభించియున్నాము

1 వాటారూ. 10 మాత్రమే. దరఖాస్తుఫారములు, క్యూటబాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఏజెంట్లు కావలెను.

మానేజరు: 19, హార్నిస్ రోడ్డు, మొంటురోడ్డు, మద్రాసు. దరఖాస్తులు పంపవలెను.

భారత సంహిత వాణిజ్య సంఘ వార్షిక సమావేశము

తీర్మానములు

కలకత్తా డిసెంబరు 14-తెంగాలు వాణిజ్య సంఘ సభ్యుడగు సర్ విలియం కర్రీగారు యాక్రీండ్ తీర్మానమును ముఖపాదించిరి. "ఇంకంటాన్న మొత్తమును లెక్కవేయవలయు" వ్యాపారములో పెచ్చునప్పుడు ముఖపాదించిరి. "ఇంకంటాన్న మొత్తమును లెక్కవేయవలయు" వ్యాపారములో పెచ్చునప్పుడు ముఖపాదించిరి. "ఇంకంటాన్న మొత్తమును లెక్కవేయవలయు" వ్యాపారములో పెచ్చునప్పుడు ముఖపాదించిరి. "ఇంకంటాన్న మొత్తమును లెక్కవేయవలయు" వ్యాపారములో పెచ్చునప్పుడు ముఖపాదించిరి.

పరిశ్రమల లెక్కలు

పరిశ్రమలకు సంబంధించిన లెక్కలకు (ప్రాటిస్టిక్టు) తగినదేయటంలో, కార్మికశాఖ ఆర్థికస్థితిని గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములుగాక కేంద్రప్రభుత్వమే నిర్ణయమునకు వచ్చి గ్రంథంగాను దెచ్చిన తీర్మానముపై చక్కనిచర్చ జరిగెను. గ్రంథంగాను యీ తీర్మానము ఇతర వాణిజ్యసంఘములకును బాంబాయి సంఘమున కక్కడను వర్తింపజేయవలెనని దెప్పిరి. కారణమేమనగా వారల కార్మికకార్యాలయము బాగా పనిజేయుచుండుటయేగాక, యితర రాష్ట్రములందున్న నిజల కార్మికులు చాల అభివృద్ధిలో నుండిరి వారందుచేత తాముసభింపవలసినవానికన్న కమ్యూనిస్టులగుండుమండిరి. అందుచేత మాడేండ్లనుండియును బాంబాయి ప్రభుత్వము నిర్ణయముగ పరిశ్రమల ప్రాటిస్టిక్టును సమమార్పునలుచి విలంబము బిల్లును బెట్టెదమని బెడరించుమండిరి. వారి ముఖ్యపరిశ్రమ యేమియును ఏమార్గమున నడుపబడుచున్నదియు చెప్పి మాత్రము యీ లెక్కలను నిర్ణయమునకు వచ్చి యుండెను. ఇతరదేశములలోగూడ నిట్టి పరిశ్రమయే యున్నపుడు దానిలో పోటీజేయు గొప్ప ఆపరిశ్రమ దేశముయొక్క పారిశ్రామిక విధానమును టారిఫును నిర్ణయించుటకు బాధ్యులైనవారికి ముఖ్యముగ నుండవలెను. కాబట్టి యీవిషయమున కాసనమును కేంద్రప్రభుత్వమే జేయవలయును. లేకున్న ఆర్థిక ప్రయోజనము వారికి లేకుండబోవును.

పరిశ్రమప్రాటిస్టిక్టు విషయమున కేంద్ర ప్రభుత్వముకాసనము జేయవలెనను విషయమును ఉపపాదకు డిప్యూటీ సెక్రటరీ నందులకు సర్. పి. యెస్. మిత్రిగారు విచారమునదెప్పిరి. ఆసలు సెటిస్టిక్టును తగినదేయటము కాసన మొక టవసరమాయని విచారించవలసి యున్నదని ఆయన అభిప్రాయము. ఈవిషయమై యిదివరలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు దీనికొన్న చర్య యిప్పుడు లేకున్నందున, అయ్యది ఆరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ కాసనసభయందు వచ్చినప్పుడు తెంగాలు వాణిజ్యసంఘము పరిష్కరించుకొనియే యుండెను.

ఈ తీర్మానమునకు మద్రాసు వాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధి యు. సి. ఇ. వుడ్డుగారు ప్రతిఘటించిరి.

కేంద్ర భారత వాణిజ్యసంఘ ప్రతినిధి యగు యస్. డా. టెయిలరు గారు ఒక సవరణను ముఖపాదించుచు నిరంతరము గా ప్రాటిస్టిక్టును సమానమునకు అవసరమనిగాని వాంఛనీయమనిగాని యీసంఘము లెందులకు లేదన్నటు దెప్పిరి. ఈసవరణ యంగీకరింపబడెను.

నామను తొలగించుట

నీళ్లలోనుండు నామను తీసివేయటము అవసరము కాసనమును జేయవలెనని ప్రభుత్వమును గోరుచు నొకతీర్మానమును తెంగాలు వాణిజ్యసంఘసభ్యుడగు క్లార్కుగారు ముఖపాదించిరి. ఇయ్యది తెంగాలులోను (ప్రక్కరాష్ట్రములందును) వ్యవసాయమునకు చాలావృద్ధిచేయుచు నుండెనని చెప్పిరి. వారు యిక్కడ సాగును యీవిషయమును ప్రభుత్వప్రతినిధి దెచ్చునగాని యేమియును జరుగలేదు. ప్రభుత్వము వారెకాసనమును నిర్ణయింపవలెను ఈకాసనమును పనిజేయుటకు వేసినలోనే వీలగునని ఆయన ముఖపాదించెను. ఈతీర్మానమును

పి. ఆర్. లీస్సుగారును (చిటగాంసు) సి. ఇ. వుడ్డుగారును (కలకత్తా) బలపరచిరి. గా|| సర్. హ్యూస్టన్ గారును తెంగాలు ప్రభుత్వమును మాట్లాడుచు యీవిషయమై తెంగాలులో బాగా ఆందోళన గలదనియు, ఇరిగేషను శాఖవారు యీపాదకులు ప్రభును దీర్చివేయుమార్గముల పరిశీలించి చూచుచున్నారనియు దెప్పిరి. ఈతీర్మాన మంతట సంగీకరింపబడెను.

పొద్దుటప్రముంటి స్థానికాధికార సంఘ మొకటి ప్రధానముగ పని జేయుచును దీయవలసినపుడు అందులకయ్యే వ్రాత పూర్తి శుక్లులును, స్థానప్రభుత్వము మున్నగువి అసలు మూలధనములనే చేర్చవలెనని తెంగాలు చేంబరు సభ్యుడగు వి. ఇ. జి. ఎడ్డిగారు ముఖపాదించిరి.

ఈవిషయమై సంయుక్త వాణిజ్యసంఘము డిప్యూ అభిప్రాయములను భారత ప్రభుత్వము పరిశీలించునని గా|| సర్ చారల్య ఇన్సుగారు దెప్పిరి. అంత నీతీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

జపాను కన్వెన్షన్

1905 మార్చి 5 వ తేదీని జపానులో జేసికొన్న కన్వెన్షన్ ను సాధ్యమైనంతవరకు ఆపివేయవలెనని భారత ప్రభుత్వమున కీసంఘము సలహానిచ్చుచున్నటు వి. ఎ. గ్రంథంగాను, బాంబాయి, ఉపపాదించి చి. రి. ఈ తీర్మానము నాచరములో బెట్టుటవలన విదేశములో టారిఫుయధ్యయ పాపగునన్న విషయము నాయా దాపలేదు. భారతదేశ మట్టి టారిఫు యధ్యయనకు తగినదేయటము సిద్ధముగ నున్నదాయను విషయము ఆయనకు దెలియుట లేదు. జపాను పోటీ బాంబాయికి నూలుబట్టల సగు వ్యాపారములలో నుండెను గాని అందుకని తక్కువధరలక ముట్ట లేదు. అనగా విదేశములందు తయారు శుల్కకన్న తక్కువధరలకు సరకుల సముట్ట లేదు. జపాను వారు టారిఫు తక్కువధరల కిమ్మచున్నారేమో తెలియదు గాని, వారు భారతదేశమునకు బట్టలు నూలు మాత్ర మెక్కువగ బంపి యిచ్చటపరిశ్రమకును లాంకమైరు సరకులకును పోటీజేయుచున్నారనిమాత్ర మాయన చెప్పెను. జపాను సరుకు లంతవృత్తియగుట చేతనే యీదేశములో బిల్లులు వ్యాపారము జేసికొనుటకు నష్టముతో పనిజేయవలసినవైనను. లాంకమైరు వ్యాపారమునకు తీరినిచ్చుచు గల్గుచుండెను. ఈపోటీయే జరుగుచుండునెడల యీదేశములో పరిశ్రమలూపవలసి యుండును. ఈవిధముగ నన్యాయపు పోటీవచ్చుటచేతనే యిచ్చట నొకమిల్లు అసలు శురుకు తక్కువకమ్యునలసి వచ్చెను. ఏపరిశ్రమ గాని చాలకాలము దీనికి తాళజాలదు వైపోటిని దీని నాపుటకు దిగుమతి సరకులపై టారిఫును విధించుటయే. అట్లుచేయుటకు జపానులో జేసికొనిన సందర్భి భిన్నముగ బోవలయును.

సి. ఇ. వుడ్డుగారు, మద్రాసు, యిందులకు ప్రతికూలముగ నుండిరి.

భారతదేశ మొక్కటియేగాక కన్వెన్షన్ సంతకము జేసిన యితరదేశములు గూడ కలసి పని జేయవలెననియు అట్లు చేయుటవల్లనే జపాను అందుజేరునటుల ఒత్తిడి జేయవచ్చుననియు తెంగాలు సి. వి. చార్లెస్ గారు ముఖపాదించిరి. ఈ తీర్మానము సంగీకరించునెడల తెంగాలు, బీహారులు జపాను జేయు సెనుములలో చూటికి కిరీవ వంతుకు భయముగలదు. ఆయన యీతీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నుండెను. తుద కది ఒకపోయెను.

రూపాయి పాను టెండర్లను పోల్చుచుండుటకు మారకము లేదు నొకదానిని నియమింపవలెననియు, టెలిగ్రాముమీద అమ్యుకను లేమును పానులకుండి మార్పుటకు వీలుగ జేయవలెననియు, ఇలను కి వేలు భాగమునుమాత్రము బెట్టి పనిజేయు భాగస్వాములకు ఇంకంటాన్న లేకుండజేయవలెనని కోరుచును, వాతావరణశాఖకు గనమును బాగుగా నిర్ణయింపవలెననియు తీర్మానములు గావించబడెను. సభ ఆరోగ్య కాపివేయబడెను. మరల లేపు సమావేశమగును.

రెండవరోజు సమావేశము

కలకత్తా డిసెం 15:—సంయుక్త వాణిజ్య సంఘవార్షిక సమావేశము నేటితో ముగిసెను. ఇప్పుడున్నటుల ప్రతిసోదాగుకు గాక ఇంగ్లాండులో నేడైన కొన్న ప్రతిసారియు దానిని ప్రకటించవలెనని భారత ప్రభుత్వమును గోరుచు బాంబాయి వాణిజ్యసంఘ సభ్యుడగు వి. ఎ. గ్రంథంగా ముఖపాదించిరి. ప్రభుత్వమువారిప్పుడు కొనుపదతి బాగుగ లేదనియు పట్లకు టెండరుద్దారా కొనుపవలెననియు, అవిధముగ ఇండియను కరెన్సీ కమిషనుయేదుట సాక్ష్యము విచ్చితినియు వారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువగా కొనుగోలు జేయునపుడు, మారక మేవిధముగ నుండునదియు, సాక్షులకు వేచియున్న

యెడల నెట్లు పనిజేయవలెనో తెలియకపోవుటయు సంభవించుచున్నటుల వారికి గాన్పించెను.

ఆర్థికసభ్యుడు ప్రస్తుతమున్న యేర్పాటునే యుంచవలెనని కోరెననియు, ఈవిషయము కరెన్సీ కమిషనును బంపబడెననియు, సర్ చారల్య ఇన్సుగారు చెప్పిరి.

మద్రాసుచేంబరుసభ్యులగు సి. ఇ. వుడ్డుగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించుచు ప్రభుత్వముయొక్క చేతులను కట్టి వేయరాదని చెప్పిరి.

గ్రంథంగాను తీర్మానమును తుద కొకసవరణ నుపపాదించుచు ప్రభుత్వమువారి సూచన సంగీకరింపవలెనని వారమున కొకసారి ప్రకటనముగావించిన చాలానని కోరిరి. సవరించిన తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

భారతవర్తక పరిశ్రమల యభివృద్ధి (ప్రజలకు కొన గల) కక్షై వాధారపడియుండుననియు, భారతదేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధి యెక్కువైనగాని కొనగలకక్షి యెక్కువ గావాలదనియు, రాష్ట్రములనేకములందు వ్యవసాయాభివృద్ధిని గలుగజేయుటకు భారత ప్రభుత్వము గావించినవిధమును ప్రస్తుతించుచు గ్రంథంగానొకతీర్మానము దేగా సభవారంగీకరించిరి. అభివృద్ధి యెనగాని భారతదేశము అభివృద్ధిగాంచాలదని గ్రంథంగాను చెప్పిరి. భారతీయులకు కొన గలకక్షి బాగా పెక్కువజేసినపు యీదేశములో టారిఫులప్రొత్సాహ మున్నను లేకున్నను ఆధునిక ఉత్పత్తిమార్గము లభియింపవలెనను మాట నిజముగాదా? విద్యావంతులలో వ్యవసాయజ్ఞానమును గలుగజేయవలెననియు, వ్యవసాయశాఖకు కాసనసభలతో ద్వాటుండవలెననియు ఆయన దెప్పెను. రేవులతో సంబంధము గల ముగ్గునిపాటిటీలకు ముఖ్యముగ ఆధికారములు యెక్కువ జేయగూడదనియు యీసంఘము సలహానిచ్చెను. వారు విధించుచున్న అధ్యక్షములనియు, టారిఫులు పన్నులు తీసివేసి యితరపన్నులను విధించవలెననియు బెట్టిరి.

సర్ చారల్య ఇన్సుగారి విషయము చాల ముఖ్యమైనదనియు భారత ప్రభుత్వ ఆర్థికవిధానమునకు సంబంధించినదనియు బెట్టిరి. ఈవిషయము పన్నుల విచారణసంఘమునకు బంపబడెననియు ఆవిదేశము వచ్చినపుడు ఈసంఘాభిప్రాయమున ప్రభుత్వమునకు చాలసహాయకారిగ నుండుననియు సర్ చారల్య గారు దలంచిరి.

ఈసంఘమువారు తుద కొకతీర్మానము గావించుచు అందుకు ప్రతికూలముగ నిర్ణయమున్నదప్పు బిల్లులన్నియును విదేశపు కరెన్సీల చలామణి రోజున నున్న మారకపులేలు ప్రకారము చెల్లించునటుల ఏర్పాటుజేయుటకు ఆలస్యముజేయుచుండ కాసనముజేయవలెనని భారత ప్రభుత్వమును గోరిరి. విదేశపు కరెన్సీలలో దీయు బిల్లుల మారకపులేలు చలామణిరోజు లేలు ప్రకారముండవలెనా లేక ఆ బిల్లు సిద్ధమై లేదీరేటుండవలెనాయను విషయ మయ్యెనని గ్రంథంగాను బెట్టిరి. బాంబాయి హైకోర్టు తీర్పు ఒకదానిలో అయ్యదిసిద్ధమున లేదీయే యుండవలెననియు అతీర్పు న్యాయముగ లేనందున నేహంకాంగులోని పద్ధతిపైని కాసనము గావలెననికోరబడెను.

ఈ కష్టము కాసనములేకుండనే తొలగిపోవున నీత మన్యాయవాదులు దెచ్చినటుల సర్ చారల్య ఇన్సుగారు చెప్పిరి. అన్నిసంఘములును ఒక్క విధమున నీసూచనసంగీకరింపలేదనియు, కొన్ని భారతసంఘము లందులకు ప్రతికూలముగ నున్నటులు గాన్పించెను. ఈ విషయమై తమ యభిప్రాయములను డిప్యూ ప్రభుత్వమునకు వ్రాయవలెనని ఆయన సంయుక్తసంఘమువారిని కోరిరి.

ఈసారి వార్షికసమావేశము కాన్పురులో జరుగును.

రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసము

(నిన్నటి తరువాయి)

మన దేవునితో చెప్పజాలము. కాని కారుమబ్బులు మాత్రము పట్టినట్లున్నవి. దానినుండి యేమైనను బైటికి రావచ్చును. ఇతర కష్టములకు దోడు యుగ్గసంవత్సరములలోని పరిస్థితులవలన సర్వములను తగిన విధమున పోషించుట కాటంకముగలెను. సర్వములమీద నీదేశముయొక్క అభివృద్ధి ఆధారపడి యున్నది. ఇది చాల ముఖ్యవిషయము రెయిల్వేల విషయమున యెన్నెన్నియో పనులు బాకీయుండి అభివృద్ధి ఆపిపోయెను. వర్తకములు పరిశ్రమలన్నియును ఈపరిస్థితులవలన నష్టపడెను. అయితే వర్తకము లన్నిటికిని ఒక టేనుదిరి కష్టములు రాతేదు. ప్రభుత్వమున చాల బడిపోయిందేమోన పరిశ్రమయే ముందు కోల్పోసెను. అపరిశ్రమలనే అందరును గలసి పని జేసిరి. 1920 లో 8 నెలలు లేమారు ధర పాను 4 పెన్నిలయ్యెను. 1925 లో ఎక్కువకు లిదివరకు కన్నయెక్కువైన మంచి ధరలు వచ్చెను. ఇతరవర్తకము లంత త్వరగా బాగా కోల్పోనలేదు. బట్టలు

గోను నూలు పరకులు, ఇనుము, ఉక్కు యొనుమతి విరు మకుల కిట్టి కష్టములే సంప్రాప్తమయ్యెను. 1921 లో గ్రామి మట్టమైనవి. మరల నెమ్మదిగ లేవవలయును. పడిపోయిన జంతు యు తీసి బాగు కేసినవృక్కుము గలంగజేయవలెను. ఇకర దేశ ములలో నింకను ఆర్థిక పరిస్థితులు కుదుటపడలేదు. కాన ప్రస్తుతమున్న వర్తకసరళిని 1921 లో పోల్చి చూచినయెడల యీపరిక్షలో భారతదేశమే యితరదేశములకన్న విజయవంత ముగ లైటికి వచ్చినని చెప్పవలసియున్నది. భవిష్యత్తునుగూర్చి నాకు మంచి ఆశ గలదు. భారతదేశమునకు భోగవస్తువుల వ్యా పారము అవసరముగాదు. సాధారణముగా నిత్యమును అవసర మగు వస్తువులలోనే వ్యాపారము జరుగును. ఈ సంవర్షమున తక్కువ ధరలలో ఖర్చు ప్రారంభమయ్యెను. కాని అది గిట్టు బాటుగనే యుండెను. అదునుకు వర్షములు గరియుచు భవిష్యత్తు వికాసవంతముగనే యుండెను. భారతదేశమున కనుకూల ముగ మరల వర్తకము చెండేండ్లక్రింద వరలెను. భారతదేశ మునందు జనసంఖ్య యొక్క పుండులు బజ్జియు, జనమునకు కొనగలక కి తక్కువుండుబుచ్చలను భారతవర్తకాభివృద్ధి యొక్కవ ధరలతో నెమ్మదిగ గాక తక్కువ ధరలతో విరివిగ సాగ గలదు. బట్టలవంటి వాని ధర పెరిగినపుడు ఖచ్చి నెంబునే తగ్గిపోవును. 1920-21 లో భారతదేశమునుండి యొనుమతికేసిన సరకుల తూనిక 60 లక్షల టన్నులకు తక్కువగ నున్నపుడు 1924-25 లో నది 150 లక్షల టన్నులకు పెరిగెను. మొత్తము ఎగుమతి దిగుమతులు 1921 లో కన్న నూటికి 65 వంతున హెచ్చెను. విలువయందు 1924-25 సంవత్సరము భారతదేశ వ్యాపారమునందు ఉత్తమమైనదిగ గాన్పించును దిగుమ తులు యొనుమతుల విలువ మొత్తము 650 కోట్లకు మించెను ఈసంవత్సరము సంఖ్యలైనను గత వత్సరముకన్న తగ్గితే కొంచె ము తగ్గినట్లు గాన్పించుచున్నది. 1920-21 లో వాణిజ్యపరి స్థితులకును ప్రస్తుతి మున్నవనాకి భేదముండుటకు కారణములే మా నెలుపమిలు లేదు చాలనరకు ప్రపంచపరిస్థితులు తోడ్పడి డెను. అయితే సేనిదివరలో చెప్పినటుల భారతదేశ పరిస్థితులు ఎక్కువత్వరగా నితరదేశములందుకన్న నెక్కువగ నభివృద్ధియ యొను. మంచినర్దుమలు గరియుట యీమార్పునకు దోడ్పడిన. కాని ఆమార్పుపూర్తిగా ఫలవంతముగ లేకపోయెను భారతదేశ లోని వాణిజ్యకాలి తమనెదుర్కొనిన సమస్యలను ధైర్యము తో కిసామర్త్యములతో సంబాళించుటచేతను, నాప్రభుత్వము వర్తకపరిశ్రమల యభివృద్ధికి తోడ్పడుటచేతను మంచిమార్పులు జరిగెనని చెప్పవలయును. రాజకీయపరిస్థితులందు అభివృద్ధి జరుగువలనగూడ దేశమునందు సంగతులు యేర్పడిను. భయపడిన వారు మరల ధైర్యముతో మామూలుగ వర్తకమును సాగింపగ ల్లిరి. గత ఐదువత్సరములలోను దేశ ఆదాయపరిస్థితులకూడ బాగా అభివృద్ధి గాంచెనని చెప్పవచ్చును. యుద్ధమువలన ధ రతక్కుటయు, ఉద్యోగులజీతము లెక్కించుటయు, ప్రత్యే వీక్రము కిర్చులను గగ్గి 1921 పిలులో నాప్రభుత్వము ఆర్థికముగ చాల కష్టముల పాలయ్యెను. 1919-20లోను, 1920-21లోను, 1921-22 లోను మొత్తముమీద 20 కోట్ల లోటు నుచ్చెను. 1922-23లో 15కోట్ల లోటువచ్చెను. ఇప్పుడు పరి స్థితులు పూర్తిగానూరినవి. బడ్జెటు సమముగ నుండుటయేగాక గతవత్సరము 2కోట్లకు పైగా నిలువ గాన్పించెను. రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గించుట ప్రారంభమయ్యెను. ప్రస్తుతము రాష్ట్రీ ముల ఆర్థిక పరిస్థితులు ఐదేండ్లక్రిందనున్న దానికన్న చాల బాగుండెను. ఈసారి ఆనెండ్లి సమావేశమైనపును పూర్తిగ నొలగింపవచ్చునను ఆశతో కాలను ఎక్సైజు పన్నును నిలిపి వేయ గల్గిమి. ఈఫలితములకు దోడు మంచినర్దుములు పడెను. అయితే సర్ మాలింగ హెయిలి ఆర్థిక సభ్యుడుగనున్న పును ఖచ్చిను తగ్గి చుటకు జేసినప్రయత్నములే లేకున్నయెడల యీ అనుకూల పరిస్థితి లెచ్చినను ఏమియు లాభము లేకుండెడిదే. రిటించిపెంట్లకముచే ఇంచితేపు ప్రభువుగారి ఆశ్చర్యకరమ జేసిన సహాయమునకు మే మెంతయు కృతజ్ఞులము కి|| శి|| రాలిశ్చను ప్రభువు భారతసంరక్షకుమునకు తెగినమాత్రము నైనయిమంచి మిలిటరీ వ్యయమును తగ్గించుటకు తోడ్పడిన విషయమును గూడ నేను జెప్పవలసియున్నది. ఆయన ఖర్చును తగ్గించుటకు మాకు చాల సహాయము జేసెను. దీని ప్రభావము సంఖ్యలను జూచిన తెలియగలదు. సివిలు బడ్జెటు వ్యయము 1922-23 లో 8 కోట్ల 35 లక్షలు తగ్గెను. ఆ సంవత్సరమే మిలరీ ఖర్చు 67½ కోట్లుండెను. మిలరీ వ్యయ ములో తగ్గించినతరువాత 1922-23 లో 65 కోట్లును 1923-24 లో 56.2 కోట్లును 1924-25 లో 55.6 కోట్లును అయ్యెను. భారత ఆర్థిక పరిస్థితులు బడ్జెటు సమమగుటనుబట్టిగాక భారత ప్రభుత్వమునకు ఆర్థిక విషయములందు పరపతి యొక్కవయగు టనుబట్టి యెట్లు మారినో కనుగొనవచ్చును. ప్రస్తుతము నాకు ఆర్థిక సభ్యుడుగనున్న సర్ బెర్లిలు బ్లాకెటుగారి కేక్రిసానుగ

మిలను, అనుభవములను చాల తోడ్పడెను. కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద ప్రజల ఓర్పుల అప్పు 50 కోట్లపైగా నుండెను. వీనిని చెల్లించి వేసితిమి. అంతకన్న మంచిరేట్లకు అప్పుదీయగల్గితిమి. ఈ సంవత్సరము యీ దేశములో గాని ఇంగ్లాండులో గాని రొక్కం ఋణమును దీయలేదు. త్వరలోనే తిరిగి యిచ్చివేయు ఋణముక్రింద దీసికొనగల్గితిమి. ఈ మధ్య ఎక్స్‌చేంజులుకాపెట్టకుమిట్టి వారు విదేశమును ప్రకటించుచు భారతదేశమునకు గల భాగ్యులమును అభివృద్ధి చేసినగాని అభివృద్ధి గాఢాలని చెప్పియుండెరి. నేనీవిషయము బాగా అభివృద్ధి గల్గవని నలంబుచున్నాను. నేకాభివృద్ధికి సహాయము జేయు విషయమై పరిష్కారము జేయుటకు చాలవరకు ఆలోచించుచున్నాము. ఇందులకు 1921 జనవరిలో స్థాపింపబడిన ఇంటర్‌నియల్ బ్యాంకు చాల తోడ్పడెను. ఈ సంస్థ యెట్టి విృద్ధి గాంచుచున్నదియో దేయిండ్లనుండియును కనిపెట్టియే యుంటిని. చాలవరకు దేశముయొక్క విర్తకమునకు తోడ్పడెను. ఇందులకు శాఖ తెక్కువ జేయుట డెను. ప్రభుత్వపు నిలవడబ్బును వరకాభివృద్ధిని వినియోగించునట్లు యేర్పాటు జేయబడెను. ఈబ్యాంకు లేనపు డిది సాధ్యము కాకపోయెను. డబ్బుగట్టుకొనుట కెక్కువ వసతులు జేయబడెను. ఇయ్యది త్వరలోనే జయప్రదము గాగలదు. గత ఏను సంవత్సరములలోను పరిపాలనమనందు పునర్నిర్మాణము జరిగి నిర్మాణ శాసనములు జేయబడెను. యుద్ధమువలన యీరెండ. మార్గములను అభివృద్ధి మంచుగించెను. రెయిల్వేలలో నీయభివృద్ధి యెక్కువగా గానించెను. ఆకర్షక కమిటీ నూచనల మీదను, ఇంజిన్‌లు కమిటీ నూచనల మీదను పునర్నిర్మాణము రెయిల్వేలలో ప్రారంభమయ్యెను. రెయిల్వే శాఖయందు లోపముజేకుండను, ప్రభుత్వమునకు బిరుదుగానుండు పెట్టిన మూలభనముపై లాభము వచ్చునట్లును, రాకపోకల సౌకర్యములు అనసరముజట్టి జేయుటకును పిలయ్యెను. ఈమార్పు లీ విషయగ నుండెను. విదేశీ బాటు ప్రధాన వ్యయమునకు గ్రాంట్లు నిచ్చుట, రెయిల్వేల చివు కమిషనరు సర్ క్లె మెంటు మిండ్లెగారి క్రింద రెయిల్వే శాఖ పునర్నిర్మాణము, రోజువారీభర్త్యు తగ్గించుట, రెయిల్వే ఆర్థికమును, మొత్తము ఆర్థికమునుండి వేరు జేయుట, రిజర్వు, డిప్రీసియేషను ఫండులను స్థాపించుట, లాభముగ నున్నచోట్ల కొత్త లైనుజేయుట మున్నగు పనులు జేయబడెను. వీనిలో రెయిల్వే ఆర్థికములను వేరు జేయుట చాల ముఖ్యమైనది. ఈతీర్మానముపై శాసనసభ చాల విజ్ఞతతో జర్పించెను. ఇందువలన రెయిల్వే పరిపాలన యభివృద్ధి గాంచుటకును, ప్రభుత్వమునకు రెయిల్వేలమీద పెట్టినదానికి లాభము వచ్చుటకును పిలగల్గును. రెయిల్వేలాభములు పెట్టిన పెట్టుబడిమీద కొద్దియే యని ప్రభుత్వము నమ్ముచుండ దానిని రెయిల్వేలకు గావలసిన ముఖ్యములను వస్తువులను కొనవచ్చునని యంగీకరించుటవలన దేశములో రెయిల్వేల అభివృద్ధిగాంచి దేశము బాగుపడగలదు. వివిధములగు అభివృద్ధికార్యము లెన్నియో జరిగెను. కొన్ని ఆలోచనలో నున్నవి. కాని వానినన్నిటిని యేకరువు పెట్టుటకు వ్యవధి లేదు. రైల్వేలను జూచినచో అయ్యది యంతయు దెలియగలదు. రెయిల్వేలమీద వాణాదుకులు 1921-22లో 685 లక్షల టన్నులనుండి గతవత్సరము 870 లక్షల టన్నులకు పెరిగెను. మొత్తము 1921-22 లో 177000 మెట్రిక్‌టన్నుండి 1924-25 లో 21000 మెట్రిక్‌టన్నయ్యెను. 1921-22 లో రెయిల్వేలవలన దేశపు ఆదాయమునకు ఆర్థికముగ చాల బరువుగలుగెను. ఇప్పుడదియంతయు మారినది. ఇడ్లీ ఖర్చు లన్నియు వాను మొత్తం లాభము 1922-23 లో 1.22 కోట్ల యెన్లు. 1923-24 లో 6.47 కోట్ల యెన్లు. 1924-25 లో 18.05 కోట్లయ్యెను. ఇంకను ప్రముఖుల సౌకర్యముల విషయమునను, సరుకుల రవాణా విషయమునను మొత్తముమీదను చేయవలసిన పని చాల యున్నదని నాప్రభుత్వమునకు దెలిసినను, యంతవరకు జేసిన యభివృద్ధితో తృప్తి గాంచవలసియున్నది. రెయిల్వే పరిపాలనను జేయువారికి గౌరవము జెల్లుతు. నాణీజ్యో పరిశ్రమల సంపద్యమున యంత నిర్మాణ విధానము లనేక మార్గముల పెట్టబడెను. వానిలో రెంటిని మాత్రము నేను జెప్పెను. ఆర్థిక విచారణ సంఘానికి ప్రయు, ఆసంఘ సలహాపై నియమింపబడిన టారిఫ్ బోర్డు జేసిన పనులును మీసంఘసభ్యులకు దెలియును, ఈరెంటికిని ప్రభుత్వ నిర్మాణ ప్రాముఖ్యముగలను. భారతదేశమునకు ఆర్థికపాలనా విధానమునకెక్కువ స్వాతంత్ర్యముండునట్లుజేయుటకై జాయింట్లపార్లమెంటరీ కమిటీసార్వభౌముని ప్రభుత్వ మంగీకరించుటకు కలహించియుటకు పినివలన నాచారమేర్పడెను. రక్షణముచాల కష్టమగు విషయము. తద్వారాచారములు వినుర్వచిత్రములయ్యెను భారతదేశమునందు రక్షణము కొంతకాలమునకు మాత్రమీయబడెను. ఈవిషయమంతయును నిర్ణీతకాలమునకు పునర్విచారణకు వచ్చును. ఈలోపల టారిఫ్ బోర్డు బాగ్రైన్లతో పూర్తిగ విచారణ సల్పుచున్నందులకు అభివందింపవచ్చును. బోర్డుసభకు శాసనసభచే బాగాపరీక్షింపబడుచున్నది. రక్షణసభ్యులకు పరియైన కారణము లుండి పట్టినపరీక్షను తాలియెడలనే యాయబడుచున్నది. మొత్తము సహాయము నీయవలెనగు ప్రయత్నముచున్నది.

తీర్థమువారు తీర్థముగ పరిశీలించెదరు. ఎవరికైతరగానా అననసముగ నాచార్యముతో పారబాటు కక్షగ నొసంగుదురని చెప్పబాలయ. ఎర్రకము సంబంధమై పదావాలలోనుండి క్రిలలో విచారణ ఆలస్యముగ జరుగుచున్నదని ఆక్షేపణ రాగా నేను స్వయముగ విచారించితిని- సర్వజ్ఞుని రాంకన్నకమిట్టి గావించిన సూచనలు చాల లాభకరముగ నుండెను- చాలసూచన లభ్యుడై ఆచార్యలో త్తెట్టబడినవి- సివిలాప్రాసీజరు నందు వించిన సంస్కర. మలు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో హైకోర్టులలోను చర్యలలోనున్నవి- ప్రాసీజరులో యేతివ్యతిరేకముగ నభివృద్ధి గలుగనని నేనెదురు జూచుచున్నాను- గతివిదువత్సరములలోను నిర్మాణ శాసనములందు చాల అభివృద్ధిగల్గెను. ఆయావర్తకములకు సంబంధించిన వాటితో విచారించి బొన్ముప్రతి పర్తక పద్ధతుల బాంకయెటకు శాసనములు జేయబడెను- ఎర్రకలకును, మిల్లయజమానలకును, వ్యవసాయదారులకును నాణెమునందును ఉత్పత్తియందును అభివృద్ధికి తోడ్పడునటుల కాటనసెన్ను ఆస్తు శాసనము జేయబడెను- ఒక ఇన్స్టిట్యూషన్ ఆఫ్ ప్రాచీనము కొరకు ప్రచారములో నున్నది - దానిని వాణిజ్యము నందు పని జేయువారు బాగా ఆలోచించెదరని నేను నమ్మెదను జాయింట్లు స్టాకు కంపెనీల సెక్యురైజేషన్లు నుద్దేశముతో ఆడిటర్లను లెచురు జేయుటకును వృత్తివిద్యకు ఉన్నత ప్రమాణముతో నేర్పుటకును తీర్మానములు విచారలో నున్నవి. దీనిపై వాణిజ్యదారుల అభిప్రాయములుగూడ గోరబడును. ఓడవ్యాపారము కేవల పరిపాలనము విషయముగూడ ఆలోచనలో నున్నది సముద్ర తీరములందు సరుకలను నింపు విషయమై స్పెషింగు బిల్లు మొదలు తయారైనది సముద్రములో ఓడయందు జనము సురక్షితముగనుండు విషయమునను ప్రయాణీకుల విషయమునను నిబంధనలు మార్చబడి ప్రస్తుతానసరములకు తగినటుల జేయబడినవి. కార్మిక శాసనములందు గతి విదువత్సరములలోను బాగా అభివృద్ధి జరిగెను. గత సంతతిలో కన్న యిక్కాయను చాంయెక్కు వ పని బరిగెను. ఫ్యాక్టరీల చట్టమునలదు వారము 60 గంటలని ప్రవేశ పెట్టి మార్పు జేయబడెను. 9, 12 వర్తములమధ్య బిల్లను పనిలోనికి రాకుండజేయబడెను. స్ట్రీలురాత్రి పనిజేయకుండ రద్దుజేయబడెను. అనేక సంస్కరణము వితరములు జేయబడెను. క్రొత్తగనుల చట్టముగూడ యిటీసంస్కరణములనే గలుగజేసెను. పనివారల కంపెనీమచట్టము పరిశ్రమలందు దురస్పష్టవశాత్తు నష్టపడువారి సహాయమున కుద్దేశింపబడెను. ఎర్రకసంఘములు స్థాపించి వానినిప్రాత్యాహముజేయుటకు ఒకబిల్లు ఆసెంబ్లీలోనున్నది. ఎర్రక విషయములలో కిగాదాలను రాజకీయవిషయముగూడ ఆలోచింపబడెను గాని నెర్రక సంఘముల బిల్లు శాసనముగా క ముండివిషయమై శాసనము జేయబీలు లేదు. మేము చేయు శాసనము లన్నిటిలోను మిల్లయజమానల సలహాలను దీసికొని పనిజేసితిమి. వారు తమకు నష్టముగనుండు విషయములలోగూడ లాంగులు ప్రశంసించబడియున్నది. కార్మికి శాసనముల సంస్కరణములు త్వరత్వరగా జరుగుమన్నుని కొంగరు తలంపవచ్చును గాని యిది నాగరక దేశములం జనుసరించిన మార్పులే యనుసరింపబడెను. శాసనము నాలోచించియే జేయబడెను. అవసరములను దీర్చిలోపములను దీర్చుట కిదియుద్దేశింపబడెను. అనుభవమువీడ యివి యవసరమనియు పరిశ్రమలకు లాభకరమనియు దెలియగలను. ఈవిషయమున పరిశ్రమ శాఖాసభ్యుడు సర్ చార్లెస్ డెల్లె జేసిన సహాయమును నేను ప్రస్తుతింపకవిడుచి జాలరు ఆయన యొక్క ప్రసంగల పై కెక్కి సామర్థ్యములతో సానుభూతితో బలిజేసిరి. ఆయన ప్రయత్నములన్నిటిలోను ఆశాఖా కార్యదర్శి చావ్రిసుగారు తోడ్పడిరి చాణిజ్య కార్మికి శాఖాసభ్యుడగు నుండి ఇండియా హైకోమిషనరుగ నున, సర్. ఎ. సి. చలగీగారును, సర్. డి. యాన్. మిత్రగారును తోడ్పడినందులకు నేను కృతజ్ఞుడను. ఈశాఖ యందు నిర్మాణ కార్యము బాగుగ జరిగెను. భారతదేశమునందు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి లాభకరముగ నుండునటుల తన జాగ్రత్త దీసికొనబడెనని నేను నమ్మెదను.

భవిష్యత్తు యెట్లుండును ?

నేను గతి శాలుగున్నర సంవత్సరముల కార్మికును వైమ
ర్షించివుడు భివిమృత్యు వాణిజ్య పరిస్థితు లెల్లందునా యని
నూడ డిహించుట యుక్తము గానే యుండును .
చాల ఎన్నువులగులు తిష్టమందులచేతి ఆశయే గార్చిండుమన్న
ది. యుద్ధమునకు పూర్వమునందువలె చిరకపరిశ్రమ లన్నియును
పడవలేదు. కొన్నిపరిశ్రమలందు ఖర్చు యేర్పడునును పూర్వ
తిమియ్యిలోపల ధరలను నీరపరుపవలెయుండిను ఎల్లకము
యొక్కచరమన్నను వ్యాపారము సాగుటలేదు సాగును కొద్ది
లాభకే ఎన్నియన్నది. ఆట్లయినను యెరుటకు కాంచినంత
వ్యాపారముగలను మరల యథాస్థితివచ్చుట మరలనగ నుండ
ఎన్నిను. పవీహాయిరతరువాత లేదుటకు కాలముబిచ్చునుగా
వీదో కార్మికుర్రములందు ఆట్టి యొక్కనలాభములు ఎన్నిల
కన్న కెక్కుదిగనే నిశ్చయముగ నేర్పెను

మంచిది. గత ఐదు సంవత్సరములలోను మంచి మార్పు జరిగెను. పరిస్థితులు నెమ్మదిగా కదులుచున్నవి. ఎక్కువ లాభముండకపోవచ్చును గాని వ్యాపారము మాత్రము చేయుటకు కావలసినంత గలదు. గతవత్సరము ఎగుమతిదగు తుల విలువ 650 కోట్లను జేరెనని నేను మరల జాపకము జేయుచున్నాను. ప్రతిరోజును రాకపోకల సౌకర్యము లెక్కువగుచున్నవి. ఆదాయముల ములును యితర యంత్రసామగ్రియు లెక్కువగుచున్నవి. ప్రపంచములో నితర దేశములందుగూడ స్థితియు జిక్కినగాని యిచటను బ్రాగ్ధిక నేర్పడును. లోకంలోని ఒడంబడికవలన అటంకములన్నియు పోయి ప్రపంచము వర్తక వాణిజ్యములందు తమకేర్తి వినియోగింపవచ్చును. ఈలోపల గత వత్సరములందు గల్గిన యనుభవముబట్టి చూడ భారతదేశము ప్రపంచములో వర్తకము జేయు దేశములందు గౌరవస్థానమును నహించుటకు తగిన పరిస్థితులేర్పడెనని యిచటవచ్చును. ఇకను మీ కెల్లపు బుచ్చుకొనెదను. భారతదేశము వాణిజ్య పరిశ్రమలందు బాగుపడునని నాకు నమ్మకము గలదు మీకును మీతో జేరినవారికిని పెద్దమొదలు చిన్నవరకును సాభాగ్యము జేకూరవలెనని నేను మనస్ఫూర్తిగా కోరుచు కెల్లపు బుచ్చుకొనుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

నోటీసు

కాకినాడ నబ్ కోర్టు డ్రాఫ్ట్ సివిలు మినిస్ట్రీస్ యన్ అఫీసు 11/1925 నెంబరు అప్పెలెటెను సాగి అచ్చుతయ్యమిన్నా చెయ్యెరు రిస్పాండెంట్లు 1. యలమద్దిల వెంకన్న, 2. యీ పుల్లయ్య, 3. యీ సూరన్న, 4. యీ మంగయ్య మైనరు అయినందున ప్రపోజ్డు గార్డియను కాకినాడ నబ్ కోర్టు హోడ్ క్లార్కుగారు. సా. క్లాప్సికోన ది 21-12-25 తేదిన నబ్ కోర్టులో విచారణ కాబడు నని యిందుమూలకముగా తెలియపరచడ మైనది.

Vanka Veeabhadra Rao, Pleader for Appellars.

మాన స్థాల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసలభము! (పోస్తుఖిగుప్తుప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణధిక్యముచే కలిగెడి తైల్యకాశల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అదీర్ఘము, అరుచి, ఆవురింతలు, అన్నిమాంస్యము, అతివాహము, నిక్కిళ్లు, స్వాగముల యందు బలక్షయము, సిక్కిళ్లు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అన్నలు మొదలగునానియందు గల్గెడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల దౌవధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినవాచిన విజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నినుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణా జిల్లా

ప్రకటన

2512

యిందు మూలముగా యల్ల వారలకు

తెలియచేయునది ఏమనగా

గోదావరీ అమలాపురం తాలూకా ముక్కావల కాపురముల బుచ్చి నారాయణమూర్తిగారి కుమార్తె వల్లయ్యకు తల్లి అయ్యి రామరత్నము భార్య అయ్యి వెంకటరత్నముగార్ల తరపున గుమాస్తా ఆకెళ్ల వెంకట సోమయాజులు సకలజనులకు తెలియచేయునది ఏమనగా సదరు రామరత్నము వెంకటరత్నము గార్ల పెరను ది 25-11-1925 ఫలగం తేదీన సదరు వల్లయ్యకు పుండుకున్న చరక్తర రూపకమైన యాధ్యాత్మిక చికిత్స మెంటు ద్రవ్యావేజా వ్రాయించి రిజిస్టరు చెయించి యిచ్చినాడు గనుక యింతిటనుంచి సదరు ఆస్తిపైని రూపములు వస్తే రాలు యవరై నా యిచ్చినయడల సదరు రామరత్నము వెంకటరత్న ముగార్లను బైదుచేయనేరవు.

గుమాస్తా ఆకెళ్ల వెంకట సోమయాజులవ్రాలు.

ఎనిమిదవ రెడ్డిమహాజనసభ

రెడ్డిజనసభకు కార్యదర్శి యగు శ్రీయుతులు. ఇవి. సుం దరరెడ్డి ఎం. పి. వి. ఎల్. గారు ఈడిశంబరు నెల 7 వ తేది జస్టిస్, హిందు, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు, ప్రతికలయందు 8 వ తేది ఆంధ్రప్రతికలయందును గావించిన 8 వ రెడ్డిమహాజనల సభా ప్రకటనమును జూచి యుంటిమి.

శ్రీ రెడ్డిగారి ప్రకటనయందు సభ యీ నెల 19-20 తే దులయందు చెన్నపురమున గోఖలేహాలున జరుగుననియు, రెండు వలల లందరు తప్పక రావలయుననియు, సభావ్యవసంఘాగ్య తులంగ శ్రీయుతులు ది. హి. బహద్దరు, యం. వేంకటరావు వులు రెడ్డిగా రుండురనియు, ఆహ్వానసంఘాగ్యతులంగ చెన్న న గరవాడులగు రెడ్డందరు చెరవలయుననియు సూచించియుంటిరి. శ్రీ సుందరరెడ్డిగారి మాదన యత్నములవలననే సన్నదిగియున్నది గాని మహాసభను ఈ డిశంబరు 19-20 తేదుల యందు జరుపజూచుట మాత్రము యుక్తముగా లేదు. కార్యదర్శిగారు గావించిన ప్రభుప్రకటనాంతర మింతవరకు మరి యెట్టి ప్రకటనయు సభావిషయమై వార్తాపత్రికలయందు దగపడుటలేదు. అన్ని ప్రాంతములనుండియు, రెడ్డు సభా ప్రతినిధులుగా వచ్చు నట్లు మున్ముందుగా విడిచిపెట్టిన ప్రకటనలు గావించుటకును అధ్యక్ష నియామకము గావించి వారు లేమి యాపన్యాసమును వ్రాసి ముద్రింపబడును, సభయందు సాంఘికములను తమ తమ తీర్మానముల నుపాదించుట కవకాశ నిచ్చి, ఆహ్వానసంఘమువారి కాతీర్మానములు చేరుటకును, బలమైన ఆహ్వాన (సత్కార) సంఘ మేర్పడి సభకు విచ్చేయు సాంఘికములను సత్కరించుటకు తగుమైన వసతులు కల్గింపబడును, కొంతవరకు కాలగ్యాధియుండిన, బాగుండును. రాగల జనవరిమాసా రారంభమున చెన్నపురమున జరుగనుండు ఆర్యవైశ్య మహాసభా విషయమై తత్సభానిర్వహకులు సుమారు రెండు మాసములనుండియు గావించుచుండు కార్యక్రమానమును ప్రకటనలను మన 8 వ రెడ్డు మహాజన సభావ్యవసంఘమువారు గమనించిన ఎంతయు బాగుండునని మా యభిప్రాయము.

మొత్తమునను 19-20 తేదులయందు మహాసభను జరుపుట యన్నివిధముల అసందర్భముగానె యున్నది. పైతేదులయందు చెన్నపురమున బ్రాహ్మణేతర మహాసభలు జరుగనున్నవి. మరువారములలో, ఖానుపురము (కాన్పూరు)న అఖిలభారత దేశీయ మహాసభలును, అమరావతి (అమ్రావతి) యందు అఖిల భారత బ్రాహ్మణేతర మహాసభలును, జరుగనున్నవి. అట్టి స్థితిలో రెడ్డులో ననేకులు మైమహాసభలకు యాత్రాధ్యుగ వెళ్ల గలరు. మనసభ నాసమయములందు జరుపుట నిరుపయోగమే యగును గాన, ఆహ్వానసంఘమువారి విషయములను గమనించి అధ్యక్షుని నెన్నుకొనుటకును, సభాప్రకటనను గావించుటకును, సర్వసీయాంశములను తీర్మానముల సాంఘిక లంపుటకును, సభ జయప్రసముగ జరుగుటకును, ఇప్పటి 19-20 తేదులను మార్చు గావించి, రాగల 1926 జనవరి మాసవర్యము నందేదని యాదివారము లందైనను, మహాసభను జరుగులాగు ఏర్పాటు గావించి, రెడ్డులో అన్నిపక్షములవారును సభకు విచ్చునట్లు జేయ బ్రాధించెదము.

జరుగనుండు మహాసభకు యీమారు అధ్యక్షులుగా సంఘనేరాత్యేయును, రెడ్డికుల ఫిక్సులును హైదరాబాద్ వాస్తవ్యులును నగు శ్రీయుతులు రావుబహద్దర్ వేంకటరెడ్డిగారి నైనను, రెడ్డిజనసభ స్థానసభ యవందరు చిత్తురెడ్డిమహాజనులసభ విక్రమసింహపురి యవంబును నెల్లూరున సమావేశమైన తరి, అసంఖ్యాకులగు రెడ్డిమహాజనలతో హైదరాబాదునుండి విజయముచేసి, సంఘావ్యక్తతను గురైతేంగి సంఘనిధికి 5000/ వినువేల రూప్యములు ఇచ్చునట్లు వాగ్దాన మొనర్చి, కొన్ని నెలలలోనే తమ వాగ్దానమును నెరవేర్చి, సంఘమునకు లక్షి ప్రసన్నము గావించిన త్యాగశీలుడు, సంస్కృతాంధ్రాంధ్రయ ఉరుడు భావలయం దసాధారణప్రజ్ఞ గలవాడు, జమీందారుడు, శ్రీయుత, పింగళి వేంకట రామరెడ్డి దేశములు గారి నైనను ఆస్థానముగ నెన్నుకొని, సభాకార్యముల జయప్రదము గావించవలయుననియు, ఆహ్వానసంఘమువారిని బ్రాధించును, అన్ని ప్రాంతముల నుండియు రెడ్డు అసంఖ్యాకులుగ యాత్రాధ్యులై సభ కరుదెంచి కులోన్నతికి పాటుపడవలయు ననియు, సాంఘికముల రెడ్డిమహాజనుల బ్రాధించుమను ఇంతిట విరమించుచున్నారము.

గుండారెడ్డి రంగయ్యరెడ్డి,

బూదూరు రామాయజులరెడ్డి,

సి. రామనాథరెడ్డి,

(చిత్తూరు మండలము.)

ఒక గొప్ప రైసుమిల్లు

వర్తకులకు మంచిలాభం. అద్దెకుయివ్వబడును. మంచి తరుణము.

ది ఆంధ్రలక్ష్మి ఇండస్ట్రియల్

కంపెనీ, లిమిటెడ్.

కవుతవరం కృష్ణాజిల్లా.

అయ్యా:—

సదరు కంపెనీ, కవుతవరం రయిలు స్టేషనుకు పూమారు మైలుదూరములోనున్న, బంటుమిల్లి కాల్యప్రక్రమమును పున్నది. ప్రేక్షకులంశి, మెటల్ రోడ్డుమాతా కలదు. సదరు రయిలుమిల్లు, 30 వేలు బస్తాలపట్టే 25 ధాన్య కొట్లున్న, 800 బస్తాల ఉప్పుధాన్యం ఆగుటకు గల కల్లమున్న, 1200 బస్తాల ధాన్యం నానుటకుగల కుండీలు రెండున్న, ఆరువేల బస్తాలు ఉప్పుధాన్యం పట్టు ఒక పెద్ద షెడ్డున్న, 4 వల్లర్లున్న, 2 కోసన్నున్న, యింకా యిందుకు. సంబంధించిన మిషనరీ సామానులు గలదిన్నీ, మరియు పచ్చి బియ్యం లేయారుచేయుటకు నూతనముగా కట్టబడిన 3 వల్లర్లు 6 వల్లర్లున్నా మాడువేల బస్తాలు-పచ్చిబియ్యం పట్టే 8 కొట్లున్న, యింకా యిందులకు సంబంధించిన మిషనరీ సామానులు గలదిన్నీ, ప్రతిదినము 800 బస్తాలు ఉప్పును ధాన్యమున్న, 500 బస్తాలు పచ్చిధాన్యమున్న, వర్కుచేయునదిన్నీ. రాతిచిమ్మి కట్టబడినటు వంటిన్నీ. 28 హార్స పవరుగల కాంపౌండు యింజనున్న, 35 హార్స పవరుగల లాంక్ షెరు బాయిలరుగలదిన్నీ, షంకీపంపు, డూప్లెపంపు, గల సదరు రైసుమిల్లు, ది 25-12-1925 సంవత్సరం లేది కనివారం పగలు ఉదయం 9 గంటల లగాయుతు, కంపెనీ స్థలమందు వ్యాపారము చేసకొనునెమిత్తం అద్దెకు యిచ్చుటకు వేలంపాటు పెట్టబడును. పాటువరతులు, పాటుకాలమందు తెల్లబడును. మరియు సదరుకంపెనీ తాలూకు సామానులు ఆచ గా యినుపరేకులు, పైపులు, డూప్లెపంపు, లేతు, రోలరు, బాయిలరు ఫర్నిచర్, యినుపపెట్టెలు; వగైరా సామానులున్న యింకను చిల్లరసామానులున్న, విక్రయించుటకు వేలం వేయబడును గాన అందరు తప్పక రాగోరినాము.

ఇంక వివరములు కోరినారు దిగువ చిరునామా:

వ్రాసి తెలుసుకొనవలెను:—

చిరునామా నెక్రటరీ

ది ఆంధ్రలక్ష్మి

యిండస్ట్రియల్

కంపెనీ లిమిటెడ్

ఆఫీసు

కవుతవరం 11-12-25

ఇట్లు విన్నవించు

కాజు వెంకటసుబ్బయ్య

నెక్రటరీ.

Best Imitation Diamond Rings.

(Made in England.)

They are made form pure Rolled Gold highly engraved and set with bright sun white imitation diamonds. Its dazzling brightness and lustre surpasses the real valuable diamond ring. Beautiful to look and handsome to wear. Stones are very brilliant during night. Suitable for both Gents and Ladies. Its resemblance is perfect and the prices are extremely low to suit every pocket. Price Rs 1-12-0 each.

THE BRITISH TRADING Co.,

Post Box No 1223, Madras

విద్యార్థులు కావలెను

832

మోటారుకారులను నడపుటకు, ఆందుకు సంబంధించిన మెకానిజము పూర్తిగా నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థులు కావలెను. ప్రాప్తైక్కుకు ఈదిగు విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Principal
SRI RAM MOTOR SCHOOL
(Recognised by the Govt.)
The Best Equipped Motor School
Walajah Road
Tel. 3444 Madras.

చుండుకునూనె

సిసా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన చెండ్రుకలకుహని గలుగక చక్కగ తెరుగ కవు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం దీనంబరు 16-వ తేది బుధవారము

1. ధాన్యములు

దసీనాలు బా 1-కి రు 45 0 0 మొదలు 56 0 0 వరకు		
చియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిబి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
సెల్లూరిబి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 184 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నావ్యలు ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,,	18 8 0	18 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	13 0 0	14 0 0
పెసలు ,, డిటా ,,	18 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
ఉలలు ,, ర 164 ,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నావ్యలూనె బా 1-కి ,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంజేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,,	58 0 0	59 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	54 0 0	56 0 0
జేరు సెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 112 మునగానె 110 0 0		
అముదము బా 1-కి ,,	104 0 0	106 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపనుపు బా 1-కి ,,	90 0 0	95 0 0
హరపనుపు ,, ,,	56 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిబి) బా 1-కి ,,	140 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు వీలిమందు ములుగు 1-కి రు	45,50	
కాళిపాస్తాపాయకట్టు ,, ,,	50,55	
తెల్లము బా 1-కి ,,	40 0 0	60 0 5
చింతనందు బా 1-కి ,,	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం బా 1-కి ,,	81 0 0	83 0 0
వదరం ,, ,,	88 0 0	42 0 0
రపుండు ,, ,,	84 0 0	55 0 0

6. లోహములు

నండి 100 కులంకు ,,	72 0 0	73 12 0
బంగారము, కులము 1-కి ,,	21 4 0	21 8 6
వవరము 1-కి ,,		18 5 6
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	252 0 0	260 0 0
రాగి డిటా ,,	278 0 0	279 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా 1 గలవి ,,	29 4 0	29 10 0

7. దూది

బొండానెట్టు బారము 1-కి ,,	రు 300 0 0	
పల్నాడు దూది ,, ,,	215 0 0	

8. నూలు

ముఖర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	5 8 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
మాళయేనుగ నెం 20 ,,	8 14 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీ పెట్టె ,,	9 4 0	
నెం 22 ,, ,,	9 12 1	
నెం 12 1/2 బెన్ని పర్కము ,,	7 11 6	
నెం 14 1/2 ,, ,,	7 14 6	
నెం 12 1/2 అత్తెస్సు ,,	7 3 0	
నెం 14 1/2 రాధాపట్టు ,,	7 4 0	

క్షీరబలా తైలము

2126

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతి పొందినది. శ్రీ ముక్త్యుల రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు. వాతకోగములకు వజ్రాయుధము. నరములకు బలమును గలిగించి, శరీరదౌర్భాగమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారలకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వారలలోను లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులై వారు. సంస్కారాధిక్యముగ మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము మందుతో నుండును.

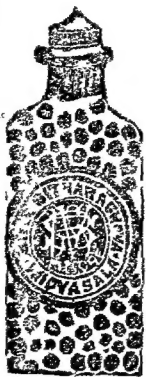
7 సాల్లు ఆవర్తితము 4 అవున్సులు	2-0-0
21 ,, ,, ,,	4-0-0
101 ,, ,, 1 అవున్సు రు 8/- 4 అవున్సులు రు 12-0-0	

ఆర్రసాయనశాల, ముక్త్యుల. (కృష్ణాజిల్లా)

తో కామయహర కస్తూరి మాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండసంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సంవత్సరము లక్షలకంటె కంటింబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీఫ్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాలో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా కైదులందును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లో కామయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంట్టిలిలు, బాలెంతలు, పడుసు బా, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రుములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శిలవాలము, ప్రక్కలయ్యావ్వు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన కేడులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్యాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొత్తాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాదపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమగును. నలదిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు జేనకుమేలు గలిగెను. ఒకదాని నాలో స్నేహము జేసిన వారు మరెవ్వడు వచ్చు మరవరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1 8-0. 12 బుడ్ల రు. 2-18-0. 20 బుడ్ల రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దినపత్రికాపమునకు వ్రాయును. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల వైసూరు.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొట్టలకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కుంగ నియ్యకుండా కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, వుచ్చుచు గాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును కుచ్చుచు గానుంచి మెదడునకు చల్లదనమును కలిగించి శుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రసపాదము. దానియొక్క అధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రదర్శనములోను, డిస్టాంజా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను భంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్లు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా. వై కామినియా నూనె ప్రతివ ర్తకునివద్దను, పట్టణములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. తమవ్వు పోల్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జమ్మూమసీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న [బడయగలరు.

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిల్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్ని చుక్కలను మీ చేతి కుమారుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్నిదేశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క అధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను. 1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0 1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

పోల్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జమ్మూమసీదు, బొంబాయి.

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెన్ సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మచిలీపట్నం.

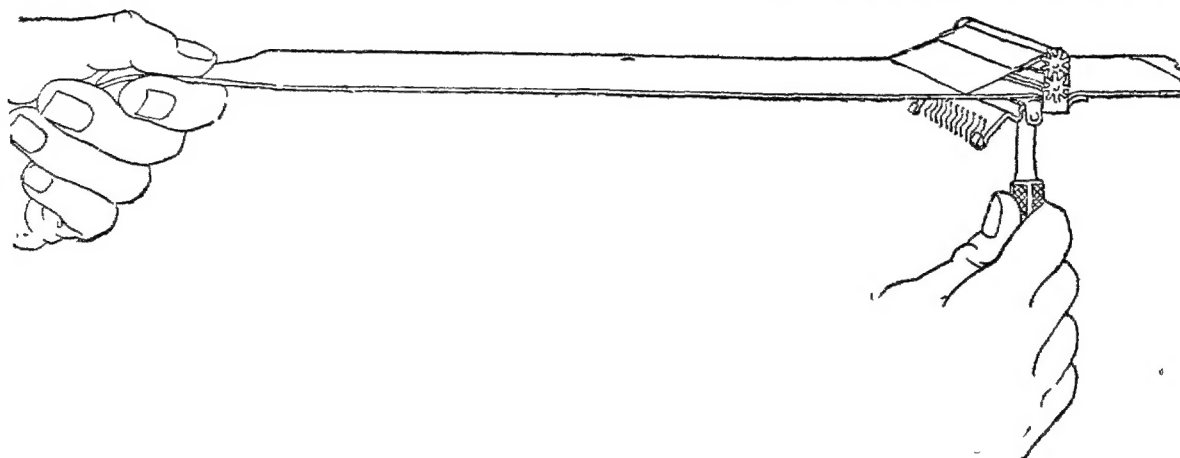
మేనేజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబలరావుగారు
కార్యదర్శి:- యర్రమల్లి మంగయ్యగారు
గమనింపుడు

ప్రీమియములు తక్కువ. మితవ్యయము ప్రధానకార్యాలయము
మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టరుగానున్నారు.
భీమాపని యకుగా జరుగుచున్నది. అన్ని ప్రాంతములనుంచి యెవరైనా కావినను,
వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

2414

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

అచ్చమైన "వేలటు" మంగళిక త్రిని రూ 2-12-0 లకు వచ్చునని ఎప్పుడైననూ తలంచితివా?

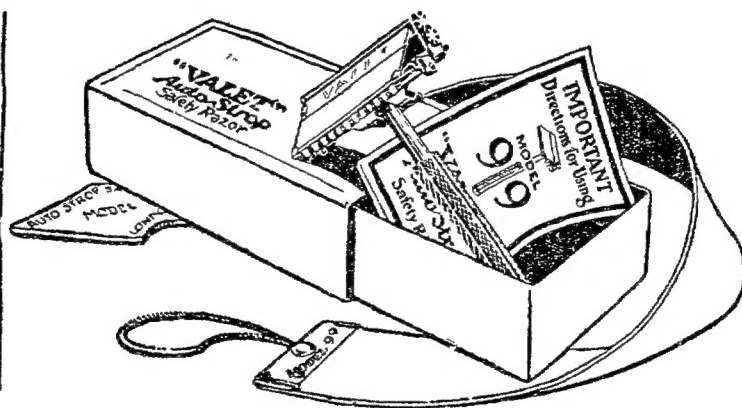
ప్రపంచమందరినూ కేంద్రించిన మా ఘనతగల "వేలటు" మంగళిక త్రిని గురించి వినియుండవు గదా! దీని కత్తి అంచులుండు తరహా మరిగి యితరములైనవాటికి లేవు. కాని ధరించిన మీరు చాల భయపడియుండును.

కాని ప్రతివారికి లెగినట్టేగా మా "వేలటు" మంగళిక త్రిని రూ 2-12-0 లకు మాత్రమే యిచ్చుచున్నాము.

ఇంతి శృంగారమైవంటిన్ని, యింత పదునైనకత్తి అంచుతోనూ, యింత యుపాయమునమర్చిన తోలుపట్టాతోనున్న యున్న మాకత్తితో, యీ నవనాగరికత క్షుణ్ణములకంటే బాగుగా చేసుకొనగలరు.

"VALET"
Auto-Strip
Safety Razor

అందమైనవెట్టెలో
దీనిని పట్టాతోను
బ్లేడుతోను,
అమర్చబడినది.
రూ 2-12-0

యింగ్గండులో
తయారైనది.

మమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

1258

(2198)

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

మనోహరము

కామరాములతమము

1 గంటకేసుబిము

విశేషములలోఁ గూడ పే నొందినది. 20 సంవత్సరములనుండి యున్న శుక్లవస్త్రమును నివారించినది. ఎంత బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారమును నీయగలదు.

మూత్రములలో, నిద్రలో వాపు వీర్యమును 5 దినములలో నిలుపును. మధ్యనల్లంపకులు, వృద్ధులు, సరముల బలహీనులు 20 దినములలో గొప్ప శక్తినిపొందగలరు.

పూర్వగాఁ గూడ పరీక్షింపబ్బిన 20 మాత్రలు సీసా రూ 2-0-0. ఆరేస — అమృతాంజనము, నెం 1, ఏలూరు. (కృష్ణాజిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

1878